

การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

วิทยานิพนธ์
ของ
นิติ ฤทธิสุรกาญจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชั้นวาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

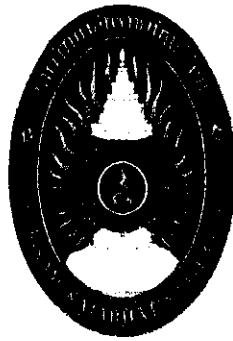
**STUDENT'S PARTICIPATION IN PREVENTION AND
RESOLUTION TOWARDS DRUG ABUSE AT
BURIRAM RAJABHAT UNIVERSITY**

Niti Rithsurakanj

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for the Degree of
Master of Public Administration Program in Public Administration**

December 2016

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์
 เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฤทิ มุขสิน)

..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน)
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา)
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
 (ดร.คำภีรภาพ อินทะนุ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษิตตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมบุญ)

วันที่..... เดือน 21 5 ค. 2559 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด		
ผู้วิจัย	นิติ ฤทธิสุรกาญจน์		
ที่ปรึกษาการวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ประชัน คณะวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิววัฒนา	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการคัดกรองค้นหา ด้านการดูแลช่วยเหลือและรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 6 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.806 แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน ใช้การวิเคราะห์โดยอุปมาน ส่วนข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการใช้ค่า t-test Independent และ F-test เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายข้อ ไม่แตกต่าง
3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามชั้นปี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. จากการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านการป้องกัน มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมในการป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน 2) ด้านการคัดกรองค้นหา ควรให้ความสำคัญสำหรับนักศึกษาเป็นพิเศษเพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้มีพฤติกรรมเสี่ยง 3) ด้านการดูแลช่วยเหลือและรักษา ควรดูแลอย่างทั่วถึงและทุกมิติ 4) ด้านการเฝ้าระวัง ควรมีการดำเนินการในด้านการเฝ้าระวังนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเคร่งครัด 5) ด้านการบริหารจัดการ ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องในการต่อต้านยาเสพติด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE Students' Participation in Protection and Resolution towards Drug Abuse at
Buriram Rajabhat University

AUTHOR Niti Rithsurakanj

A THESIS ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan Major Advisor

Assistant Professor Dr. Somsak Jeewattana Co - advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2016

ABSTRACT

The purposes of this research was to investigate students' participation in the prevention and resolution towards drug abuse at Buriram Rajabhat University in five aspects : the participation in protection, screening, supporting, prevention, and management. The samples were 370 freshman, sophomore and junior students at Buriram Rajabhat University, in the 2nd semester at academic year 2015. They were classified by stratified sampling and simple random sampling by drawing lots. The research instruments were a 6-rating scale questionnaire and interview with the reliability of 0.806. The statistics used for interview was inductive method and for questionnaire were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by Independent sample t-test and F-test. When the significant differences were found, Scheffe' method was used. The statistical significance was at .05 level. The results of study revealed as follow :

1. The students' participation in the prevention and resolution towards drug abuse at Buriram Rajabhat University in overall was at a moderate level. When considering each aspect, it showed that the drug prevention was at a high level and was followed by drug protection, respectively.
2. Participation of the students with different genders in the prevention and resolution towards drug abuse at Buriram Rajabhat University in overall and each aspects was not found different.
3. Participation of the students with different academic years in the prevention and resolution towards drug abuse at Buriram Rajabhat University classified by year in overall and each aspect was statistically significant different at level of .01.

4. The data obtained from the interview showed that: 1) For protection, the activities for prevention and awaring drug abuse at the instructional lesson. 2) For screening, the students' important should be taken into account for prevention them from the risk of using drug. 3) For assistance, they should be assisted in all steps and dimensions. 4) For prevention, the eyes on the students whose behavior of drug use are should be strictly kept. And 5) for management, the budget for developing the students in order to prevent drug use should be supported continuously.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประจัน คะเนวัน ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวย และประสานงานในการจัดพิมพ์ วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติกง รัตกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริพานุมาศ หัวหน้างานอนามัย และสุขภาพ อาจารย์ ดร.สุรชัย ปิยานุกูล อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อาจารย์ ดร.จิตาภรณ์ เวียงวิเศษ อาจารย์สาขาวิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษสุดา บุรณพันธ์ อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณ บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย บุคลากรผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร สายสอน และสายสนับสนุน ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณมารดา คุณยาย ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงดูสั่งสอนและอบรมให้ประพฤติปฏิบัติแต่คุณงามความดี รวมทั้งมิตรสหายที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ และคอยสนับสนุนให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่มีส่วนสำคัญสร้างความเจริญก้าวหน้าด้านการศึกษา และเพิ่มพูนปัญญา ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

นิติ ฤทธิสุรกาญจน์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	9
ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด	22
ทบทวนสถานการณ์ปัญหาเสพติด	45
สถานการณ์ปัญหาเสพติดประเทศไทย	65
นโยบาย มาตรการ และแนวทางดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของกระทรวงศึกษาธิการ	72
แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบททางสถิติในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.....	97
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	102
งานวิจัยในประเทศ.....	102
งานวิจัยต่างประเทศ.....	106
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	109
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	110
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	113
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	114
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	145
สมมติฐานของการวิจัย.....	145
วิธีดำเนินการวิจัย.....	146
สรุปผลการวิจัย.....	147
อภิปรายผล.....	149
ข้อเสนอแนะ.....	154
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	154
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	155

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	156
ภาคผนวก.....	162
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	169
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	171
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม.....	173
ภาคผนวก จ การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม.....	178
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	184
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์.....	193
ภาคผนวก ซ ข้อมูลเชิงคุณภาพของของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.....	199
ภาคผนวก ฌ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	219
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	221

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ผลการดำเนินการการปราบยาเสพติดทั่วประเทศ ในรอบปี 2556 – 2557.....	69
2.2 สถิติจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี 2553-2557.....	70
2.3 การจับกุมคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 – 2557.....	71
3.1 จำนวนประชากรนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำแนกตามระดับชั้นปี.....	109
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3.....	110
4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.....	117
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมและรายด้าน	118
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการ ป้องกัน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	119
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการ คัดกรองค้นหา โดยภาพรวมและรายข้อ	121
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดูแลช่วยเหลือและรักษา โดยภาพรวมและรายข้อ.....	122
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการ เฝ้าระวัง โดยภาพรวมและรายข้อ	124
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	125
4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันโดยภาพรวมและรายข้อ.....	128
4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหาโดยภาพรวมและรายข้อ.....	130
4.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา โดยภาพรวมและรายข้อ.....	131
4.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโดยภาพรวมและรายข้อ.....	133
4.13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยภาพรวมและรายข้อ.....	134
4.14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	136
4.15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่.....	136
4.16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่.....	137

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	138
4.18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	138
4.19 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	139
4.20 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	139

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่หลายคนกำลังให้ความสำคัญกับปัญหาการเมืองไทยแต่ปัญหาอีกประการที่หลายคนละเลยไปก็คือการสร้างเสริมความมั่นคงในสังคมไม่แพ้ปัญหาการเมืองไทยนั่นก็คือ “ปัญหายาเสพติด” ปัญหา ยาเสพติดนับเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ ทุกสังคม ชุมชน ต่างได้รับผลกระทบ จากปัญหา ยาเสพติด ในทุกวันนี้ คนจำนวนมากกำลังเผชิญกับปัญหา ยาเสพติดแพร่ระบาดในสังคมไทย แม้จะได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติด แต่ก็ยังไม่สามารถ ขจัดยาเสพติดให้หมดไปได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อนนับวันปัญหา ยาเสพติดยิ่งทวี ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ กล่าวได้ว่าปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศไทย เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ มากมายในประเทศ ปัญหา ยาเสพติดในประเทศ ได้มีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวมากขึ้น จากผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคม เปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ขาดพลังและขาดความสมดุลในการพัฒนาสถาบันหลักทางสังคมหลายสถาบัน เกิดความอ่อนแอเป็นช่องว่างทำให้ปัญหา ยาเสพติดแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมากขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้า ยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นนายทุนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้า และส่งออก ยาเสพติด อาศัยผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำยาเสพติดทั้งที่มีอยู่เดิมและชนิดใหม่เข้ามาเผยแพร่ในหมู่ ประชาชนในแต่ละกลุ่มซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหา ระดับชาติ ดังนั้นการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดจึงมิใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หรือ องค์การใดองค์การหนึ่ง แต่หากเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันป้องกันและ แก้ไข ปัญหา ยาเสพติด โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การขจัดยาเสพติดให้หมดไปจากแผ่นดินไทย ก่อนที่ชาติไทยจะตกเป็นทาสของ “ยาเสพติด”

ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทย อันเนื่องมาจากการตั้งอยู่ ในพื้นที่ที่มีการผลิต หรือใกล้เคียงแหล่งผลิตใหญ่ การเป็นพื้นที่พักและส่งผ่านของยาเสพติดตลอด จนการเป็นพื้นที่ระบาดของยาเสพติดนานาชนิดซึ่งปัญหา ยาเสพติดนับเป็นปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวตลอดเวลา ทั้งด้านชนิด รูปแบบการผลิต การค้า การแพร่ระบาด จำนวนผู้ติดยาเสพติด และกลุ่มเป้าหมายของยาเสพติดพร้อมทั้งความซับซ้อนของปัญหาที่เพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการตรวจ

พบแหล่งยาเสพติดมากขึ้น จำนวนยาเสพติดที่จับกุมได้ รูปแบบคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการไม่สามารถสกัดกั้น การนำเข้ายาเสพติดได้อย่างเด็ดขาดตลอดจน การมีระบบการจำหน่าย ยาเสพติดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง ส่งผลให้เกิดการกระจายตัวและแพร่ระบาดของยาเสพติด ทั่วสังคมไทย โดยเฉพาะชายป่า ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง ขณะเดียวกันกับที่มีการพบว่ามีการ ลักลอบนำเข้าวัตถุดิบออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่เข้ามาในประเทศมากขึ้น และเชื่อว่าจะกลายเป็นปัญหา ต่อไปในอนาคต หากไม่มีมาตรการควบคุมอย่างได้ผล (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2544 : 2)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เด่นชัดในการที่จะป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยการประกาศสงครามกับยาเสพติดและให้มีการรวมพลังแผ่นดินเพื่อแก้ไข ปัญหาหายาเสพติด ทำการปราบปรามอย่างจริงจัง ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดช่วยเหลือ ด้านการบำบัดรักษาแก้ปัญหาผู้ติดยาเสพติด และให้ใช้มาตรการทางการศึกษาป้องกันเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดตลอดจนสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม (กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 1) และในรัฐบาลชุดปัจจุบันได้กำหนดเป็นนโยบาย สำคัญเร่งด่วนในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักการการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้อง ได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาด รวมทั้งระดมความคิดจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางในการเอาชนะยาเสพติด ซึ่งจาก การประชุมดังกล่าวได้มีความเห็นร่วมกันว่า การแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาปัจจุบัน จะต้อง คิดใหม่ทำใหม่ โดยทุกฝ่ายในสังคมจะต้องผนึกกำลังรวมกันให้เป็นพลังแผ่นดิน เพื่อเอาชนะยาเสพติด ให้ได้โดยเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 173-174)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าปัญหายาเสพติดในประเทศไทยระบาดรุนแรง และแพร่ระบาดมายังสถานศึกษาซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่นักเรียน นักศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะมีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แต่การแพร่ระบาดของยาเสพติดก็ยังทวีความรุนแรงและเป็นปัญหาที่ทำลายและส่งผลกระทบต่อ ด้านการบริหารจัดการมาโดยตลอด เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องจึงได้กำหนดนโยบายในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้แก่หน่วยงาน สถานศึกษา ครูและบุคลากรในหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องโดยใช้นโยบายเชิงรุกมีการกำหนดพื้นที่ ที่รุนแรงและพื้นที่เสี่ยงต้องกำกับอย่างใกล้ชิด กำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจน โดยเน้นนักเรียนอายุ 12-20 ปี นักเรียนนักศึกษาที่ติดยา ต้องได้รับการบำบัดรักษาทุกราย สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติดให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจดำเนินการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาด รวมทั้งใช้กลไกทางการบริหารโดยใช้สัมฤทธิ์ผลในการ ดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดเป็นเกณฑ์ประกอบพิจารณาความดีความชอบและเลื่อนตำแหน่ง มีการกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1)

สำหรับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุดเนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีอายุ 14-25 ปี ซึ่งอยู่ในวัยเรียนกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงปัญหา ดังกล่าวเป็นอย่างดีว่าสถานการณ์สุขภาพจิตในปัจจุบันได้แพร่ระบาดเข้ามาในสถานศึกษา ฉะนั้น การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง จึงได้กำหนด นโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1)

การจะพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมและมีชีวิตที่สมบูรณ์ตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับ นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบ ก็มีผลปรากฏเช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาการระบาดของสารเสพติด การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตาม ความมุ่งหวังจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคน ในโรงเรียน จะต้องดูแลเอาใจใส่ป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตอย่างเป็นระบบการป้องกันและ แก้ไขปัญหาสุขภาพจิต คือมาตรการที่ครูต้องช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียน ไม่ปล่อยปละละเลย จนกลายเป็นปัญหาของสังคมในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพจิต ครูจึงจำเป็นต้องพยายามอย่าง มากในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตเพื่อช่วยเหลือดูแล นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็น ไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งแนวทางการจัด การศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 6-7)

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน ทุกคน โดยเฉพาะ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนซึ่งการดูแลช่วยเหลือยังหมายรวมถึง การส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการและเครื่องมือเพื่อใช้ในการดำเนินงาน

พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกันโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาช่วยเหลือ และความสำเร็จของงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (กรมสุขภาพจิต. 2544 : 11-13)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ระบุให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี อนุรักษ์ บำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตรายการและส่งเสริมวิทยฐานะครู จากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏจะเห็นได้ว่าพันธกิจด้านการบริการชุมชนถือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยมีการส่งเสริมงานด้านนี้หลายวิธีเช่น การอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน การพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น โดยหนึ่งในปัญหาที่เรื้อรังซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ปัญหาการติดยาเสพติด มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่จะพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม อย่างชัดเจน ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง ปลูกจิตสำนึกที่ดี พัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาอย่างเข้มแข็งส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. 2547 : 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทั้งบุคลากรในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย โดยใช้เครื่องมือในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การวิจัย การบริการทางวิชาการ โดยการอบรมสัมมนาหรือแม้แต่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แต่ภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยคือการเรียนการสอนซึ่งปัจจุบันมีทั้งนักศึกษาสายครู และสายวิชาชีพอื่น ๆ จึงมีบุตรหลานที่อยู่ในวัยที่จะพัฒนาตนเอง เข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา คือ ได้วุฒิการศึกษา ที่มุ่งหวัง แต่บางส่วนไม่สามารถจะประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหรือปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ในด้านสังคมนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเรื่อง ของยาเสพติด จึงไม่สามารถระบุได้ว่านักศึกษาติดยามาก่อนหรือติดยในช่วงที่เป็นนักศึกษาในสถาบันแห่งนี้ จึงทำให้เยาวชนเหล่านี้มีผลการเรียนไม่ดีและเรียนไม่จบก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคม ปัจจุบันจึงได้จัดให้มีศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภาคเยาวชน และศูนย์เพื่อนใจ (To Be Number One) เพื่อเฝ้าระวังรักษาบรรเทาเรื่องยาเสพติดให้น้อยลง และให้หมดไปในที่สุด แต่ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วย

แก้ไขปัญหานี้ได้ คือ การได้รับความร่วมมือหรือเรียกว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เบาบางลงและหมดไปจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้

จากความเป็นมาและความสำคัญปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย และเป็นผู้ที่มีส่วนในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายส่วนให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นทางภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ว่ามีการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนในการกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแยกตามเพศและชั้นปี

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปี ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. เป็นสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้องในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหายา และพัฒนาศูนย์ป้องกันปราบปรามยาเสพติดในมหาวิทยาลัย ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษากับนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2558

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรอง ค้นหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557 : 3)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการใช้แบบสอบถาม และการใช้เทคนิค สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังนั้นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 การใช้แบบสอบถาม

2.1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาคปกติที่กำลัง ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11,028 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาคปกติที่กำลัง ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยกำหนด ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไปตามกลุ่มนักศึกษาต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ด้วยการจับฉลาก

2.2 การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัย กำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 22 คน ประกอบด้วย นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการองค์การ บริหารนักศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาที่ทำหน้าที่สภานักศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งหมด 22 คน

3. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษามี ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ ได้แก่

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ชั้นปี ได้แก่

3.1.2.1 ชั้นปีที่ 1

3.1.2.2 ชั้นปีที่ 2

3.1.2.3 ชั้นปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามกรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดใน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557 : 3) ได้แก่

3.2.1 ด้านการป้องกัน

3.2.2 ด้านการคัดกรองค้นหา

3.2.3 ด้านการดูแลช่วยเหลือและรักษา

3.2.4 ด้านการเฝ้าระวัง

3.2.5 ด้านการบริหารจัดการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันของความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์เฉพาะที่เป็นคำหลัก ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วม รับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือมหาวิทยาลัย

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง แนวทาง มาตรการ หรือวิธีจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การให้การศึกษา ข่าวสาร ความรู้ และข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องยาเสพติด การป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากยาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มที่เป็นเป้าหมายเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน ให้สามารถอยู่ในสังคมได้โดยไม่พึ่งยาเสพติด ใน 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านการป้องกัน หมายถึง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติด โดยมาตรการที่ใช้สำหรับผู้ที่อาจหรือจะเกิดเป็นปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด การเป็นผู้เสพ ผู้ค้า หรือการมั่วสุมในอนาคต ด้วยการสอดส่องและสังเกตการณ์ นอกจากนั้นยังมีการจัดกิจกรรม

ได้แก่ การจัดโครงการกีฬาต้านยาเสพติด โครงการป้องกันยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นต้น

2.2 ด้านการคัดกรองค้นหา หมายถึง การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา ค้นหา คัดกรอง นักศึกษาจากกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสี่ยง หากเป็นกลุ่มเสี่ยงให้สร้างจิตสำนึกบำบัดรักษาในสถานศึกษาเป็น ลำดับแรกด้วยการระงับพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยง โดยการสังเกตจากทางกายภาพหากเกินขีดความสามารถ ให้ส่งต่อหน่วยงานสาธารณสุขหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

2.3 ด้านการดูแลช่วยเหลือและรักษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของนักศึกษา กับ สถานศึกษาจัดระบบการส่งต่อกลุ่มเสี่ยง กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาตามระบบสมัครใจ ดูแลช่วยเหลือ นักศึกษาที่ติดยาเสพติดอย่างใกล้ชิด ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ

2.4 ด้านการเฝ้าระวัง หมายถึง การมีส่วนร่วมด้วยการเฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด จัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง และมีการจัดปัจจัยเสี่ยงพื้นที่แหล่งอันตราย โดยจัดสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ปรับปรุงสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศในมหาวิทยาลัย

2.5 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มีแผนปฏิบัติการ และการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุป รายงานแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

4. การป้องกันยาเสพติด หมายถึง การให้การศึกษา ข่าวดสาร ความรู้ และข้อมูลในเรื่อง คุณภาพชีวิต ยา และยาเสพติด ตลอดจนการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน ให้พ้นจากยาเสพติด ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้นักศึกษาไม่ใช้ยาเสพติด ถึงแม้จะประสบปัญหาต่าง ๆ รวมทั้ง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่มีส่วนผลักดันให้ใช้ยาเสพติดควบคู่กันไปด้วย

5. การแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การแก้ไขปัญหายาเสพติดกับผู้เสพ ผู้ค้า ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

6. ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดย รับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและ จิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

7. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

บทที่ 2

เอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและได้ค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ในครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด
3. ทบทวนสถานการณ์ปัญหาเสพติด
4. สถานการณ์ปัญหาเสพติดประเทศไทย
5. นโยบายมาตรการและแนวทางดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของกระทรวงศึกษาธิการ
6. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา
7. บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอย่างมาก ซึ่งทำให้เกิดความยากลำบากต่อการป้องกันและปราบปราม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวฉะนั้นในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงมีจำเป็นและความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อความ สงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม การที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่จึงจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็น จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ของประชาชน ไว้ดังนี้

เฉลิม เกิดโมลี (2543 : 8) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนได้ใช้คุณสมบัติส่วนตัวในด้านความรู้ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่เข้าไปร่วมคิดตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมหนึ่ง ๆ ด้วยตนเองหรือองค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค

พิบูลย์ ไชยคุณ (2545 : 19) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง ความพยายามร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องที่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการรวมพลังความพยายามและทรัพยากรใด ๆ ที่เห็นควรนำมาใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่เขาดังไว้ ซึ่งผู้มีส่วนร่วมได้ริเริ่มและลงมือกระทำตามความคิดและวิจารณญาณของตนเอง รวมทั้งเป็นกระบวนการกระทำที่เขาสามารถควบคุมได้ หากการมีส่วนร่วมเป็นเพียงการเอาคนมาร่วมกระทำกิจกรรมบางอย่างตามความคิดหรือการวางแผนของผู้อื่น และควบคุมโดยผู้อื่นนั้นไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วม

สร ปิ่นอักษรสกุล (2548 : 15) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง กระบวนการซึ่งสาธารณชนมีความห่วงกังวลมีความต้องการและมีทัศนคติที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐที่จะตัดสินใจกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) ที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและจะต้องได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนกระบวนการที่ประชาชนระดับต่าง ๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับ โครงการหรือกิจกรรมหนึ่ง ๆ โดยความสมัครใจและด้วยความกระตือรือร้นในกระบวนการตัดสินใจมีการกำหนดเป้าหมายของสังคมและกำหนดการใช้ทรัพยากรเพื่อให้การบริหารกิจกรรมและ โครงการนั้นบรรลุโดยมีแนวทางพื้นฐาน อยู่ 3 ประการที่จะทำความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคือประการแรก ร่วมตัดสินใจในการพัฒนา ประการที่สองร่วมสนับสนุนความพยายามในการบริหารการพัฒนาประการที่สามร่วมรับผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาการมีส่วนร่วมต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต้องครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนาและทำให้ได้รับประโยชน์ จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องกับโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายการวางแผนและดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา ในมิติดังกล่าวการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามโครงสร้างการบริหารนโยบายและลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

ถวิลวดี บุรีกุล (2551 : 5-15) ได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ในหลายมิติทั้งในเชิงลึกและในเชิงกว้างดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ หมายถึง การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่า จะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนาขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของพัฒนาชนบทการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขามีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้ง และดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น
6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้น ได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น
7. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้ โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความหมายว่า การที่ประชาชนได้เข้ามา มีส่วนร่วมกับองค์กรหรือองค์การ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความร่วมมือทั้งทางภาครัฐหรือภาคเอกชน ที่จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน โดยเข้าไปมีส่วนในการที่ร่วมคิดร่วมทำ หรือร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการร่วมกัน

ความสำคัญการมีส่วนร่วม

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ หากได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมจากบุคคลอื่นที่มีความสามารถนั้นการมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

สมบูรณ นันทวงศ์ (2542 : 18-19) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสามารถแยกความสำคัญได้ดังนี้

1. เนื่องจากโครงการพัฒนาชุมชนในทุกโครงการจะมีวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งคือ เพื่อให้ประชาชนกินดีอยู่ดีมีรายได้สูงขึ้นมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นรวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมดังนั้นหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชน โครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่ายและในทางตรงกันข้ามหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนไม่ให้การสนับสนุนจนถึงขนาดทำการต่อต้านแล้วโครงการพัฒนาชุมชนนั้นย่อมประสบกับความล้มเหลวในที่สุด
2. เนื่องจากการยอมรับว่าประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดีทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่องจึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนาจึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกรับผิดชอบและการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น
3. เนื่องจากตระหนักว่าแนวคิดของการพัฒนาชุมชนในลักษณะที่จะใช้รูปแบบเดียวกันทั่วประเทศเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาความต้องการตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์พื้นที่ทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะให้รูปแบบของการพัฒนาชุมชนเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศนอกจากจะเป็นการแก้ไข ปัญหาไม่ตรงจุดแล้วยังอาจสร้างความล้มเหลวในการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนได้ง่าย โดยเฉพาะถ้าชุมชนไม่ยอมรับไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านในสิ่งที่บังคับหรือชี้นำให้เขา
4. ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐบาลให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนที่ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมาเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนในชุมชนซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นทุกระดับในการพัฒนาชุมชนก็เช่นกันแนวคิดของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ ช่วยเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนจริง ๆ อาทิความเสมอภาคทางการเมืองในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการรู้จักอดทนและอดกลั้นต่อความเห็นของบุคคลที่แตกต่างจากตนการใช้เหตุผลการเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์การเคารพในสิทธิและหน้าที่เป็นต้น

วันชัย วัฒนศัพท์ (2544 : 7-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจบ่อยครั้งที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีตสาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจนั้น ๆ ในการนี้ก็จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปอาจจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. การสร้างฉันทามติ (Consensus Building) การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว
4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติการมีส่วนร่วมทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของของการตัดสินใจและเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้กลุ่มปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ย่ำแย่ที่สุดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มสามารถลดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้
6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมวิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรมคือจะต้องใช้กระบวนการที่มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนซึ่งให้สาธารณชนมีส่วนร่วม
7. การคาดคะเนความหวังกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน
8. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชนสิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมคือการให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นและการมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่น

เจตน มงคล (2547 : 11-12) กล่าวว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อมองในแง่ของการบริหารงานพัฒนาจะพบว่า

1. จะช่วยทำให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้นเนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพันรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้นเนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
3. การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้นและมีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา
มากขึ้น
5. จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการพัฒนาและ เป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองและส่วนรวม โดยอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นการรวมกลุ่มของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ทำให้เกิดพลังทางความคิดในการแก้ปัญหาและเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้ละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้นและมีความผูกพันต่อกัน

ประเภทของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพราะประชาชนก็จะได้รับผลกระทบไม่ว่าจะเป็น โดยทางตรงหรือทางอ้อมในสังคมมีบุคคลอยู่หลากหลายความคิด ฉะนั้นการแสดงออกของการมีส่วนร่วมจึงสามารถแบ่งได้หลายประเภท ในกรณีนี้มีนักวิชาการ ได้แยกไว้ดังนี้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: 61) ได้กล่าวไว้ว่า โดยสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมการดำเนินงานตามลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ความเป็นไปของการบริหารราชการแผ่นดินทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ
2. การให้ประชาชนมีสิทธิร่วมกันคิดกับองค์กรทั้งหลายที่รัฐธรรมนูตั้งขึ้น ไม่ให้องค์กรเหล่านั้นตัดสินใจไปโดยไม่รับฟังเสียงประชาชน
3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับองค์กรของรัฐบางเรื่อง
4. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงมือกระทำบางอย่างร่วมกับองค์กรของรัฐธรรมนู
ตั้งขึ้น
5. การให้ประชาชนร่วมตรวจสอบองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐ ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายการเมืองหรือระบบราชการประจำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545 : 243) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะการดำเนินการดังนี้

1. เป็นการทำงานที่มีคนหลาย ๆ คนมาทำงานช่วยเหลือกัน โดยแต่ละคนมีความเต็มใจและพร้อมที่จะมาร่วมกันทำงานไม่ใช่เป็นการมาร่วมกันโดยบังเอิญโดยไม่ตั้งใจแต่เป็นการรวมกันอย่างจริงจังจึงจะทำให้การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปอย่างต่อเนื่อง

2. คนที่มีส่วนร่วมจะต้องรู้และเข้าใจเป้าหมายของการมีส่วนร่วมกันหรือบางครั้งอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายเลยก็ได้ อันจะเป็นผลให้เกิดความผูกพันในเป้าหมายให้สำเร็จผลตามต้องการ

3. ระหว่างการมีส่วนร่วมกันทำงานจะต้องมีการติดต่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เสมอ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มาร่วมกันทำงานเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานจึงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำหรือผู้ปกครองต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใต้การบริหารการปกครองของตน

4. เป็นการทำงานที่มีการแบ่งงานกันทำการทำงานร่วมกันหลาย ๆ คนจำเป็นจะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะของงานทั้งนี้เพื่อให้งานแต่ละส่วนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีการใช้ทรัพยากรกำลังคนอย่างเต็มที่ โดยจะต้องมีการตกลงกันว่าใครเป็นผู้กระทำทำอะไรบ้าง และกำหนดเวลานัดหมายกันเมื่อไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 12) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/โครงการอะไรก็ตามจะเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่มีส่วนร่วมในโครงการนั้นสามารถทำได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจ ควรจะมีการดำเนินการเรื่องอะไร และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยอาจเป็นการให้ความสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมหรือการให้ความร่วมมือกับกลุ่มที่ดำเนินการ

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนานั้น ๆ

4. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมประเมินผลงานของโครงการนั้น ๆ

สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550 : 23) กล่าวว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา มีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ปรากฏ เช่น การร่วมคิด ร่วมศึกษา วางแผน ดำเนินการ ตัดสินใจ ควบคุมติดตามประเมินผลร่วมลงทุน และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งสามารถดำเนินการโดยผ่านช่องทางทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรง ได้แก่ การเป็นสมาชิก กรรมการ ประธานหรือผู้นำ ผู้เข้าร่วมประชุมผู้ออกเงินเป็นต้น ส่วนทางอ้อม ได้แก่ การเลือกตั้งผู้แทน โดยสามารถแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในระดับแนวนอน (Horizontal Forms of Participation)
2. การมีส่วนร่วมในระดับแนวตั้ง (Vertical Forms of Participation)
3. การมีส่วนร่วมในการบริหาร (Participation in Administrative Process)

กล่าวโดยสรุปว่า ประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากการร่วมกันของ ประชาชนโดยเจตนาไม่ใช่เป็นความบังเอิญ แต่เจตนาที่จะกระทำเพื่อจะกระทำให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมใด ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ที่ดีต่อส่วนรวม

รูปแบบการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนภายในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มในรูปของประชาคมหรือชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิด ที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา รูปแบบของการมีส่วนร่วม มีหลายรูปแบบซึ่งมีผู้ให้ความหมายของรูปแบบของการมี ส่วนร่วมไว้ ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1978 : 10 ; อ้างถึงใน วิทยา ทิพย์ทอง, 2545 : 18) ได้เสนอ รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับ ความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และตัดสินใจ ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและ การบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรม มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

ขั้นตอนที่ 4 การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับประโยชน์ในชุมชนเท่าเทียมกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์ต่อสังคมหรือในรูปของวัตถุก็ได้

ชัยยุทธ รัตนปทุมวณิช (2544 : 75) ได้จำแนกรูปแบบตามลักษณะของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน (Inclusive Organization) เช่น การรวมกลุ่มเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) เช่นกรรมการกลุ่มชุมชนกรรมการกลุ่มเลี้ยงไหม คณะกรรมการหมู่บ้าน

3. การมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open - participation) โดยผ่านผู้แทนไม่ใช่องค์กรของประชาชน (Non - Representative Organization) เช่นสถาบันหน่วยงานที่เชิญชวนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977 : 72 ; อ้างถึงใน อันวา แดงโกเมน, 2550 : 16) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบคือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วยการเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนทรัพยากรการบริหารการประสานความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วยผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคมและส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

สยาม ภูหนองโอง (2553 : 29) กล่าวว่า รูปแบบนั้นควรแบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น

1. การค้นปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา

2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหาดิตตามและประเมินผล ประการสำคัญต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

3. การปฏิบัติงานตามกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

สุรพล พุฒคำ (2544 : 62) กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากบุคลากรสามารถแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมเป็นรายบุคคล

1.2 การมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ

1.3 การให้พนักงานทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงานมีส่วนร่วม

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากผลงานสามารถแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วม
ได้ดังนี้

- 2.1 การให้คำปรึกษาหารือหรือข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน
- 2.2 การเข้าร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน
- 2.3 การเข้าร่วมในการปฏิบัติงาน
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงาน

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาภาระงานสามารถแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วม
ได้ดังนี้

- 3.1 การมีส่วนร่วมนอกเหนือภาระงานที่ตนรับผิดชอบ
- 3.2 การมีส่วนร่วมในขอบเขตภาระงานที่ตนรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557 : 3) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการ
ป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการป้องกัน

มหาวิทยาลัยต้องทำการสำรวจ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ชัดเจน โดยมีการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1.1 กลุ่มนักศึกษาทั่วไปที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด ดังนั้น
การดำเนินงานในกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดจึงเป็นกิจกรรมด้านการป้องกัน
ในภาพกว้างที่ครอบคลุมนักศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โดยใช้มาตรการในการ
ดำเนินงาน ดังนี้

1) มาตรการทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของ
ของยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติ และพฤติกรรมของนักศึกษาไม่ให้เกี่ยวกับ
ยาเสพติดซึ่งมีการดำเนินงาน 3 ลักษณะ คือ

1. การกำหนดเนื้อหาความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดในหลักสูตรในกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
2. การสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไว้ในการเรียนการสอน
ในรายวิชาอื่น ๆ โดยอาจารย์ผู้สอนสอดแทรกกิจกรรม และเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในรูปแบบ
ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรมที่ไม่สามารถผนวก หรือสอดแทรกในการเรียนการสอนปกติ

2) มาตรการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีการณรงค์ และประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่นักเรียน สร้างความตระหนักต่อปัญหาเสพติด และรู้จักปฏิบัติตนในการป้องกันยาเสพติด กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. การจัดป้ายนิเทศในห้องเรียน
2. การจัดนิทรรศการในเวลา และ โอกาสที่สำคัญ
3. การจัดกิจกรรมเสียงตามสายในมหาวิทยาลัย
4. การจัดทำโปสเตอร์ และแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ในสถานศึกษา
5. การจัดบรรยายพิเศษ โดยวิทยากร
6. การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในมหาวิทยาลัย

3) มาตรการทางเลือก

มหาวิทยาลัยควรมุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาของนักศึกษา ตามความถนัด และความสนใจ ซึ่งการจัดกิจกรรมทางเลือกด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ กิจกรรมกีฬา และการออกกำลังกาย เป็นต้น
2. ด้านจริยธรรม ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนาในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา การอบรมคุณธรรม จริยธรรม การเข้าค่าย เป็นต้น
3. ด้านสังคม ได้แก่ กิจกรรมอบรมนักศึกษาองค์การนักศึกษาด้วยยาเสพติด กิจกรรมศูนย์เพื่อนใจวันเรียน กิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

4) การสร้างเสริมทักษะชีวิต

การสร้างเสริมทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือความสามารถในเชิงสังคมจิตวิทยาให้กับนักเรียน เพื่อให้สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะชีวิตเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในสังคมที่ได้มาจากการฝึกฝนจนชำนาญซึ่งทางโรงเรียนต้องสร้างเสริมทักษะชีวิตที่สำคัญในการดำรงชีวิตให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ได้แก่ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเอง ทักษะในการคิดหาทางเลือก และตัดสินใจ ทักษะในการปฏิเสธต่อรองรักษาประโยชน์ของตน ทักษะในการสื่อสาร และทักษะในการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น

1.2 กลุ่มนักศึกษาที่เสี่ยง หรือมีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด

นักศึกษากลุ่มเสี่ยงของมหาวิทยาลัยส่วนมากจะเริ่มจากการสูบบุหรี่ ดื่มสุรายังไม่พบว่ามึนนักศึกษาใช้ยาเสพติดประเภทร้ายแรงซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่เอาใจใส่การเรียน ผลการเรียนตกต่ำ หลับในชั้นเรียน หนีเที่ยว เที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน คบคนแปลกหน้า มีค่านิยมในการใช้ยาเสพติด จับกลุ่มมั่วสุม ก่อวุ่น ทะเลาะวิวาท เป็นต้น นักศึกษากลุ่มนี้ทางมหาวิทยาลัยควรจัดมาตรการแทรกแซง เพื่อให้ความช่วยเหลือ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง หรือเพิ่งเริ่มใช้ยาเสพติด ดังนี้

1. จัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว โดยเพื่อนนักศึกษา ในศูนย์เพื่อนใจวัยเรียน
2. สร้างค่านิยมใหม่ในการคบเพื่อน และการไม่ใช้ยาเสพติด
3. ปรับเปลี่ยนความคิดให้เห็นคุณค่าตนเอง และพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน ให้ความดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหา
4. ประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
5. จัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษให้กับนักศึกษา
6. ดำเนินมาตรการป้องปรามอย่างเข้มงวด เช่น ตรวจสอบการลักลอบนำยาเสพติดมาใช้ สุ่มตรวจปัสสาวะแก่นักศึกษาทุกภาคปีการศึกษา เป็นต้น

1.3 กลุ่มนักศึกษาที่ติดยาเสพติด

ทางมหาวิทยาลัยควรกำหนดมาตรการเพื่อการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา แพ้ระบาดของยาเสพติด ไปสู่นักศึกษากลุ่มอื่น ในกรณีที่พบว่านักศึกษาติดยาเสพติด ทางมหาวิทยาลัยจะประสานให้ผู้ปกครองส่งนักเรียนกลุ่มนี้เข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดรักษา และติดตามดูแลช่วยเหลือระหว่างที่กลับมาศึกษาต่อหลังจากบำบัดรักษาต่อไป

1.4 กลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติด

ทางมหาวิทยาลัยควรกำหนดมาตรการ เพื่อใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา การแพร่ระบาดของยาเสพติด ไปสู่นักศึกษากลุ่มอื่น ในกรณีที่พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติดทางมหาวิทยาลัยจะมีการดำเนินการ โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการ ป้องปรามด้วยมาตรการทางการศึกษา เช่น การภาคทัณฑ์ หากไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือพบว่าเป็นผู้ค้ารายใหญ่ในมหาวิทยาลัย ก็จะดำเนินการทางกฎหมายต่อไปก่อนที่ปัญหายาเสพติด ในมหาวิทยาลัยจะขยายตัวมากขึ้น

2. ด้านการคัดกรองค้นหา

2.1 ในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาค้นหา คัดกรองนักเรียน นักศึกษาหากเป็น กลุ่มเสี่ยง ให้ทำจิตสังคมบำบัดรักษาในสถานศึกษาเป็นลำดับแรก หากเกินขีดความสามารถให้ประสานส่งต่อให้หน่วยงานสาธารณสุข

2.2 ในพื้นที่เสี่ยงรอบสถานศึกษา ในการจัดระเบียบสังคมของ ศพส.จ./ศพส.กทม. ศพส.เขต/ศพส.อ. หากพบนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหายาเสพติดให้แจ้งสถานศึกษาเพื่อทำการคัดกรอง หากเป็นกลุ่มเสี่ยงให้ทำจิตสังคมบำบัดรักษาในสถานศึกษาเป็นลำดับแรก

3. ด้านการดูแลช่วยเหลือและรักษา

สถานศึกษาจัดระบบการส่งต่อกลุ่มเสี่ยง กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษา ตามระบบสมัครใจการนำเข้าสู่กระบวนการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษาและค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4. ด้านการเฝ้าระวัง

สถานศึกษาต้องมีการสร้างระบบ กลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็นระบบแจ้งเตือนในเรื่องยาเสพติดให้กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตือนภัย สร้างสภาวะป้องกันที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการหวนกลับของยาเสพติด โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สำรวจสภาพปัญหา และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
2. รับแจ้งข่าวสาร และเบาะแสจากบุคลากรภายในสถานศึกษา และชุมชน
3. แจ้งเตือนปัญหาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการประชุมผู้เกี่ยวข้อง ประกาศหรือแจ้ง

สถานการณ์ให้ทราบทั่วกัน

5. ด้านการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องจัดโครงสร้าง และกลไกการบริหารจัดการงานด้านยาเสพติด เพื่ออำนวยความสะดวกดำเนินงานในระบบต่าง ๆ ด้วยการสร้างกลไกการทำงาน ได้แก่ กลไกระดับห้องเรียน ชั้นเรียน กลุ่ม/ชมรม และมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ในรูปแบบคณะกรรมการนักศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีภารกิจหลักดังนี้

1. จัดทำแผนงาน โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเตรียมการจัดกิจกรรม และงบประมาณดำเนินงาน โดยบูรณาการการจัดทำแผนร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด ในพื้นที่ในด้าน เป้าหมาย วิธีการ และทรัพยากรร่วมกัน

2. อำนวยความสะดวกกิจกรรมด้านยาเสพติด ระดมทรัพยากรดำเนินงานจาก หน่วยงาน และเครือข่ายการทำงาน

3. พัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เช่น ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ เป็นต้น

4. กำกับ ติดตามการดำเนินงาน รวบรวม และรายงานผลการดำเนินงาน

จากการศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมพอสรุปได้ว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและจุดประสงค์ของงานที่ดำเนินการต้องมีการวางแผนมีการดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือองค์กรหลาย ๆ ฝ่ายซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นอาจจะเป็นการมีส่วนร่วมทางตรงมีส่วนร่วมทางอ้อมมีส่วนร่วมแบบชายขอบคือมีส่วนร่วมน้อยมีส่วนร่วมเป็นบางส่วนหรือมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของงานนั้นประสบผลสำเร็จและเมื่อดำเนินกิจกรรมแล้วก็ต้องประเมินผลของงานต่าง ๆ นั้นด้วย

ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด

ยาเสพติดในความเป็นจริงแล้วยาเสพติดนั้นมีทั้งคุณและโทษในทางการแพทย์ถ้าใช้ในปริมาณที่เหมาะสมและอยู่ในการควบคุมของแพทย์ก็ใช้เป็นยารักษาโรคต่าง ๆ ได้ เช่น บรรเทาอาการเจ็บปวดหรือกระตุ้นให้ประสาทตื่นตัวกับบุคคลที่เป็น โรคซึมเศร้าวิตกกังวลต่าง ๆ มีผู้ที่ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ดังต่อไปนี้

ประวัติของยาเสพติด

ส่วนวิชาการด้านยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553: 2 - 4) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของยาเสพติด นักประวัติศาสตร์ เชื่อกันว่าประเทศอิรัก อิหร่านและประชาชนในแถบเมโสโปเตเมีย รู้จักการปลูกฝิ่นมาประมาณ 5,000 ปี ก่อนคริสต์ศักราช โดยชาวกรีกทราบว่าฝิ่นสามารถระงับความเจ็บปวดและความกลัดกลุมได้เป็นอย่างดี ส่วนชาวอินเดียก็ใช้ฝิ่นแสพเพื่อให้เกิดความมึนเมาโดยเห็นว่าเป็นความสุขและสามารถช่วยลืมความทุกข์ต่าง ๆ ได้ ต่อมาในยุคศตวรรษที่ 18 - 19 ชาวผิวขาวนักล่าเมืองขึ้นก็รู้เห็นจริงว่าฝิ่นทวายอันตรายต่อผู้เสพได้ จึงใช้ฝิ่นเป็นเครื่องมือช่วยในการล่าเมืองขึ้นให้มาอยู่ในอาณานิคมของตน ในส่วนของประเทศไทย ฝิ่นเข้ามาในสมัยใดนั้นยังไม่ทราบแน่ชัด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรกอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) พ.ศ.1903 มีกฎหมายบัญญัติห้ามซื้อขาย เสพฝิ่นไว้ ซึ่งแม้ว่าบทลงโทษจะสูง แต่การลักลอบซื้อขายและเสพฝิ่นยังมีอยู่ ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงแจกกฎหมายว่าร้องห้ามปรามผู้ขาย ผู้สูบฝิ่นแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้ทรงตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้นไปอีกโดย “ห้ามอย่าให้ผู้ได้สูบฝิ่น กินฝิ่นซื้อฝิ่นขายฝิ่น และเป็นผู้สมซื้อสมขายเป็นอันขาดทีเดียว ถ้ามีฟังจับได้และมีผู้รอฟ้องพิจารณาเป็นสัจจะให้ลงพระอาญา เข็มย่น 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วันริบราชบาทว์บุตรภรรยาและทรัพย์สินของให้สิ้นเชิง ให้ส่งตัวไปตะพุ่นหญ้าช้าง ผู้รู้เห็นเป็นใจมิได้เอาความมาว่ากล่าว จะให้ลงอาญาเข็มย่น 60 ที ” ต่อมาในรัชกาลที่ 3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำฝิ่นจากอินเดีย

ไปบังคับขายให้จีนทำให้มีคนไทยคิดฝิ่นเพิ่มขึ้น และในช่วงเวลานั้นตรงกับระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในเมืองไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการใช้ฝิ่นและผู้ตัดฝิ่นเข้ามาในเมืองไทยมากยิ่งขึ้น ในสมัยรัชการที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีนโยบายที่ขอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้ตามกฎหมายแต่ต้องเสียภาษี ผูกขาด มีนายภาษีเป็นผู้ดำเนินการปรากฏว่า ภาษีฝิ่น ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมาก และได้มีความพยายามให้คนไทยไม่ให้เสพฝิ่นแต่ก็ไม่ได้ผลเต็มที่ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแก้ภาษีฝิ่นที่จะทำให้มีการสูบฝิ่นน้อยลงจนสามารถเลิกได้ในที่สุดและทรงขอมให้รัฐฯขาดรายได้จากภาษีฝิ่น ปริมาณเงินรายได้จากภาษีฝิ่นก็ลดลงเรื่อย ๆ โดยรัฐได้เงินชดเชยจากภาษีอากรยาสูบแทน

ใน พ.ศ. 2501 คณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้น ได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2501 ให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดดำเนินการให้เสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2502 โดยประกาศให้ผู้เสพขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เสพฝิ่นภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2501 และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2502 ห้ามมิให้ร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นแก่ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตให้สูบฝิ่น ขบเลิกร้านจำหน่ายฝิ่น ให้แก่ผู้ไม่มีใบอนุญาตภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2502 และตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 ผู้กระทำความผิดฐานเสพฝิ่นหรือมูลฝิ่น นอกจากจะต้องรับโทษตามกฎหมายแล้วยังต้องถูกส่งไปรับการรักษา ณ สถานพยาบาลและพักฟื้นผู้เสพติดไม่เกิน 90 วัน และให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทยร่วมกันจัดตั้งสถานพยาบาลและพักฟื้นผู้เสพติด และมีการทำลายกล็องสูบฝิ่นที่ท้องสนามหลวง โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติ เป็นประธานและควบคุมการเผาทำลายเอง นอกจากนี้ยังได้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยฝิ่น เพิ่มโทษผู้ละเมิดให้สูงขึ้น ซึ่งได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา การเสพและจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทยยังเป็นสิ่ง ผิดกฎหมาย มี การประหารชีวิตผู้ผลิตและค้ายาเสพติดแต่ปัญหายาเสพติดไม่ได้ลดลง นอกจากนี้ ดัวยยาเสพติดได้เปลี่ยนรูปไปเป็นเฮโรอีน ซึ่งผลิตด้วยการเปลี่ยนตัวยาสำคัญในฝิ่น คือ มอร์ฟีน ด้วยวิธีทางเคมีเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่นเข้ามาระบาดในเมืองไทย พบครั้งแรกราวเดือนกันยายน พ.ศ. 2502 โดยเฮโรอีนได้เข้ามาแพร่ ระบาดในหมู่ผู้ติดฝิ่นอยู่เดิมเพราะสูบได้ง่ายใช้เผา ในกระชายตะกั่วแล้วสูดไอไม่ต้องมีบ้องฝิ่น และไม่มีกลิ่นเวลาสูบ การหลบหนี กฎหมายก็ทำได้ง่ายกว่าการสูบฝิ่น จนมาถึงปัจจุบันปัญหาเสพติดยังคงเป็นปัญหาที่ร้ายแรง มีการแพร่ ระบาด ของการติด ยาเสพติด หลายชนิด เช่น ยาบ้า แอลเอสดี สารระเหย ทั้งในส่วนต่างจังหวัด และในกรุงเทพมหานคร ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขไม่ให้มีการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น

ในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยนั้นจะมี ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และ

ปราบปรามยาเสพติดมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศด้านยาเสพติดหลายองค์การ โดยมี ทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและการดำเนินโครงการที่ ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การระหว่าง ประเทศซึ่งประเทศไทยได้เข้าไปมี บทบาทในเวทีของสหประชาชาติทางด้านยาเสพติดและเป็นที่ ยอมรับของนานาประเทศ ในความตั้งใจจริงที่ จะแก้ไขปัญหายาเสพติดตลอดจน การปฏิบัติตามพันธะ กรณี ตามอนุสัญญา และพิธีสารขององค์การสหประชาชาติ ด้านยาเสพติด และปฏิบัติตามมติข้อเสนอ แนะจากการประชุมด้านยาเสพติดที่องค์การสหประชาชาติ จัดขึ้นตลอดมา นอกจากนี้ ประเทศไทย ยังได้เข้าเป็นภาคี อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติด้านการควบคุมยาเสพติด 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ปี ค.ศ. 1961 (Single Convention on Narcotic Drugs, 1961) โดยอนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการ ใ้ยาเสพติดเพื่อวัตถุประสงค์ ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ เพื่อป้องกันการลักลอบค้า ปลูก ผลิต และการใช้ในทางที่ผิด แต่เนื่องจากขอบเขตของอนุสัญญาก่อนข้างจำกัดจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ ค.ศ. 1972 โดยพิธี สารปี ค.ศ. 1972 แก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติด ปี ค.ศ. 1961 (1972 Protocol Amending the Single Convention of Narcotic Drugs, 1961) ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสาร ค.ศ. 1972 เมื่อ วันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1975

ฉบับที่ 2 อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาทปี ค.ศ. 1971 (Convention on Psychotropic Substances, 1971) โดยอนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาทเพื่อวัตถุประสงค์ ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ เพื่อป้องกัน การใช้วัตถุออกฤทธิ์ ๔ ในทางที่ผิด ซึ่งประเทศไทยได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1975

ฉบับที่ 3 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิต และประสาท ปี ค.ศ. 1988 (Convention against illicit on Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988) โดยอนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในการปราบปรามการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาทซึ่งประเทศไทย เข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2002

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ สหภาพยุโรป อาเซียน สำนักงานแผน โคลัมโบ องค์การตรวจสอบสากล องค์การเอกชนระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความเป็นมาของยาเสพติดในประเทศไทย

ยาเสพติดชนิดใดที่เข้ามาในประเทศไทยเป็นชนิดแรกยังไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดแต่ยา เสพติดที่สร้างความเสียหายให้กับบ้านเมืองของเรามาตั้งแต่สมัยอดีตนานมาแล้วแต่ที่ปรากฏหลักฐาน ที่พอจะ ได้ศึกษามีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 1-2) ได้อธิบายว่า ผิ่นเป็นยาเสพติดชนิดแรกที่สร้างปัญหาให้กับสังคมไทยผิ่นเข้ามาในสมัยใดยังไม่แน่ชัดแต่เท่าที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็คือสมัยพระเจ้าอู่ทอง (สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1) ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.1903 โดยมีประกาศใช้ “กฎหมายลักษณะโจร” กฎหมายลักษณะนี้ได้บัญญัติการห้ามซื้อขายเสฟผิ่นไว้ว่า “ผู้เสฟผิ่น กินผิ่น ขายผิ่นนั้นให้ลงพระราชอาญาจหนักหนา ธิบราชบาทว์ ให้สิ้นเชิง ทเวนบกสามวัน ทเวนเรือสามวัน ให้จำใส่คุกไว้จนกว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วเรียกเอาทวนบนแก้มัน ญาตีพี่น้องไว้แล้ว จึงให้ปล่อยผู้สูบ ขาย กินผิ่นออกจากโทษ” แม้ว่าจะมีกฎหมายระบุไว้สูง แต่การลักลอบซื้อขาย เสฟผิ่น ยังคงเป็นปัญหา โดยเฉพาะตามหัวเมืองที่ห่างออกไปไม่มีการเข้มงวดกวดขัน ผู้ครองเมืองบางแห่งติดผิ่น และจำหน่ายผิ่นเสียเองทำให้ไม่สามารถควบคุมปัญหาดังกล่าวได้ ส่วนกรุงศรีอยุธยาสามารถควบคุมปัญหาได้เป็นอย่างดีจนตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยา

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1) ทรงแก้ปัญหาเรื่องผิ่นอย่างต่อเนื่องในสมัยสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) ได้ตรากฎหมายเป็น “พระราชกำหนดเกี่ยวกับผิ่น” ให้สูงขึ้นพร้อมทั้งมีการปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง ครั้งถึงสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ใน พ.ศ. 2382 ทรงปราบปรามกลุ่มฮังยี ซึ่งเป็นผู้ค้าผิ่น และสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ ได้สำเร็จ

เหตุการณ์สำคัญอีกเหตุการณ์หนึ่ง คือ ช่วง พ.ศ.2501 คณะปฏิวัติการปกครองประเทศไทย ได้มีกฎหมายเป็น “ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501” ให้เลิกการเสฟผิ่นและจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดให้ดำเนินการเสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 รุ่งขึ้นวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 มีการเผาทำลายกลังสูบผิ่น ณ ท้องสนามหลวง โดยมี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าปฏิวัติเป็นประธาน หลังจากนั้นได้มีการประหารชีวิตผู้ผลิต ผู้ค้าผิ่นด้วย หลังจากนั้นยาเสพติดก็เข้ามาสู่ประเทศไทยอีกหลายชนิด เช่น เฮโรอีน ยาบ้า แอลเอสดี สารระเหย เป็นต้น

สามเหลี่ยมทองคำเป็นรอยต่อระหว่างพรมแดนสามประเทศ คือ ประเทศไทย ลาว และพม่า มีพื้นที่ประมาณ 75,000 ตารางไมล์ (200,000 ตารางกิโลเมตร) อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 2,000 ฟุต ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา มีแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำโขงกับแม่น้ำรวก เป็นเส้นกั้นเขตแดนพื้นที่ฝั่งไทยบ้านสบบวก ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ฝั่งประเทศพม่า คือ บ้านผักฮี้ ตำบลเมืองพง ท่าขี้เหล็ก จังหวัดเชียงคัง ฝั่งลาว คือ บ้านกวน แขวงฟ่อแก้ว เมืองดั้นฝั่ง สามเหลี่ยมทองคำเป็นบริเวณที่ชาวเขาหลายเผ่าในจีนได้อพยพลงมาอาศัยอยู่ตามเทือกเขา เป็นผู้นำผิ่นมาปลูกแพร่พันธุ์ จนเป็นตำนานบทแรกของผิ่นในดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ สามเหลี่ยมทองคำเป็นที่รู้จักกันดีว่า เป็นแหล่งผลิตผิ่นแห่งหนึ่งของโลก ผลผลิตจากผิ่นเหล่านี้จะถูกแปรสภาพเป็นยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ซึ่งรู้จักกันก็คือ มอร์ฟีนและเฮโรอีนยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทยประเทศไทย

มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในระดับรุนแรง เนื่องจากความไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและความอยากรู้ อยากรองของวัยรุ่น โดยมีทัศนคติที่ผิดๆ จึงทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็ว

ความหมายของยาเสพติด

ยาเสพติดอาจจะเป็นสิ่งที่ได้มาจากธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์ทำการสังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นต่อทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้เสพ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อผู้เสพได้เสพเข้าไปนานจะเกิดการติดยาและมีความต้องการที่จะเสพยามากขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายของยาเสพติดได้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 947) ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี ซึ่งเมื่อเสพหรือฉีด เข้าสู่ร่างกายชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่นฝิ่น เฮโรอีน ยานอนหลับและสุรา เป็นต้น

สันติ จัยสิน (2544 : 15) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดว่า หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งอาจเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือนานติดต่อกันก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สุขภาพของผู้เสพเสื่อมโทรมลงและเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเฉพาะทางด้านจิตใจขึ้นในผู้เสพนั่น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 8) ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยการกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วจะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่น

1. ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ
2. มีอาการอยากยาเมื่อขาดยา
3. มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง และต่อเนื่อง
4. สุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (2547 : 29) ได้อธิบายไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใด ๆ ที่เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยการรับประทาน ดม ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว จะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ต้องเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการถอนยา (ลงแดง) เมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา สุขภาพทั่วไปจะทรุดโทรมลง และหมายความรวมถึงพืช หรือส่วนของ

พืชที่เป็นยาเสพติดให้โทษหรือให้ผลผลิตที่เป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและรวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย

เสาวนีย์ ภูษุม (2552 : 31) ได้กล่าวถึงว่า องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ได้ให้ความหมายของยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจต่อไป โดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น

สรุปลยาเสพติดคือ สารเคมีที่ได้มาจากการปรุงแต่งหรือสารที่ได้มาจากธรรมชาติ เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม เมื่อได้รับเป็นประจำแล้วก็ต้องการในจำนวนที่เพิ่มขึ้น และส่งผลเสียมากกว่าผลดีต่อร่างกายและจิตใจ

ประเภทของยาเสพติด

ปัจจุบันสิ่งเสพติดหรือยาเสพติดให้โทษมีหลายประเภท อาจจำแนกได้หลายเกณฑ์ นอกจากแบ่งตามแหล่งที่มาแล้ว ยังแบ่งตามการออกฤทธิ์และแบ่งตามกฏหมาย ยาเสพติดได้ถูกแบ่งออกเป็นหลายชนิดตามความประสงค์ของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ง่ายต่อการจัดหมวดหมู่หรือแบ่งแยกชนิดของยาเสพติดได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 8-9) กล่าวว่ายาเสพติดสามารถแบ่งได้ตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. แบ่งตามแหล่งที่เกิด ได้แก่

1.1 ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตได้มาจากพืช เช่น ฝิ่น กระช่อม กัญชา

1.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน

2. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้แก่

ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงไม่เป็นประโยชน์ทางการแพทย์ เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน (Amphetamine) เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) แอลเอสดี (LSD) เอ็กซ์ตาซี (Ecstasy) หรือ MDMA

ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ฝิ่น (Opium) มอร์ฟีน (Morphine) โคเคนหรือโคคาอีน เมทาโดน (Methadone)

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอที่มีโคเดอีนผสมอยู่

ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 เช่น อะเซติกแอนไฮไดรด์ (Aceticanhydrid) อะเซทิลคลอไรด์ (Acetylchloride) เอทิลีนไดอะเซเตต (Ethylinediacetate) ไลเซอร์จิก เอซิก (Lysergic Acid)

ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภทที่ 1 ถึง ประเภทที่ 4 เช่น พืชกัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น (ซึ่งหมายความรวมถึงพันธุ์ฝิ่น เมล็ดฝิ่น กล้าฝิ่น ฟางฝิ่น พืชเห็ดขี้ควาย)

3. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ได้แก่

1. ยาเสพติดประเภทกดประสาท เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยากล่อมประสาทสารระเหย
2. ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน กระท่อม โคคาอีน
3. ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เห็ดขี้ควาย
4. ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน ออกฤทธิ์กด กระตุ้น และหลอนประสาท

ร่วมกัน เช่น กัญชา

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก

องค์การอนามัยโลกได้จัดแบ่งยาเสพติดแบ่งออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทฝิ่น หรือ มอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เพริดีน
2. ประเภทบาบิทูเรทรวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล พาราโลลิด เมโพรบาเมท ไดอาซีแพม คลอไดอาซีพอกไซค์
3. ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้
4. ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน
5. ประเภทโคเคน เช่น โคเคน ใบโคคา
6. ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา
7. ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม
8. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เมสคาลิน เมล็ดมอร์นิงโกลดี ต้นลำโพง เห็ดเมาบางชนิด
9. ประเภทอื่น ๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด บุหรี่

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 10 - 22) ได้อธิบายว่าฝิ่น (Opium) ฝิ่นเป็นพืชล้มลุกขึ้นในที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 3,000 ฟุตขึ้นไป เป็นยาเสพติดที่เป็นต้นตอของยาเสพติดร้ายแรง เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน และโคเคอีน มีการลักลอบปลูกฝิ่นมากภาคเหนือของประเทศไทย บริเวณแนวพรมแดน ที่เรียกว่า สามเหลี่ยมทองคำ เนื้อฝิ่นได้มาจากยางของผลฝิ่นที่ถูกกรีดจะมีสีขาว เมื่อถูกอากาศจะมีสีคล้ำลงกลายเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้ หรือค้ำ มีกลิ่นเหม็น

เจียวและรสขม เรียกว่าฝิ่นดิบ ส่วนฝิ่นที่มีการนำมาใช้เสพ เรียกว่า ฝิ่นสุก ได้มาจากการนำฝิ่นดิบไปต้มหรือเคี่ยวจนสุก

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ฝิ่นออกฤทธิ์กดระบบประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายและจิตใจ มีอาการขาดยาทางร่างกาย อาการผู้เสพ

จิตใจเลื่องลอย ง่วง ซึม แก้วตาหรี่ พุดจาวกวน ความคิดเชื่องช้า ไม่รู้สึกหิว ซึ่พจรเต้นช้า

มอร์ฟีน (Morphine)

มอร์ฟีน เป็นอนุพันธ์ของฝิ่น ชาวเยอรมันชื่อ SERTURNER เป็นผู้สกัดจากฝิ่นเมื่อปี ค.ศ. 1803 (พ.ศ. 2346) ได้เป็นครั้งแรก ฝิ่นชั้นดีจะมีมอร์ฟีนประมาณร้อยละ 10 - 16 ฝิ่นหนัก 1 ปอนด์ นำมาสกัดจะได้มอร์ฟีนประมาณ 0.22 ออนซ์ หรือ 6.6 กรัม

มอร์ฟีน เป็นผงสีขาวหรือเทาเกือบขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มีฤทธิ์สูงกว่าฝิ่น เสพติดได้ง่าย มีลักษณะเป็นเม็ด เป็นผง และเป็นก้อน หรือละลายบรรจุหลอดสำหรับฉีด นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีฉีด เป็นส่วนมาก มอร์ฟีนใช้เป็นยาเสพติดเป็นหลักหรือมาตรฐานของยาแก้ปวด ยาจำพวกนี้กดระบบประสาทส่วนกลาง ลดความรู้สึกเจ็บปวด ทำให้รู้สึกง่วงหลับไป และลดการทำงานของร่างกาย อาการข้างเคียงอื่น ๆ ก็คือ อาจทำให้คลื่นเหียนอาเจียน ท้องผูก เกิดอาการคันบริเวณใบหน้า ตาแดงเพราะโลหิตฉีด ม่านตาดำหดตีบ และหายใจลำบาก

ฤทธิ์ในทางเสพติด

มอร์ฟีนออกฤทธิ์กดประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกาย และจิตใจมีอาการขาดยาทางร่างกาย อาการผู้เสพ

คลื่นเหียนอาเจียน ท้องผูก เกิดอาการคันหน้า ตาแดง ซึม ง่วงนอน ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม

เฮโรอีน (Heroin)

เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ทางเคมีจากปฏิกิริยาระหว่างมอร์ฟีนกับสารเคมีบางชนิด พ.ศ. 2502 เฮโรอีนได้แพร่ระบาดสู่ประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยจึงออกกฎหมาย ระบุให้เฮโรอีนและมอร์ฟีนเป็นยาเสพติดให้โทษ

เฮโรอีนออกฤทธิ์แรงกว่ามอร์ฟีนประมาณ 4-8 เท่า และออกฤทธิ์แรงกว่าฝิ่น ประมาณ 30-90 เท่า โดยทั่วไป เฮโรอีนจะมีลักษณะเป็นผงสีขาว สีนวล หรือสีครีม มีรสขม ไม่มีกลิ่น

เฮโรอีนที่แพร่ระบาดในประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. เฮโรอีนผสม หรือเรียกว่าเฮโรอีนเบอร์ 3 หรือไอระเหย เป็นเฮโรอีนที่มีความบริสุทธิ์ต่ำ เนื่องจากมีการผสมผสานอื่นเข้าไปด้วย เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพูอ่อน สีน้ำตาล อาจพบในลักษณะเป็นผง เป็นเกล็ด หรืออัดเป็นก้อนเล็ก ๆ มีวิธีการเสพ โดยการสูดเอาไอสารเข้าร่างกาย จึงเรียกว่า “ไอระเหย” หรือ “แคป”

2. เฮโรอีนเบอร์ 4 เป็นเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ที่มีความบริสุทธิ์สูงมีลักษณะเป็นผงละเอียดหรือเป็นเม็ล็ดคล้ายไขปลา หรือพบในลักษณะอัดเป็นก้อนสีเหลี่ยมผืนผ้า มักมีสีขาวหรือสีครีม ไม่มีกลิ่น มีรสขม เป็นที่รู้จักทั่วไปว่า “ผงขาว” มักเสพ โดยนำมาละลายน้ำแล้วฉีดเข้าร่างกาย หรือผสมบุหรี่สูบ

อาการผู้เสพ

1. มีอาการปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก ปวดตามข้อ ปวดสันหลัง ปวดบั้นเอว ปวดหัวรุนแรง
2. มีอาการจุกแน่นในอก คล้ายใจจะขาด อ่อนเพลียอย่างหนัก หมดเร็วแรงมีอาการหนาวๆ ร้อนๆ อึดอัดทึรันทุราย นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย บางรายมีอาการชักตาตั้งน้ำลายฟูมปาก ม่านตาคำหดเล็กลง
3. ใจคอหงุดหงิดฟุ้งซ่าน มึนงง หายใจไม่ออก
4. ประสาทเสื่อม ความจำเสื่อม

โทษทางร่างกาย

1. โทษต่อผิวหนังเป็นอาการที่ทำให้เส้นเลือดใต้ผิวหนังเกิดอาการขยายตัว เกิดเป็นตุ่มแดงเล็ก ๆ ขึ้นบริเวณผิวหนัง และกระตุ้นสารฮิสตามีน (Histamine) และกระตุ้นต่อเหงื่อด้วยอาการนี้พบเห็นได้ หลังจากที่เสพเฮโรอีนใหม่ๆ จะมีอาการคันใต้ผิวหนัง นอกจากนี้ ผู้เสพจะมีเหงื่อออกมากกว่าปกติและขนลุก
2. โทษต่อลำไส้ ทำให้ลำไส้บีบตัวลดลงผู้เสพจึงมีอาการท้องผูก
3. กดศูนย์การหายใจ ทำให้หายใจช้ากว่าปกติ ถ้าใช้ในปริมาณมากจะทำให้หัวใจหยุดเต้นได้
4. ทำลายฮอร์โมนเพศ ถ้าผู้เสพเป็นผู้หญิงจะทำให้ประจำเดือนมาผิดปกติ ถ้าผู้เสพเป็นผู้ชายจะทำให้ฮอร์โมนเพศลดลง ไม่มีความรู้สึกต้องการทางเพศ
5. ทำลายระบบภูมิคุ้มกัน โรคของร่างกาย ผู้เสพติดจึงมีโอกาสติดเชื้อ โรคได้ง่าย อาการที่พบเห็นภายนอกคือ ผิวหนังมีอาการติดเชื้อ เป็นแผลพุพอง ติดเชื้อวัณโรค ติดเชื้อโรคตับอักเสบนอกจากนี้ผู้เสพติดเฮโรอีนจะทำให้ติดโรคเอดส์ได้ง่ายกว่าปกติเพราะผู้เสพมักใช้เข็มฉีดยาที่ไม่ได้ทำความสะอาด หรือใช้เข็มฉีดยาร่วมกันจนทำให้ติดเชื้อ HIV.

ผู้ติดเฮโรอีนที่ติดเชื้อ HIV. ก็จะเป็นผู้แพร่ระบาดเชื้อ HIV. เนื่องจากการจับกลุ่มใช้เข็มฉีดยาร่วมกันหรือในบางครั้งก็มีเพศสัมพันธ์ร่วมกัน โดยไม่ได้ป้องกัน

ฤทธิ์ในทางเสพติด

เฮโรอีนออกฤทธิ์กดระบบประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายและจิตใจ มีอาการขาดยาทางร่างกายอย่างรุนแรง

สารระเหย (Inhalant)

สารระเหย คือสารที่ได้จากขบวนการสกัดน้ำมันปิโตรเลียม มีลักษณะเป็นไอ ระเหยได้ในอากาศ ได้แก่ กาว แลคเกอร์ ทินเนอร์ น้ำมันเบนซิน ยาต่างเล็บ เมื่อสูดดมเข้าไป จะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย

อาการผู้เสพ

ผู้เสพยาจะมีอาการเคลิบเคลิ้มศีรษะเบาหัว ตื่นเต้น พูดจาอ้อแอ้ พูดไม่ชัด น้ำลายไหลออกมา มาก เนื่องจากสารที่สูดดมเข้าไปทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อภายในจมูกและปาก การสูดดมลึก ๆ หรือซ้ำ ๆ กันแม้เป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ทำให้เกิดสติหรือเป็นลมชัก กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ระบบประสาทอัตโนมัติ (Reflexes) ถูกกด มีเลือดออกทางจมูกหายใจไม่สะดวก

โทษที่ได้รับ

1. ระบบทางเดินหายใจ มีอาการระคายเคืองหลอดลม เยื่อจมูกมีเลือดออก หลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ
2. ระบบทางเดินอาหาร มีเลือดออกในกระเพาะอาหาร เนื้อตับถูกทำลาย
3. ระบบทางเดินปัสสาวะ ไตอักเสบจนถึงพิการ ปัสสาวะเป็นเลือด เป็นหนอง มีลักษณะคล้ายไขขาว
4. ระบบหัวใจและหลอดเลือดหัวใจเต้นผิดปกติ
5. ระบบสร้างโลหิต ไชกระดูกซึ่งมีหน้าที่สร้างเม็ดเลือดโลหิตหยุดทำงาน เกิดเม็ดโลหิตแดงต่ำ เกิดเลือดต่ำทำให้ซีด เลือดออกได้ง่าย ตลอดจนทำให้เลือดแข็งตัวช้าในขณะที่เกิดบาดแผล บาดแผลเกิดเป็นมะเร็งในเม็ดเลือดขาว
6. ระบบประสาท ปลายประสาทอักเสบ มีอาการชาปลายมือปลายเท้า เกิดอาการอักเสบของกล้ามเนื้อทำให้ถูกตาแกว่ง ลึนแข็ง พูดลำบาก สมองถูกทำลายจนเซลล์สมองฝ่อ เป็นโรคสมองเสื่อมก่อนวัยอันควร

ฤทธิ์ในทางเสพติด

สารระเหยออกฤทธิ์ที่ระบบประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกาย มีอาการเสพติดทางจิตใจ มีอาการขาดยาแต่ไม่รุนแรง

โคเคน (Cocaine)

โคเคน หรือ โคคาอิน เป็นยาเสพติดที่สกัดจากใบของต้นโคคา ซึ่งเป็นต้นไม้ที่นิยมปลูกอบปลูกในประเทศแถบอเมริกาใต้ เช่น เปรู โบลิเวีย และ โคลัมเบีย เป็นต้น ในใบโคคาจะมีโคเคนอยู่ประมาณร้อยละ 2 โคเคนมีชื่อเรียกในกลุ่มผู้เสพยาว่า COKE, SNOW, SPEED, BALL, CRACK โคเคนที่พบในประเทศไทย มี 2 ชนิด ได้แก่

1. โคนชนิดผงมีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาว รสขม ไม่มีกลิ่น
2. โคนรูปลูกเป็นก้อน (Free base , Crack)

วิธีการเสพ

1. การสูด โคนผงเข้าทางจมูก หรือเรียกว่า การนัตถ์
2. การละลายน้ำฉีดเข้าเส้นเลือดดำ
3. การสูดควัน

ฤทธิ์ในทางเสพติด

โคนออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับวิธีการและปริมาณที่เสพ มีอาการทางจิตใจ มีอาการขาดยาทางร่างกาย

อาการผู้เสพ

หัวใจเต้นแรง ความดันโลหิตสูง กระวนกระวาย ตัวร้อนมีไข้ นอนไม่หลับ มีอาการซึมเศร้า โทษที่ได้รับ

ผนังจมูกขาดเลือดทำให้เยื่อโพรงจมูกฝ่อ ขาดหรือทะลุ สมองถูกกระตุ้นอย่างรุนแรงทำให้เกิดอาการชัก มีเลือดออกในสมอง เนื้อสมองตายเป็นบางส่วน หัวใจถูกกระตุ้นอยู่เสมอ กล้ามเนื้อหัวใจเสื่อมลงทีละน้อยจนหัวใจบีบตัวไม่ไหวทำให้หัวใจล้มเหลว ผลจากการเสพเป็นระยะเวลานานทำให้เกิดอาการ โรคจิตซึมเศร้า

กระท่อม (Kratom)

กระท่อม เป็นพืชเสพติดชนิดหนึ่ง ส่วนมากพบในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะในประเทศอินเดีย และในประเทศไทย ลักษณะเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีแก่นเป็นไม้เนื้อแข็ง ใช้ส่วนของใบในการเสพ ลักษณะใบคล้ายกระดังงา หรือใบฝรั่ง ต้นหน้าทึบ ต้นกระท่อมมี 2 ชนิด คือ

1. ชนิดที่มีก้านและเส้นใบสีแดงเรื่อ ๆ
2. ต้นสีเขียว ใบสีเขียว ดอกกลมโตเท่าผลพุทราไทยล้อมรอบด้วยเกสรสีแดงเรื่อ ๆ

คล้ายดอกกระถิน มีชื่อเรียกต่าง ๆ เช่น กระท่อมโลก กระท่อมพาย เป็นต้น

วิธีการเสพ

1. เคี้ยวใบดิบ
2. ใช้ใบตากแห้งแล้วนำมาบดเป็นผงรับประทานแล้วดื่มน้ำตาม
3. ใช้ใบที่บดเป็นผงชงกับน้ำร้อนแบบชาจีน

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ในใบกระท่อมมีสารไมตราจันนินที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายเล็กน้อย มีอาการทางจิตใจ อาจมีอาการขาดยาทางร่างกายแต่ไม่รุนแรง

อาการผู้เสพ

ทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ทนแดดไม่รู้สึกร้อนทำให้ผิวหนังไหม้เกรียม มีอาการมึนงปากแห้ง นอนไม่หลับ ท้องผูก

โทษที่ได้รับ

ร่างกายทรุดโทรม มีอาการประสาทหลอน จิตใจสับสน

ยาบ้า (Amphetamine)

ยาบ้า เป็นชื่อที่ใช้เรียกยาเสพติดที่มีส่วนผสมของสารเคมีประเภทแอมเฟตามีน ยาบ้าจัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีลักษณะเป็นยาเม็ดกลมขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6-8 มิลลิเมตร ความหนาประมาณ 3 มิลลิเมตร น้ำหนักเม็ดยาประมาณ 80-100 มิลลิกรัม มีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีส้ม สีน้ำตาล สีม่วง มีชมพู สีเทา สีเหลือง และสีเขียว มีสัญลักษณ์ ที่ปรากฏบน เม็ดยา เช่น พ, m, M, PG, WY สัญลักษณ์รูปดาว, รูปพระจันทร์เสี้ยว, 99 หรืออาจเป็นลักษณะของเส้นแบ่งครึ่งเม็ด ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้ อาจปรากฏบนเม็ดยาด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้าน หรืออาจเป็นเม็ดเรียบทั้งสองด้านก็ได้

วิธีการเสพ

วิธีการเสพยาบ้าทำได้หลายวิธี เช่น รับประทาน หรือนำไปผสมลงในเครื่องดื่ม หรือบางครั้งอาจใช้วิธีฉีดเข้าเส้น แต่ไม่ค่อยได้รับความนิยม วิธีที่นิยมมากที่สุด ได้แก่ วิธีสูบ หมายถึงการใช้หลอดสูบเอาวันที่ได้จากการเผาไหม้เม็ดยาเข้าทางปากคล้ายกับการสูบบุหรี่ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่มีอันตรายต่อร่างกายอย่างรุนแรงและรวดเร็วกว่าวิธีการเสพในรูปแบบอื่น

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายและจิตใจไม่มีอาการขาดยาทางร่างกาย

อาการผู้เสพ

เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายในระยะแรกจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ใจสั่น ประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์จะรู้สึกอ่อนเพลียมากกว่าปกติ ประสาทล้า ทำให้การตัดสินใจช้าและผิดพลาดเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้ ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน จะทำให้สมองเสื่อม เกิดอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง เสียสติ เป็นบ้า อาจทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้ หรือกรณีที่ได้รับยาในปริมาณมาก (Overdose) จะไปกดประสาท และระบบหายใจทำให้หมดสติ และถึงแก่ความตายได้

โทษที่ได้รับ

การเสพยาบ้าก่อให้เกิดผลร้ายหลายประการ ดังนี้

1. ผลต่อจิตใจ เมื่อเสพยาบ้าเป็นระยะเวลานานหรือใช้เป็นจำนวนมาก จะทำให้ผู้เสพมีความผิดปกติทางด้านจิตใจ กลายเป็นโรคจิตชนิดหวาดระแวง ส่งผลให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง เช่น เกิดอาการหวาดกลัว ประสาทหลอนซึ่งโรคนี้หากเกิดขึ้นแล้ว อาการจะคงอยู่ตลอดไปแม้ในช่วงเวลาที่ไม่ได้เสพยาก็ตาม

2. ผลต่อระบบประสาท ในระยะแรกจะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาททำให้ประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะมีอาการประสาทล้า ทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ช้า และผิดพลาด หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้สมองเสื่อม หรือกรณีที่ใช้น้ำยาในปริมาณมาก จะไปกดประสาทและระบบหายใจทำให้หมดสติและถึงแก่ความตายได้

3. ผลต่อพฤติกรรม ฤทธิ์ของยาจะกระตุ้นสมองส่วนที่ควบคุมความก้าวร้าวและความกระวนกระวายใจ ดังนั้นเมื่อเสพยาบ้าไปนาน ๆ จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป คือ ผู้เสพจะมีความก้าวร้าวเพิ่มขึ้นและหากยังใช้ต่อไปจะมีโอกาสเป็นโรคจิตชนิดหวาดระแวง เกรงว่าจะมีคนมาทำร้ายตนเองจึงต้องทำร้ายผู้อื่นก่อน

ยาอี ยาเลิฟ เอ็กซ์ตาซี (Ecstasy)

ยาอี ยาเลิฟ เอ็กซ์ตาซี เป็นยาเสพติดกลุ่มเดียวกันจะแตกต่างกันบ้างในด้านโครงสร้างทางเคมี ลักษณะของยาอี มีทั้งที่เป็นแคปซูล และเม็ดยาสีต่าง ๆ แต่ที่พบในประเทศไทย ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.8 - 1.2 ซม. หนา 0.3-0.4 ซม. ผิวเรียบและปรากฏสัญลักษณ์บนเม็ดยาเป็นรูปต่าง ๆ เช่น กระต่าย ค้างคาว นก ดวงอาทิตย์ P.T. ฯลฯ เสพโดยการรับประทาน เป็นเม็ด จะออกฤทธิ์ภายในเวลา 45 นาที และฤทธิ์ยาจะอยู่ในร่างกายได้นานประมาณ 6-8 ชั่วโมง

ยาอี ยาเลิฟ เอ็กซ์ตาซี เป็นยาที่แพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบเที่ยวกลางคืน ออกฤทธิ์ใน 2 ลักษณะ คือ ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทในระยะสั้น ๆ หลังจากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรงฤทธิ์ของยาจะทำให้ผู้เสพรู้สึกร้อน เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง การได้ยินเสียงและการมองเห็นแสงสีต่าง ๆ ผิดไปจากความเป็นจริง เคลิบเคลิ้มไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ อันเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่พฤติกรรมเสื่อมต่าง ๆ และจากการค้นคว้าวิจัยของแพทย์และนักวิทยาศาสตร์หลายท่าน พบว่า ยานชนิดนี้ร้ายแรง แม้จะเสพเพียง 1-2 ครั้ง ก็สามารถทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายส่งผลให้ผู้เสพมีโอกาสติดเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ง่าย และยังทำลายเซลล์สมองส่วนที่ทำหน้าที่สังสารซีโรโทนิน (Serotonin) ซึ่งเป็นสารสำคัญในการควบคุมอารมณ์ให้มีความสุข ซึ่งผลจากการทำลายดังกล่าวจะทำให้ผู้เสพเข้าสู่สภาวะของอารมณ์ที่เศร้าหมอง หดหู่อย่างมาก และมีแนวโน้มการฆ่าตัวตายสูงกว่าคนปกติ

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทในระยะสั้น ๆ จากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาท มีอาการติดยาทางจิตใจ ไม่มีอาการขาดยาทางร่างกาย

อาการผู้เสพ

เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ระบบประสาทการรับรู้เปลี่ยนแปลงทั้งหมด (Psychedelic) ทำให้การได้ยินเสียงและการมองเห็นแสงสีต่าง ๆ ผิดไปจากความเป็นจริง เคลิบเคลิ้ม ควบคุมอารมณ์ไม่ได้

โทษที่ได้รับ

การเสพยาอีโก้ให้เกิดผลร้ายหลายประการ ดังนี้

1. ผลต่ออารมณ์ เมื่อเริ่มเสพในระยะแรกยาอีโก้จะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทให้ผู้เสพรู้สึกตื่นตัวตลอดเวลา ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านทางเพศ
2. ผลต่อการรับรู้ การรับรู้จะเปลี่ยนแปลงไปจากความเป็นจริง
3. ผลต่อระบบประสาท ยาอีโก้ทำลายระบบประสาททำให้เซลล์สมองส่วนที่ทำหน้าที่หลั่งสารซีโรโทนิน (Serotonin) ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการควบคุมอารมณ์นั้นทำงานผิดปกติ กล่าวคือเมื่อยาอีโก้เข้าสู่สมองแล้วจะทำให้เกิดการหลั่งสาร “ซีโรโทนิน” ออกมามากเกินกว่าปกติส่งผลให้จิตสับสนเบิกบาน แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป สารดังกล่าวจะลดน้อยลงทำให้เกิดอาการซึมเศร้า หดหู่อย่างมาก อาจกลายเป็นโรคจิตประเภทซึมเศร้า (Depression) และอาจเกิดสภาวะอยากฆ่าตัวตาย นอกจากนี้การที่สารซีโรโทนินลดลงยังทำให้ธรรมชาติของการหลับนอนผิดปกติ จำนวนเวลาของการหลับลดลงนอนหลับไม่สนิท จึงเกิดอาการอ่อนเพลียขาดสมาธิในการเรียนและการทำงาน

ยาอีโก้ มีหลายชื่อ

1. ชื่อทั่วไป (General Name) เป็นชื่อที่รู้จักกันตามโครงสร้างทางเคมี
MDMA (3,4Methylenedioxyamphetamine)
MDE หรือ MDEA (Methylenedioxyamphetamine)
MDA (3,4Methylenedioxyamphetamine)
2. ชื่อการค้า (Trade Name) เป็นชื่อที่ทางบริษัทผู้ผลิตตั้งขึ้น มีอยู่หลายชื่อด้วยกัน เช่น ECSTASY , E ,ADAM,LOVER DOVER,XTC,Eve
3. ชื่อตามเครื่องหมายการค้า (Trade Mark) หรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่บนเม็ดยา เช่น นกกระต่าย ค้างคาว ผีเสื้อ ดวงอาทิตย์ หิน-หยาง P.T.
4. ชื่อตามอาการของผู้เสพ เช่น เมื่อเสพแล้วจะตื่นโดยโยกศีรษะตลอดเวลา เรียกว่า ยาซ่าหัว หรือเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก็เรียกเป็นภาษาแสลงว่า ยาเลิฟ (Love Drug หรือ Love Pills) ยาฮอกอด (Hug Pills)

ยาเค (Ketamine)

ยาเค มาจากคำว่า เคตามีน (Ketamine) เคตาวา (Ketava) หรือ เคตารา (Ketara) หมายถึง ยาที่มีอันตรายสูงที่แพทย์จะจ่ายให้กับผู้ป่วยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ยาเคถูกสังเคราะห์ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ โดยใช้เป็นยาสลบมีชื่อเรียกในวงการแพทย์ว่า “KETAMINE HCL” มีลักษณะเป็นผงสีขาว และเป็นน้ำบรรจุอยู่ในขวดสีชา การนำไปใช้นั้นปกติแพทย์จะใช้ฉีดเข้าเส้นเลือดในอัตรา 1 ถึง 2 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม โดยยาจะออกฤทธิ์ทำให้หมดสติภายในเวลา 1 นาที หรืออาจใช้วิธีฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แต่วิธีนี้จะใช้ปริมาณมากกว่าการฉีดเข้าเส้นเลือดประมาณ 3 เท่า อาการหมดสติจากการใช้ยาเคจะเป็นอยู่นานประมาณ 10-15 นาทีเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ยาเคจึงถูกนำมาใช้ในกรณีของการผ่าตัดที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ หรือใช้ทำให้ผู้ป่วยสลบก่อนที่จะนำไปสู่การใช้ยาสลบชนิดอื่น

สาเหตุที่ทำให้ยาเค กลายเป็นปัญหาเพราะวัยรุ่นบางกลุ่มได้นำยาเคมาใช้เป็นสิ่งมีนเมา โดยนำมาทำให้เป็นผงด้วยกรรมวิธีผ่านความร้อนจากนั้นจึงนำมาดูดดมเพื่อให้เกิดอาการมีนเมา และมักพบว่ามีการนำยาเคมาใช้ร่วมกับยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่น เช่น ยาอี และ โคเคน

ยาเค เป็นยาที่ออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรงเมื่อเสพเข้าไปจะรู้สึกเคลิบเคลิ้ม (Euphoria) รู้สึกว่าตนเองมีอำนาจพิเศษ (Mystical) มีอาการสูญเสียกระบวนการทางความคิด ความคิดสับสน การรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภาพ แสง สี เสียง จะเปลี่ยนแปลงไป ตาหลาย ร่างกายเคลื่อนไหวไม่สัมพันธ์กัน หากใช้ปริมาณมากจะเกิดการกดขี่ในการหายใจ (Respiratory Depression) อาการไม่พึงประสงค์เหล่านั้น (Bad Trip) จะปรากฏให้เห็นคล้ายกับอาการทางจิต ซึ่งหากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะปรากฏอาการเช่นนี้บ่อย ๆ เรียกว่า Flashbacks ซึ่งทำยที่สุดแล้วจะทำให้ผู้เสพประสพกับสภาวะ โรคจิตและกลายเป็นคนวิกลจริตได้

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ยาเคออกฤทธิ์หลอนประสาท

อาการผู้เสพ

เคลิบเคลิ้ม มึนงง ความคิดสับสน ตาหลาย หูแว่ว การรับรู้และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไป การเคลื่อนไหวของร่างกายไม่สัมพันธ์กัน

โทษที่ได้รับ

การนำยาเคมาใช้ในทางที่ผิดย่อมก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวผู้ใช้ โดยทำให้เกิดผล ดังนี้

1. ผลต่ออารมณ์ มีความรู้สึก เคลิบเคลิ้ม มึนงง หรือที่เรียกว่า “Dissociation”
2. ผลต่อการรับรู้จะเปลี่ยนแปลงการรับรู้ทั้งหมดในขณะที่เสพไม่คอยตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภาพ แสง สี เสียง

3. ผลต่อร่างกายและระบบประสาท เมื่อใช้ยาเคในปริมาณมาก ๆ ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดอาการติดยึดในการหายใจเท่านั้น ยังทำให้เกิดอาการทางจิตประสาทหลอน หูแว่ว กลายเป็นคนวิกลจริตได้

แอลเอสดี (LSD : Lysergic Acid Diethylamide)

แอลเอสดี เป็นสารสกัดจากกรดไลเซอจิกที่มีในเชื้อราชนิดหนึ่งชอบขึ้นในข้าวไรย์ มีลักษณะเป็นผงละลายน้ำได้ อาจพบแอลเอสดีเป็นเม็ด ยาแคปซูล หรือผสมในทอปปี้ ที่พบว่าแพร่ระบาดมากมีลักษณะเป็นแผ่นกระดาษชุบหรือเคลือบสารแอลเอสดี และปรุงแต่งเป็นชิ้นเล็ก ๆ ลักษณะเดียวกับแสดมปี แต่มีขนาดเล็กกว่าแสดมปี โดยบนแผ่นกระดาษที่เคลือบสารแอลเอสดีนั้นจะมีสัญลักษณ์ หรือรูปภาพต่าง ๆ แอลเอสดีมีความรุนแรงในการออกฤทธิ์ต่อสมองสูง คือ ใช้ปริมาณแค่ 25 Microgram (25/1 ล้านส่วนของกรัม) แอลเอสดีมีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น เมจิกเปเปอร์ แอสซิส แสดมปี

วิธีการเสพ

การเสพยาอาจทำได้หลายวิธี เช่น การฉีด หรือการนำกระดาษที่เคลือบแอลเอสดีอยู่มาเคี้ยวหรืออม หรือวางไว้ใต้ลิ้น

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรง ไม่มีอาการเสพติดทางร่างกาย มีอาการเสพติดทางจิตใจ

อาการผู้เสพ

เคลิบเคลิ้ม ผันเฟื่อง ความดันโลหิตสูง อุณหภูมิในร่างกายสูง หายใจไม่สม่ำเสมอ

โทษที่ได้รับ

ฤทธิ์ของยาจะทำให้ผู้เสพเห็นภาพลวงตา หูแว่ว เพื่อฝัน คิดว่าตนเองเป็นผู้วิเศษ หรือคิดว่าเหาะได้ อาจมีอาการทางจิตประสาทรุนแรง มีอาการหวาดระแวง เกิดอาการกลัวภาพหลอน (Bad Trip) จึงต้องหนีจากความหวาดกลัว เช่น การขับรถหนี หรือเหาะหนี หรือฆ่าตัวตายเพราะความหวาดกลัว

กัญชา (Cannabis, Marihuana)

กัญชา เป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้าขึ้นได้ง่ายในเขตร้อน ลำต้นสูงประมาณ 2-4 ฟุต

ลักษณะใบจะแยกออกเป็นแฉก ประมาณ 5-8 แฉกคล้ายใบมันสำปะหลังที่ขอบใบทุกใบจะมีรอยหยักอยู่เป็นระยะ ๆ ออกดอกเป็นช่อเล็ก ๆ ตามง่ามของกิ่งและก้าน ส่วนที่คนนำมาเสพ ได้แก่ ส่วนของกิ่ง ก้าน ใบ และยอดช่อดอกกัญชา โดยนำมาตากหรืออบแห้งแล้วบดหรือหั่นให้เป็นผงหยาบ ๆ จากนั้นจึงนำมาขูดใส่บุหรี่สูบ (แตกต่างจากบุหรี่ทั่วไป ที่ใส่บุหรี่จะมีสีเขียวยต่างจากใส่ยาสูบที่มีสีน้ำตาล และขณะจุดสูบจะมีกลิ่นเหมือนหญ้าแห้งไหม้ไฟ) หรืออาจสูบด้วยกล้องหรือบ้องกัญชา บ้างก็ใช้เคี้ยวหรือผสมลงในอาหารรับประทาน ปัจจุบันรูปแบบของกัญชาที่พบนอกจากจะพบในลักษณะของกัญชา

สกัดกัญชาแห้งอัดเป็นแท่งเป็นก้อนแล้วยังพบในรูปของ “น้ำมันกัญชา” (Hashish Oil) ซึ่งมีลักษณะเป็นของเหลวสีน้ำตาลเข้มหรือสีดำได้จากการนำกัญชามาผ่านกระบวนการสกัดหลาย ๆ ครั้ง จึงได้เป็นน้ำมันกัญชาที่มีปริมาณสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทสูง ถึงร้อยละ 20-60 หรืออาจพบในลักษณะของ “ยางกัญชา” (Hashish) เป็นยางแห้งที่ได้จากใบและยอดช่อดอกกัญชา ซึ่งโดยทั่วไปจะมีฤทธิ์แรงกว่ากัญชาสด และมีปริมาณสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและมีปริมาณสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประมาณร้อยละ 4-8

กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษที่ออกฤทธิ์หลายอย่างต่อระบบประสาทส่วนกลาง คือ ทั้งกระตุ้น กดและหลอนประสาท สารออกฤทธิ์ที่อยู่ในกัญชามีหลายชนิด แต่สารที่สำคัญที่สุด มีฤทธิ์ต่อสมองและทำให้ร่างกายอารมณ์และจิตใจเปลี่ยนแปลงไป คือ เตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol) หรือ THC ที่มีอยู่มากในส่วนของช่อดอกกัญชา สาร THC นี้ ในเบื้องต้นจะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้ผู้เสพตื่นเต้น ช่างพูด และหัวเราะตลอดเวลา ต่อมาจะกดประสาท ทำให้ผู้เสพยามีอาการคล้ายเมาเหล้าอย่างอ่อน ๆ เชื่องซึมและง่วงนอน หากเสพเข้าไปในปริมาณมาก ๆ จะหลอนประสาททำให้เห็นภาพลวงตา หูแว่ว ความคิดสับสน ควบคุมตนเองไม่ได้

ฤทธิ์ในทางเสพติด

ออกฤทธิ์ผสมผสานทั้งกระตุ้น กดและหลอนประสาท มีอาการเสพติดทางจิตใจ ไม่มี

อาการขาดยาทางร่างกาย

อาการผู้เสพ

อารมณ์อ่อนไหวเปลี่ยนแปลงง่าย ความคิดเลื่อนลอยสับสน ควบคุมตัวเองไม่ได้ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ความจำเสื่อม กล้ามเนื้อลีบ หัวใจเต้นเร็ว

โทษที่ได้รับ

หลายคนคิดว่า การเสพยากัญชานั้นไม่มีโทษร้ายแรงมากนัก แต่จากการศึกษาวิจัย พบว่า กัญชาเป็นยาเสพติดอีกชนิดหนึ่ง ที่มีอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพมากเกินกว่าที่คาดคิด อาทิเช่น

1. ทำลายสมรรถภาพทางกายของผู้เสพยากัญชาในปริมาณมาก ๆ เป็นระยะเวลานาน ๆ จะทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม จนไม่สามารถประกอบกิจการงานใด ๆ ได้ โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้แรงงาน ความคิด และการตัดสินใจ รวมทั้งการหมดแรงจูงใจของชีวิตจะไม่คิดทำอะไรเลย อยากอยู่เฉย ๆ ไปวัน ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อการค้าเนินชีวิตและการทำงานอย่างมาก

2. ทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย การเสพยากัญชามีผลร้ายคล้ายกับการติดเชื้อเอดส์ (HIV) กล่าวคือ กัญชาจะทำให้ภูมิคุ้มกันในร่างกายทำงานเสื่อมลง หรือบกพร่องร่างกายอ่อนแอ และติดเชื้อโรคต่าง ๆ ได้ง่าย

3. ทำลายสมอง การเสพกัญชาแม้เพียงในระยะสั้นทำให้ผู้เสพบ้างรายสูญเสียความทรงจำ เพราะฤทธิ์ของกัญชาจะทำให้สมองและความจำเสื่อม เกิดความสับสน วิดกกังวล และหากผู้เสพเป็นผู้มีอาการของโรคจิตเภทหรือป่วยเป็นโรคซึมเศร้าจะมีความเสี่ยงที่จะเกิดอาการรุนแรงมากกว่าคนปกติทั่วไป

4. ทำให้เกิดมะเร็งปอดเนื่องจากผู้เสพจะอัดควันกัญชาเข้าไปในปอดลึกนานหลายวินาทีการสูบบุหรี่ยัดไส้กัญชาเพียง 4 มวน ซึ่งเท่ากับการสูบบุหรี่ 1 ซอง หรือ 20 มวน นั้น สามารถทำลายการทำงานของระบบทางเดินหายใจให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งได้มากกว่าคนสูบบุหรี่ธรรมดาถึง 5 เท่า และในกัญชายังมีสารเคมีที่เป็นอันตรายสามารถทำให้เกิดโรคมะเร็งได้

5. ทำร้ายทารกในครรภ์ กัญชาจะทำลายโครโมโซม ฉะนั้นหญิงที่เสพกัญชาในระยะตั้งครรภ์ ทารกที่เกิดมาจะพิการมีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ความผิดปกติของเซลล์ประสาทในสมอง ความผิดปกติของฮอร์โมนเพศและพันธุกรรม

6. ทำลายความรู้สึกลงทางเพศ กัญชาจะทำให้ระดับฮอร์โมนเพศในชายลดลง ทำให้ปริมาณอสุจิน้อยลง ทั้งยังพบว่า ผู้เสพติดกัญชามักกลายเป็นคนขาดสมรรถภาพทางเพศ

7. ทำลายสุขภาพจิต ฤทธิ์ของกัญชาจะทำให้ผู้เสพมีอาการเลือนลอย ผันเฟื่อง ความคิดสับสน และมีอาการประสาทหลอนจนควบคุมตนเองไม่ได้ ซึ่งถ้าเสพเป็นระยะเวลานานจะทำให้มีอาการจิตเสื่อม

นอกจากนี้ผลร้ายที่มีต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพแล้วการขับระยะเมื่อกัญชายังก่อให้เกิดอันตรายได้มาก เพราะฤทธิ์ของกัญชาจะทำให้เสียสมาธิ ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด การตอบสนองช้าลง การรับรู้ทางสายตาบิดเบือน ความสามารถในการมองเห็นสิ่งเคลื่อนที่ด้อยลง จึงเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้ขับรถยนต์หรือแม้แต่เดินบนท้องถนนก็ตาม

สมองติดยาเสพติดได้อย่างไร

การติดยาเสพติดเป็นกระบวนการต่อเนื่องเกิดขึ้นทีละน้อย จากการใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราวสู่การใช้ถี่ขึ้น จนต้องใช้ทุกวัน ๆ ละหลายครั้ง

สมองของคนเรามี 2 ส่วน

1. สมองส่วนนอก (Cerebra Cortex) เป็นสมองส่วนที่ทำหน้าที่ในการคิด
2. สมองส่วนที่อยู่ชั้นใน (Limbic System) เป็นสมองส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ความต้องการต่าง ๆ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นสมองในส่วนที่ทำให้เกิดความอยาก

ผู้ที่เสพยาบ้าหรือเมทแอมเฟตามีน ฤทธิ์ของมันจะเข้าไปกระตุ้นปลายประสาทในสมองที่อยู่ชั้นใน ให้ส่งสารเคมีออกมาชนิดหนึ่งทำให้เกิดความรู้สึกสบาย แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อใช้ยาบ่อยครั้งเข้า จะทำให้สมองส่วนนอกซึ่งทำหน้าที่ ในการคิด ถูกทำลายลง การใช้ความคิดที่มีเหตุผลจะเสียไป ทำให้ผู้ใช้ยาบ้าจึงมักแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีอารมณ์ก้าวร้าว หงุดหงิดง่าย ไม่สามารถควบคุม

อารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองได้ จึงทำให้มีการใช้ยาเสพติดบ่อยขึ้น จนทำให้มีอาการทางจิตและกลายเป็นผู้ป่วยโรคจิตเต็มขั้นได้ในที่สุด

สรุปได้ว่า ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมยาเสพติดให้โทษของประเทศไทย ได้ให้นิยามของยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีใดตามจะก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ การควบคุมยาเสพติดให้โทษโดยทั่วไปยึดถือหลักในการพิจารณาว่า ตัวยานั้นทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยา ของประชากรในระดับรุนแรงอย่างไร และประโยชน์ของยาในการรักษาโรคนั้นน้อยเพียงใด ยาเสพติดชนิดเดียวกันอาจถูกเรียกหรือแบ่งตามเป็นประเภทต่าง ๆ ตามแต่ละหน่วยงานจะจัดหมวดหมู่ เพื่อการจัดเก็บ หรือเพื่อการกำหนดโทษให้มีความหนักเบาของการลงโทษที่แตกต่างกัน

สาเหตุของการติดยาเสพติด

สาเหตุของการติดยาเสพติดมีอยู่หลายสาเหตุมีทั้งที่ตนเองอย่างหลงหรือเป็นการเข้าใจผิดคิดว่ายาเสพติดคงไม่คิดทำให้ติดย่าง ๆ หรือมีปัญหาทางครอบครัว หรือต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 23-24) สาเหตุที่ทำให้เยาวชน ตลอดจนผู้คนวัยอื่น ๆ หันไปเสพยาเสพติดมีหลายประการที่สำคัญ ดังนี้

1. สาเหตุจากการถูกชักชวน เยาวชนส่วนใหญ่มีลักษณะตามต้องการอยู่ร่วมกัน ต้องการได้รับการยกย่อง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่คณะ ฉะนั้นเพื่อนฝูงชักชวนให้ลองขอมัขัดไม่ได้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จึงทำให้เยาวชนต้องยอมใช้ยาเสพติดตามการชักชวนของเพื่อน ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนที่แน่ชัด โดยผลจากการศึกษาวิจัยของทางราชการ พบว่า เยาวชนติดยาเสพติด เพราะถูกเพื่อนชักชวนมีถึงร้อยละ 77 ประกอบกับเยาวชนวัยรุ่นเป็นวัยอยากรู้อยากลองจึงง่ายต่อการชักชวนมากขึ้น

2. สาเหตุจากความกดดันในครอบครัว มีส่วนผลักดันให้สมาชิกในครอบครัวหันไปใช้ยาเสพติดได้ ซึ่งความกดดันในครอบครัวมีแตกต่างกันไป เช่น

2.1 พ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน ลูกเกิดความรำคาญใจที่เห็นสภาพเช่นนั้น ทำให้เบื่อบ้าน จึงทำให้ใช้เวลาว่างที่มี ไปคบเพื่อนนอกบ้านจนกว่าจะถึงเวลานอนจึงกลับบ้านและในที่สุดก็หันไปสูยาเสพติด

2.2 พ่อแม่หย่าร้าง ต่างคนต่างมีภรรยาหรือสามีใหม่ ทำให้ขาดความสนใจในลูกเท่าที่ควร เด็กในวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความกดดันสูง ประกอบกับความน้อยใจว่าพ่อแม่ไม่รัก รู้สึกว่าเหว จึงได้หันไปใช้ยาเสพติด

2.3 พ่อแม่ไม่เข้าใจลูกเยาวชนที่หันไปใช้ยาเสพติดมิใช่ว่ามีเฉพาะเยาวชนที่ยากจนหรืออยู่ในสถานกำพร้า ฯลฯ เยาวชนที่มีพ่อแม่ร่ำรวยก็มีโอกาสติดยาเสพติดได้เพราะความที่พ่อแม่ไม่เข้าใจลูก คิดว่าหากต้องการอะไรพ่อแม่ก็ทำให้ได้โดยเงิน แต่ความจริงเด็กหรือเยาวชนก็มีจิตใจอยากร่วมกันรับรู้กิจกรรมของครอบครัว ต้องการให้พ่อแม่ยกย่องเมื่อทำกิจกรรมดีเช่น สอบไล่ได้ที่ดี ๆ หรือได้รับคำชมเชยเมื่อช่วยเหลือผู้อื่นย่อมต้องอยากเล่าให้พ่อแม่ฟังในเรื่องราวต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าเมื่อกลับมาถึงบ้านพ่อแม่มีการถามมากไม่มีเวลาให้ลูก หรือทำความดีก็ไม่เคยรู้ เมื่อเป็นเช่นนี้บ่อย ๆ เด็กก็เสียใจ ในที่สุดก็กลายเป็นคนเงียบขรึม ว้าเหวและหันไปใช้ยาเสพติดได้

2.4 พ่อแม่ที่แสดงออกในการรักลูกไม่เท่ากัน การเอาใจใส่ที่แสดงออกต่อลูกทุกคนควรเหมือนกันและพ่อแม่ที่มีลูกหลายคนไม่ควรตั้งความหวังสูงนัก อยากให้ลูกเรียนเก่ง สอบได้ที่ 1 ทุกคน ต้องการเช่นนี้แต่ควรยอมรับสภาพความเป็นจริงว่าการเรียนเก่งนั้นขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ประการ เช่น สติปัญญา ความเอาใจใส่ของเด็กเอง ฉะนั้น เมื่อมีลูก 2-3 คน อาจจะบางคนเรียนเก่ง ลูกคนที่เรียนไม่เก่งก็ไม่ควรได้รับการตำหนิจากพ่อแม่ เพราะสติปัญญาคนเราไม่เท่ากัน มีพ่อแม่บางคนพยายามชมเชยยกย่อง ลูกคนเรียนเก่งให้ลูกที่เรียนไม่เก่งฟังเสมอ ๆ

3. สาเหตุจากความจำเป็นในอาชีพบางอย่าง เช่น ผู้ทำงานกลางคืน นักดนตรี คนขับรถเมล์ คนขับรถบรรทุก ผู้ทำงานในสถานประกอบการ ผู้มีอาชีพเหล่านี้ใช้ยาเสพติดโดยหวังผลให้สามารถประกอบกิจการได้ เช่น บางคนใช้เพราะฤทธิ์ยาช่วยไม่หิวว่าง บางคนใช้เพื่อย้อมใจให้เกิดความกล้า

4. สาเหตุจากปัญหาเศรษฐกิจคือการไม่มีงานทำ หรือมีรายได้น้อยไม่พอรายจ่ายรวมทั้งใช้จ่ายเงินเกินตัว แม้ทราบว่ายาเสพติดผิดกฎหมาย แต่เพื่อความอยู่รอดของตนเองจึงยอมไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยขั้นแรกอาจเป็นเพียงคนช่วยส่งยาเสพติดแต่การอยู่ใกล้ซิคิบ่อย ๆ ในที่สุดเป็นผู้ส่งยาและติดยา บางคนแม้จะมีพอกินพอใช้ คิดอยากรวทางลัดก็เป็นทางให้ไปสูยาเสพติดได้

5. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม มีผู้ติดยาเสพติดจำนวนไม่น้อย มีความตั้งใจที่จะพยายามเลิกเสพโดยร่วมกับการบำบัดรักษาจากทั้งภาครัฐและเอกชน แต่เมื่อหายแล้วปรากฏว่าสังคมไม่ยอมรับ เช่น ในครอบครัวตนเองยังแสดงท่าทีดูถูกเหยียดหยามรังเกียจ หรือ ไปสมัครเข้าทำงานก็ถูกปฏิเสธ เนื่องจากมีประวัติเคยติดยาเสพติด คนเหล่านั้นจำเป็นต้องมีชีวิตอยู่รอดดังนั้นเมื่อสังคมไม่ยอมรับจึงหันกลับไปอยู่ในสังคมยาเสพติดเช่นเดิม

6. ขาดความรู้ในเรื่องยา และยาเสพติด คนบางคนทดลองใช้ยาเสพติด เพราะไม่รู้จักและไม่มีความรู้เรื่องยาเสพติด บางคนอาจเคยได้ยินโทษพิษภัยของยาเสพติด แต่ไม่รู้จักชื่อต่าง ๆ ที่ใช้เรียกอาจถูกหลอกให้ทดลองใช้และเกิดเสพติดขึ้นได้ เช่น คนส่วนใหญ่รู้ว่าเฮโรอินเป็นยาเสพติด

และไม่คิดจะลองแต่หลายคนอาจไม่รู้ว่าผงขาวคือเฮโรอีน เมื่อเพื่อนมาชักชวนว่าให้ลองเสพผงขาวแล้วจะเที่ยวผู้หญิงสนุก จึงได้ลองเสพโดยไม่ทราบว่ามันจะเป็นเฮโรอีน นอกจากนี้ถ้าคนเรามีความรู้เรื่องการใช้ยาบ้างก็ไม่ใช้ยาที่ไม่มีฉลาก

สรุปสาเหตุส่วนใหญ่ ๆ ที่กล่าวมาแล้ว คนที่จิตใจอ่อนแอ อ่อนไหวง่ายต่อการติดยา คังตัวอย่างข้างต้น สาเหตุที่ทำให้บุคคลหนึ่งไปติดยาเสพติด อาจมีสาเหตุเดียว แต่อาจเกิดได้จากหลายสาเหตุหรือหลายปัญหา

วิธีสังเกตผู้ติดยาเสพติด

วิธีการสังเกตผู้ติดยาเสพติดนั้นเป็นเรื่องที่สังเกตได้ไม่ยากนักหากรู้จักสังเกต เพราะว่าบุคคลที่ติดยาเสพติดนั้นมักจะมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นปกติเหมือนบุคคลทั่วไป เช่น ชอบปลีกตัวออกจากสังคม มีโลกความเป็นส่วนตัวมากกว่าปกติเพราะต้องปิดบังพฤติกรรมบางอย่าง แตกต่างจากบุคคลที่ไม่ติดยาเสพติดจะเป็นที่เปิดเผย ร่าเริง แจ่มใสมีหลักการสังเกตดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546: 25-26) การสังเกตผู้ติดยาเสพติดมีวิธีที่สังเกตที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของยาเสพติดที่ผู้เสพติดใช้ ผู้ที่ติดยาเสพติดย่อมรู้ตัวเองดีว่าติดอะไรและสิ่งนั้นผิดกฎหมายหรือไม่ เช่น ติดยาหรือบุหรี่ยังไม่ผิดกฎหมายบุคคลผู้เสพติดก็ไม่กังวลใจมาก บางรายกลับเห็นเป็นของโก้ แต่ถ้าติดสิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมายผู้เสพติดจะเกิดความเครียด เพราะต้องปิดบังในการเสพ ฉะนั้นผู้เสพติดจะมีสีหน้าที่แสดงถึงความไม่สบายใจคล้าย ๆ ทำผิดกลัวถูกจับได้ การสังเกตจึงสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย โดยสังเกตได้จากสิ่งต่อไปนี้

1.1 สุขภาพทั่วไปทรุดโทรมเพราะฤทธิ์ของยาอาจทำให้ไม่หิวหรือเมื่ออาหารร่างกายจะหอมซัด น้ำหนักลด ทำงานหนักไม่ไหว บุคคลที่ติดยาเสพติดจะมีโรคแทรกต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น โรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ดับแสบ โรคทางเดินอาหาร (อาทิว อดบวม วันโรก) โรคผิวหนัง (อาทิว มีแผลเป็นทั้งตัว)

1.2 ริมฝีปากเขียวคล้ำ และแห้งแบบคนสูบบุหรี่จัด ๆ

1.3 ร่างกายสกรปรก มีกลิ่นตัวแรง เพราะไม่ชอบอาบน้ำ นิ้วมือ มีคราบเหลือง ๆ

สกรปรก

1.4 ชอบแต่งตัวด้วยการสวมเสื้อแขนยาวกางเกงขายาวเพื่อปิดรอยเข็มฉีดยาหรือแผลเป็นที่เกิดขึ้นและมักนิยมใส่แว่นดำหรือสีเข้มเพื่อปิดบังม่านตาหรือขยาย

2. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและพฤติกรรม

2.1 ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น คนทำงานก็ขาดงานนักเรียนก็ขาดเรียน

2.2 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จิตใจอ่อนแอ

2.3 อารมณ์หงุดหงิด ฉุนเฉียว ไม่มีเหตุผล พุดจก้าวร้ายแม้แต่กับบิดามารดา ชอบอยู่
 สัน โดษ หลบหน้าเพื่อนฝูง

2.4 มั่วสุมกับคนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

2.5 สูบบุหรี่จัดขึ้น

2.6 มีอุปกรณ์เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ดัวยา อุปกรณ์การฉีดหรือการสูดดมในตัว

2.7 หน้าตาซีมเศร้า

2.8 ใช้เงินสิ้นเปลืองผิดปกติ

2.9 สิ่งของในบ้านหายบ่อย

3. แสดงอาการอยากยาเสพติด เป็นที่ทราบแล้วว่ายาเสพติดทุกชนิดเมื่อเสพแล้วก็ออก
 ฤทธิ์ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง พอหมดฤทธิ์ก็ทำให้ผู้ติดยาอยากเสฟอีก ถ้าไม่ได้ยามาเสฟจะแสดงอาการ
 อยากยาขึ้น ก็ให้สังเกตอาการอยากยาที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของ
 ดัวยา เช่น

3.1 จาม น้ำมูก น้ำตาไหลคล้อยคนเป็นหวัด

3.2 คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ

3.3 ท้องเดิน บางคนอยากมากถึงอุจจาระเป็นเลือด เรียกว่าลงแดง

3.4 ตัวสั่นกระตุก อาจถึงชัก

3.5 มีไข้ ปวดเมื่อยตามตัวอย่างรุนแรง

3.6 นอนไม่หลับ หุนหุนย ม่านตาขยาย

4. อาศัยเทคนิคทางการแพทย์ เมื่อลองใช้วิธีสังเกตทั้ง 3 วิธีแล้วยังไม่มั่นใจก็ใช้เทคนิค
 ทางการแพทย์เป็นเครื่องมือช่วยการสังเกตได้ดังนี้

4.1 เก็บปัสสาวะที่สงสัยว่าติดยาเสฟติดส่งตรวจ โดยวิธีหาสารที่ถูกขับถ่ายออกทาง
 ปัสสาวะซึ่งอาศัยเทคนิคเฉพาะในการตรวจก็สามารถบอกได้ว่าสารที่ออกมาในปัสสาวะเป็นสารเสฟติด
 ชนิดใด

4.2 ให้ยาบางชนิดที่ล้างฤทธิ์ยาเสฟติด (Antidote) ให้แก่บุคคลที่สงสัยว่าติดยาเสฟติด
 เช่น ให้นาลอร์ฟิน (Nalorphine) แก่บุคคลที่ติดยาเฮโรอินซึ่งบุคคลนั้นจะแสดงอาการอยากยา ตามข้อ 3
 ทั้งนี้เพราะนาลอร์ฟินสามารถทำลายฤทธิ์เฮโรอิน

สรุปได้ว่า วิธีสังเกตผู้ติดยาเสฟติดประการแรกต้องสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก
 ทางกายก่อน หากสังเกตไม่ได้เนื่องจากผู้เสฟยาเสฟติดปิดบังพฤติกรรมของตนเองได้ ก็ใช้วิธีการทาง
 วิทยาศาสตร์ผลจะออกมาแน่นอนและใช้ยืนยันในการพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้อีกด้วย

ผลกระทบของการติดยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นมหันตภัยร้ายแรงส่งผลเสียทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ที่ติดยาเสพติด ยังส่งผลเสียต่อหน้าที่การทำงานที่ทำ ส่งผลไปถึงสถาบันครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ได้รับผลกระทบในทางที่ไม่ดีทั้งสิ้น รวมถึงสังคมโดยรวมและประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546: 25-26) ยาเสพติด ส่งผลกระทบออกมาอย่างเป็นลูกโซ่ เริ่มจากตัวเองทำให้เสียสุขภาพแล้ว ยังส่งผลเสียต่อไปยังครอบครัว เนื่องจากต้องเสียเงินหรือทรัพย์สินที่จะต้องนำมาซื้อยาเสพติดเพื่อเสพ แล้วยังส่งผลกระทบไปยังชุมชน เพราะอาจเกิดอาชญากรรมขึ้นเนื่องจากควบคุมสติของตนเองไม่ได้และส่งผลเสียต่อไปยังระดับชาติ คือรัฐจะต้องเสียเงินค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดทำให้รัฐเสียงบประมาณจำนวนมาก

1. ต่อผู้เสพเอง

- 1.1 ทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีโรคแทรกต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ดับแฉ่ง วัณโรค โรคผิวหนัง
- 1.2 เสียเงินเพื่อซื้อหายาเสพติดมาเสพ
- 1.3 เป็นบุคคลไร้สมรรถภาพทั้งร่างกายและจิตใจ เฉื่อยชา เกียจคร้าน บางคนทำงานไม่ได้
- 1.4 บุคลิกภาพไม่ดี มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดี
- 1.5 มีโทษตามกฎหมาย

2. ต่อครอบครัว

- 2.1 ความรับผิดชอบต่อครอบครัวหรือญาติพี่น้องหมดไปครอบครัว หมดความสุข และเป็นภาระต่อบุคคลในครอบครัว รวมทั้งทั้งภาระหนักให้ครอบครัวหากต้องพิการหรือเสียชีวิต
- 2.2 ทำความเดือดร้อนให้ครอบครัว และความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว

3. ต่อสังคมหรือชุมชน

- 3.1 เป็นที่รังเกียจของสังคมหรือชุมชน ไม่มีใครอยากคบด้วย
- 3.2 ลักขโมยของในบ้าน ไปขาย เพื่อหาเงินมาซื้อ และนาน ๆ เข้า ก็ต้องลักขโมยของผู้อื่นหรือวิ่งราวชาวบ้าน ในที่สุดอาจถึงขั้นจับขังทรัพย์

4. ต่อประเทศชาติ

- 4.1 ทำลายเศรษฐกิจของชาติ เพราะผู้ติดยาเสพติดคนหนึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 50 บาท ต่อวัน ถ้า 5 แสนคน จะประมาณ 25 ล้านบาทต่อวัน หรือ 750 ล้านบาท ต่อ 1 เดือน หรือ 9 พันล้าน บาทต่อปี ซึ่งจำนวนนี้สามารถนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย แต่กลับต้องมาสูญเสียในกิจการเช่นนี้ไปอย่างน่าเสียดาย

4.2 บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ ผู้ติดยาเสพติดจะมีสุขภาพทรุดโทรมทั้งร่างกาย และจิตใจตามทฤษฎีฯ ฉะนั้น ถ้าประเทศใดมีเยาวชนซึ่งเป็นพลังของชาติในอนาคต ติดยาเสพติดมาก ก็เป็นบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศนั้น ซึ่งต้องระมัดระวังผู้ไม่หวังดีต่อชาติ จะใช้ยาเสพติด เป็นเครื่องมือทำลายประชาชน เท่ากับเป็นการทำลายความมั่นคงของประเทศ

สรุปเริ่มจากตัวเองทำให้เสียสุขภาพแล้ว ยังส่งผลไปต่อองค์กรครอบครัวเนื่องจากต้องเสียเงิน หรือทรัพย์สินที่จะต้องนำมาซื้อยาเสพติดเพื่อเสพ แล้วยังส่งผลกระทบต่อไปยังชุมชนเพราะอาจเกิด อาชญากรรมขึ้นเนื่องจากควบคุมสติของตนเองไม่ได้หรือหาเงินมาซื้อยาเสพติด โดยวิธีที่ผิด ๆ และ ส่งผลเสียต่อไปยังระดับชาติคือรัฐจะต้องนำเงินมาเสียค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ทำให้รัฐเสียงบประมาณจำนวนมาก

ทบทวนสถานการณ์ปัญหาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดส่วนใหญ่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในทุก ๆ ด้าน และนักค้า ยาเสพติดรายใหญ่ส่วนมากสั่งการมาจากในเรือนจำ ในการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติดยังคง ยึดแนวทางเดิม แต่เพิ่มความเข้มข้นในด้านการป้องกันยาเสพติดเป็นประการสำคัญ ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาดังนี้

สถานการณ์ยาเสพติดโดยสังเขป

สถานการณ์ยาเสพติดที่นำเข้าจากนอกประเทศมีการประมาณการว่า ยาเสพติดที่หลุดรอด จากการตรวจจับของเจ้าหน้าที่ไปได้มีมากกว่าครึ่งหนึ่งของปริมาณการผลิตที่ผลิตได้แล้วนำเข้า ในแต่ละครั้ง แต่ก็มีนายทุนผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่บางคนหันมาทำการผลิตในประเทศไทย โดยจะมีการ ลักลอบผลิตอยู่ที่เมืองปริมณฑลอย่างเช่น ปทุมธานี สมุทรปราการ นนทบุรี นครปฐม เป็นต้น ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555: 1-2) ได้อธิบายถึงการทบทวน สถานการณ์ยาเสพติดปี 2555 ไว้ดังนี้

1. สถานการณ์การผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ยังเป็นปัจจัยหลักที่เป็นอุปทานยาเสพติด เข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีจนถึงปัจจุบัน โดยกลุ่ม โกงกิ้ง กลุ่มว่า ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า ยังคงผูกขาดการผลิตหัวเชื้อยาบ้าและปริมาณการผลิตจำนวนมาก ในแต่ละปีประมาณว่าที่ตั้งแหล่งผลิตหัวเชื้อจะอยู่ในส่วนลึก ยากที่กองกำลังของรัฐบาลที่จะเข้าถึงได้ โดยง่ายประมาณการการผลิตหัวเชื้อในแต่ละปี เฉพาะที่คิดจากจำนวนยาบ้าและยาไอซ์ที่จับกุมได้ ภายในประเทศภายใต้ปฏิบัติการที่เป็นวาระแห่งชาติในครั้งนี้ ที่มีการจับกุมยาบ้าร่วม 80 ล้านเม็ด ยาไอซ์ประมาณ 1,600 กิโลกรัมจะต้องใช้หัวเชื้อประมาณ 3,300 กิโลกรัม ในจำนวนที่จับกุมได้ แต่ถ้า หากนับจำนวนยาเสพติดที่สามารถหลุดรอดไปได้ ซึ่งประมาณว่ามีถึงร้อยละ 50 - 60 จะต้องผลิตหัว

เชื้อทั้งหมดประมาณ 8,000 -10,000 กิโลกรัมต่อปี ส่วนการผลิตยาเสพติดแบบอัดเม็ดในพื้นที่นอกประเทศ มีการกระจายตัวและเพิ่มจำนวนแหล่งผลิตมากขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลการตรวจพิสูจน์ยาบ้าที่จับกุมได้ในช่วงปี พ.ศ. 2555 มีการเพิ่มขึ้นจากส่วนเดิมอีก 1 กลุ่มหลัก เป็นเครือข่ายมูเซอ จากเดิมที่มีของกลุ่มว่าแดง กลุ่มโกกั้ง และกลุ่มไทยใหญ่อยู่แล้ว เมื่อใช้หลักเศรษฐศาสตร์ประมาณมูลค่าการผลิตดังกล่าวสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มผลิต หลายพันถึงร่วมหมื่นล้านบาทต่อปี

2. สถานการณ์การผลิตยาบ้าในประเทศ ในช่วงปี 2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตประเภทอัดเม็ดด้วยเครื่องอัดเม็ดชนิด 1 หัวดอก(Single Punch) ซึ่งเป็นกลุ่มพื้นที่ผลิตกมท.และปริมณฑลที่มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มที่ค้าในเรือนจำแต่ปริมาณการผลิตยาเสพติดที่มีในประเทศยังไม่มียุทธศาสตร์ต่อสถานการณ์ยาเสพติดแต่อย่างใดส่วนใหญ่มุ่งเพิ่มที่จะผลสมให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อแสวงหากำไรเท่านั้น

3. โครงสร้างกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด ยังคงเป็นโครงสร้างกลุ่มเดียวกันกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผลิตยาบ้าและไอซ์แต่ในขั้นตอนการผลิตอัดยานั้น กลุ่มผู้ผลิตกระจายตัวมากขึ้น ลดการผูกขาดจากกลุ่มเดิมโดยกลุ่มผู้ผลิตอัดเม็ดใหม่ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครทหารพม่า เชื้อสายมูเซอ ฯลฯ สถานการณ์ปัจจุบัน แต่ละกลุ่มเพิ่มกำลังผลิตแบบอัดเม็ดเพิ่มมากขึ้น แต่คุณภาพยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบกับหลายปีที่ผ่านมา

สถานการณ์การค้ายาเสพติดประเทศไทย

สถานการณ์การค้ายาเสพติดโดยหลักแล้วยังเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามรอยตะเข็บชายแดนทางภาคเหนือและภาคอีสานเป็นหลัก ส่วนจะมีการเล็ดรอดเข้ามาทางอื่นบ้างก็เป็นอัตราส่วนที่เล็กน้อย และเป็นยาเสพติดที่มีคุณภาพต่ำกว่าทางภาคเหนือของไทย จากสถานการณ์ดังกล่าว

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555: 2-3) ได้อธิบายถึงสถานการณ์ไว้ดังนี้

1. สถานการณ์การนำเข้ายาเสพติด เมื่อพิจารณาจากการผลิตยาเสพติดในปี 2555 พบว่าการนำเข้ายาเสพติดในประเทศไทยมีมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศยังไม่ลดลงตามที่กล่าว ทำให้ยังมียาเสพติดพักคอยตามแนวชายแดนพร้อมที่จะนำเข้ามาในประเทศไทยตลอดเวลา โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน ยังคงเป็นพื้นที่นำเข้าหลักของประเทศประมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญรองลงมา

2. โครงสร้างการค้า/เครือข่ายยาเสพติดหลัก ทั้งภายนอกและภายในประเทศยังคงมีบทบาทการค้าในระดับสูง เครือข่ายการค้านอกประเทศซึ่งเป็นเครือข่ายชนกลุ่มน้อยที่มีกองกำลัง

เป็นของตนเองมีศักยภาพในการค้าการผลิตสูงส่วนเครือข่ายภายในประเทศระดับสำคัญยังถูกทำลายไม่มากนัก การจับกุมส่วนใหญ่จะจับกุมได้เฉพาะผู้ค้าเถียง มือชน ผู้ประสานงานเท่านั้น ส่วนนักค้าที่เป็นระดับนายทุนหรือเจ้าของยาเสพติดโดยตรงผู้บงการสำคัญมักจะไม่เข้ามาใกล้ชิดยาเสพติด ทำให้ไม่สามารถขยายผลจับกุมได้ทุกราย นอกจากนั้นกลุ่มนักค้ายาเสพติดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ยังมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ และเครือข่ายธุรกิจที่ฟอกเงินทำให้การค้ายาเสพติดมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมยาเสพติด ในช่วงหลังการค้ายาเสพติดมักควบคู่กับการใช้ความรุนแรง มีการใช้อาวุธ ตอบโต้เจ้าหน้าที่ ทำให้เจ้าหน้าที่หลายนายต้องเสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บและพบว่า อาชญากรรมยาเสพติดมีส่วนสัมพันธ์กับการก่อคดีอาญาประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เช่น การฆ่าคนตาย อุบัติเหตุ

4. การค้ายาเสพติดในเรือนจำเป็นกลุ่มนักค้าที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การค้ายาเสพติดค่อนข้างมาก โดยมีนักค้าที่อยู่ภายในเรือนจำเป็นผู้ประสานงานและดำเนินการลำเลียง จำหน่าย รวมทั้งการจัดการด้านทรัพย์สิน ฯลฯ สำหรับรูปแบบการค้าในเรือนจำมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ในเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้ค้ายาเสพติดในภาพรวมไม่ลดจำนวนลง เนื่องจากใช้สถานที่ในเรือนจำลักลอบค้าขายยาเสพติดแทน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยยังคงมีความรุนแรงมาตลอดและมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อครั้งสมัยท่านพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งมีการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังทำให้ยาเสพติดช่วงนั้นลดลงเป็นอย่างมาก แต่สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบันได้กลับมาอยู่ในขั้นวิกฤตอีกครั้งหนึ่ง และกลุ่มเป้าหมายของยาเสพติดไม่ใช่ผู้ใช้แรงงานเหมือนในอดีต แต่เปลี่ยนมาเป็นนักเรียน นักศึกษา เด็กวัยรุ่นและที่นิยมกันมากในปัจจุบันคือยาไอซ์ เนื่องจากทางผู้ค้ายาเสพติดใช้กลยุทธ์ทางการตลาด โดยลดราคายาไอซ์ลงจากเดิมทำให้กลุ่มวัยรุ่นมีกำลังการซื้อได้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาดังนี้

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555: 3) ได้อธิบายถึง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยไว้ดังนี้

1. ด้านพื้นที่แพร่ระบาด ในปี 2555 ประเมินการว่า มีพื้นที่ปัญหายาเสพติดที่นับจากฐานข้อมูลการจับกุมยาเสพติด ข้อมูลการบำบัดยาเสพติดและการข่าวของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประมาณ 65,040 หมู่บ้าน/ชุมชน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.21 ของพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ และพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติด ประมาณ 19,202 หมู่บ้าน/ชุมชน

2. ด้านกลุ่มประชากรปัญหา จากการศึกษาประมาณการผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นับจากช่วงก่อนแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในครั้งนี้ เมื่อปี 2553 คาดการณ์ว่ามีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั่วประเทศ ประมาณ 1.2 ล้านคน กลุ่มอายุหลัก อยู่ในช่วง 15-24 ปี ในขณะที่กลุ่มเด็ก อายุต่ำกว่า 15 ปี เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง กลุ่มเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ก็มีแนวโน้มมากขึ้นเช่นกัน

3. ด้านตัวยา ยาบ้า ยังคงเป็นตัวยาหลักที่มีการแพร่ระบาด แต่มีแนวโน้มคงที่ และเริ่มลดลง ในขณะที่ไอซ์ เริ่มขยายตัวมากขึ้น และกำลังเป็นมหันตภัยยาเสพติดในอนาคตอันใกล้ สำหรับพืชกระท่อมและสีสุก ร้อย มีบทบาทเฉพาะพื้นที่ โดยเฉพาะภาคใต้ ส่วนเฮโรอีน ฟีน กัญชาที่เป็นยาเสพติดดั้งเดิม เริ่มมีแนวโน้มลดลง

4. การเพิ่มขึ้นของปัญหาไอซ์ ไอซ์ เป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ประมาณการในปัจจุบัน มีผู้เสพไอซ์ ประมาณ 70,000 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็น 500,000 คน (ประมาณ 7 เท่า) ในอีก 5 ปีข้างหน้า หากไม่สามารถหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหานี้ได้ทัน

5. จากสถิติต่าง ๆ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นถึงอัตราการก้าวกระโดดของปัญหา ไอซ์ อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในด้านพื้นที่การแพร่ระบาดไอซ์ เพิ่มขึ้น 3 เท่า จาก 210 อำเภอ ขยายเพิ่มขึ้นถึง 667 อำเภอ มีผู้ถูกจับกุมไอซ์ เพิ่มขึ้น 7 เท่า มีผู้เข้าบำบัดไอซ์ เพิ่มขึ้น 11 เท่า มีปริมาณไอซ์ของกลางที่ถูกจับกุมเพิ่มขึ้น 22 เท่า

6. การขยายตัวของปัญหาไอซ์ มาจากการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ผลิต/ผู้ค้า ที่หวังสร้างแรงจูงใจ ปรับกลยุทธ์การขาย ลดราคาให้ต่ำลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตลาดผู้เสพ เปลี่ยนค่านิยมการเสพ ทำให้ผู้เสพ มีความพึงพอใจในระยะสั้น ไม่เห็นโทษพิษภัย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการขยายตัวของไอซ์อย่างมากในปัจจุบัน

สรุปการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดแบบก้าวกระโดด คือ ยาไอซ์ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยม จากการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงของศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ค้ารายใหญ่ได้ให้ยาไอซ์ เป็นคำตอบแทนในการส่งสินค้ายาบ้าในแต่ละครั้ง นั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้ค้ารายใหญ่ต้องการให้ยาไอซ์เป็นที่ต้องการของตลาดยาเสพติดนั่นเอง

ผลการปฏิบัติภายใต้ ปฏิบัติการวาระแห่งชาติ พลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ปี 2555

จากความร่วมมือของชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศทำให้ผลการปฏิบัติภายใต้ ปฏิบัติการวาระแห่งชาติ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ประสบความสำเร็จอย่างมากมีผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจของรัฐบาล โดยมีผลการจับกุม ผู้เข้ารับการบำบัดมาเป็นประวัตินิติกรรม สืบเนื่องมาจากรัฐบาลเห็นว่าชุมชนเป็นแหล่งเป้าหมายของยาเสพติด เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามได้ผลอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555 : 3-5) ได้จำแนกผลงานเป็นรายแผน ดังนี้

1. แผนงานที่ 1 การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด แผนนี้ได้กำหนดเป้าหมายในการลดระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติด 60,584 หมู่บ้าน/ชุมชน และได้ดำเนินการไปแล้ว 57,953 หมู่บ้าน/ชุมชน โดยผ่านกระบวนการทำประชามหมหมู่บ้าน ค้นหาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด และนำเข้ารับการรักษา รวมทั้งจับกุมดำเนินคดีทางกฎหมาย นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าวครบเกณฑ์ 7 ขั้นตอนของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน 48,922 หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80.75 ของเป้าหมาย

2. แผนงานที่ 2 การแก้ไขปัญหายาเสพติด แผนนี้ได้กำหนดให้มีการนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการรักษาให้ได้ อย่างน้อย 400,000 ราย ซึ่งได้มีการดำเนินการไปแล้วกว่า 560,046 ราย หรือร้อยละ 140.01 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผู้เสพยาเสพติดเข้าบำบัดรักษาสูงสุดในทุกแผนปฏิบัติการที่ผ่านมามาทั้งหมด มีการกำหนดให้ทุกอำเภอจัดหาสถานที่ และจัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 1 อำเภอ 1 ค่าย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้สามารถดำเนินการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในชุมชนและติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา นอกจากนี้แล้ว ยังได้กำหนดให้มีการเน้นคุณภาพด้านการบำบัดรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อลดความต้องการที่จะนำไปสู่การแพร่ระบาดของยาเสพติด

3. แผนงานที่ 3 การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เป็นมาตรการที่ป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานต่อเด็กก่อนวัยเสี่ยง หรือกลุ่มนักเรียนชั้น ป.6 ทั่วประเทศ จำนวนร้อยละ 50 หรือ (403,719 คน) จากนักเรียนชั้น ป.6 ทั่วประเทศ 807,438 คน ด้วยการสร้างและพัฒนาวิทยาการการป้องกันยาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้วิทยากรเข้าไปมีบทบาทในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา อาทิเช่น ครูตำรวจ D.A.R.E. ครูพระสอนศีลธรรมเป็นต้น และในขณะนี้ดำเนินการได้แล้วกว่า 566,072 คน ทำให้สามารถป้องกันกลุ่มเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้ส่วนการดำเนินงานต่อเยาวชนนอกสถานศึกษา มุ่งเน้นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติ/เจตคติ รวมกลุ่มทำกิจกรรมจิตอาสาที่เหมาะสมเพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็นพลัง และมีการจัดระเบียบสังคมในทุกจังหวัด โดยมีผลการออกตรวจ 172,123 ครั้ง โดยได้ดำเนินการมาตรการทางสังคมต่อพื้นที่เสี่ยง 25,760 แห่ง ดำเนินการทางกฎหมาย 2,881 แห่ง นอกจากนี้ยังมี การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม โดยมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว 2,282 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 114 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. แผนงานที่ 4 การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย ผลจากแผนนี้ ทำให้จับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ได้มากถึง 393,973 คดี ผู้ต้องหา 385,725 คน ของกลางยาบ้า ประมาณ 83 ล้านเม็ด ไอซ์ 1,551 กิโลกรัม เฮโรอีน 25.23 กิโลกรัม กัญชา 18 ตัน ซูโดอีเฟรด 4.5 ล้านเม็ดและสนับสนุนให้มีการเร่งรัดการสืบสวน ขยายผล และดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินทุกคดี ทำให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน ได้มากถึงกว่า 5,058 คดี มูลค่าทรัพย์สิน 1,751 ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนที่มีจำนวนผลการจับกุมคดียาเสพติดและมีการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินสูงสุดในช่วง 20 ปี

5. แผนงานที่ 5 ความร่วมมือระหว่างประเทศ นโยบายด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นนโยบายที่รัฐกำหนดให้เป็นนโยบายเชิงรุกในการสกัดกั้นการนำเข้าของยาเสพติด โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาเสพติดจาก “วาระแห่งชาติ” เป็น “วาระแห่งภูมิภาค” ซึ่งในการประชุมผู้นำอาเซียน ณ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 3 - 4 เมษายน 2555 รับรองปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยอาเซียนปลอดยาเสพติดภายในปี 2558 และประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านยาเสพติดในระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม - 1 กันยายน 2555 เพื่อย้ำเจตนารมณ์การต่อสู้กับปัญหาเสพติดอย่างจริงจังร่วมกับประเทศอาเซียน โดยความร่วมมือปราบปรามและแก้ไขปัญหาเสพติดจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างประเทศอาเซียน ซึ่งจะมุ่งเน้นความร่วมมือในการสกัดกั้นการลักลอบการค้าในภูมิภาคของกลุ่มประเทศอาเซียน และวางเป้าหมายให้กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ปลอดจากยาเสพติด และนำไปสู่การเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี 2558

6. แผนงานที่ 6 การสกัดกั้นยาเสพติด การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและเคมีภัณฑ์ ซึ่งนอกจากจะมีการจัดวางกำลังของกองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง 8 กองกำลังทั่วประเทศ ในการลาดตระเวน และตรวจตราบริเวณด่านชายแดนแล้ว ยังได้มีการเสริมอุปกรณ์รั้วลวดหนามตามท่าข้าม ช่องทาง รวมทั้ง ยังได้เพิ่มความเข้มข้นของด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด เส้นทางตอนใน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามแนวชายแดน จำนวน 1,500 หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นเกราะป้องกันภัยจากยาเสพติด

7. แผนงานที่ 7 การบริหารจัดการแบบบูรณาการการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการการทำงานที่เป็นเอกภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 11 กระทรวง 40 หน่วยงาน ภายใต้การอำนวยความสะดวกของศูนย์อำนวยความสะดวกพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติและศูนย์อำนวยความสะดวกศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับต่าง ๆ ผ่านกลไกการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ของคณะกรรมการบริหารแผนยุทธศาสตร์ และคณะอนุกรรมการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดรวมทั้ง ยังมีการพัฒนาห้อง War Room และระบบการรายงานผล ผ่านทางระบบรายงานของศูนย์อำนวยความสะดวกพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ สามารถติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานได้อย่างทันที่ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่นำระบบ War Room มาใช้ในการอำนวยความสะดวก

การบริหารแผนระดับประเทศ รวมทั้งรัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ มาดำเนินการด้านยาเสพติดในจำนวนงบประมาณที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทุกปีที่ผ่านมา

การประเมินผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

การประเมินทั้งจากการประเมินผลทางวิชาการ การจัดประชุมสัมมนาในทุกจังหวัด รวมถึงระดับภาคและประเทศ ประมวลสรุปได้ดังนี้

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555 : 5-7) ได้สรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการอำนวยการ ไว้ดังนี้

1. ภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

1.1 ภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด สามารถสร้างผลงานได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทาง โครงสร้าง และขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนรับทราบถึงการทำงานของรัฐบาล มีความเชื่อมั่น และมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลในเกณฑ์สูง

1.2 มาตรการด้านการปราบปราม/ป้องกัน เป็นมาตรการที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สุดปรากฏตามข่าวสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทุกวัน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในภาพรวม

1.3 สถานการณ์ปัญหาอยู่ในระดับที่ชะงักของปัญหา หรือการควบคุมระดับปัญหาไม่ให้ขยายตัวมากขึ้น (Freezing) ในปีต่อไป จะต้องเน้นการลดระดับปัญหา (Reducing) ให้ได้

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่เร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา และมีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรได้รับการพิจารณากระดับขึ้นเป็นวาระแห่งชาติต่อไป

2. การบริหารจัดการและอำนวยการ

2.1 มีรูปแบบและวิธีการกำกับติดตามที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดของผลผลิตจากกระบวนการมีความชัดเจนจับต้องได้ การวัดระดับความสำเร็จ ควรคำนึงถึงความสำเร็จในผลลัพธ์ (Outcome) ควรมีการศึกษาวิจัย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย และระดับความสำเร็จของผลผลิต ในแต่ละมาตรการ โดยให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด (Bottom-up Approach)

2.2 ควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการและอำนวยการให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติจังหวัด และเพิ่มความแข็งแกร่งของการปฏิบัติให้กับศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติอำเภอ โดยเสริมสร้างให้เป็นรูปธรรม เกิดความเป็นปึกแผ่นในเชิง โครงสร้าง ระบบอำนวยการและบุคลากร

2.3 บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในระดับพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีปัญหาในการปฏิบัติไม่มากนัก ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระหว่างหน่วยงานในแต่ละแผนงานเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และกำจัดเงื่อนไขต่าง ๆ และในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป

2.4 แรงจูงใจในการดำเนินยุทธศาสตร์ ควรกำหนดมาตรการจูงใจที่เป็นรูปธรรม และผู้ปฏิบัติสามารถเห็นผลได้ทันที เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวการทำงานมากยิ่งขึ้น

2.5 ในพื้นที่พิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปัญหาการทับซ้อนเชิงโครงสร้าง ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง กับการบริหารแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ควรสร้างกลไกอำนาจการประสานงานพิเศษ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3. มาตรการด้านการป้องกัน

3.1 การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ควรพัฒนาทั่วโลก และผลักดันการบูรณาการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร

3.2 ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินมีกลุ่มเป้าหมายการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างไรก็ตาม ในการสร้างภูมิคุ้มกันมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสมที่จะเปลี่ยนผ่านจากความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) จนเกิดเป็นทัศนคติความคิดที่ถูกต้อง (Attitude) และกลายเป็นทักษะในการใช้ชีวิตที่ห่างจากยาเสพติด (Skill/Practice) ซึ่งควรเริ่มเร็วขึ้นก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.3 ในกระบวนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กชั้นประถมศึกษา พบว่า มีการดำเนินการในหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามแต่สภาพพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การสร้างภูมิคุ้มกันจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสม ในการปรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันยกระดับจากการอบรมเป็นการเรียนรู้ด้วยการบรรจุอยู่ในหลักสูตร และมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง รวมถึงการให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการซึมซับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาให้มากยิ่งขึ้น

3.4 การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่า ยังมีการดำเนินการไม่มากนัก ทั้งที่มีข้อมูลระบุว่า เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าในสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากขาดหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจน

4. มาตรการด้านการปราบปราม

4.1 มาตรการด้านการปราบปรามเป็นมาตรการที่ประชาชน และผู้ปฏิบัติเห็นว่าประสบความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด และในการดำเนินยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป อาจพิจารณาใช้แนวทางเดิมอย่างไรก็ตาม เพื่อให้การทำงานด้านปราบปรามได้ผลยิ่งขึ้น และสำหรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันให้ความสำคัญจับกุม หาข้อมูลสำคัญ การสืบสวนขยายผลและการยึดทรัพย์มากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นกับแกนนำประชาชนในพื้นที่ ในขั้นตอนการจับกุม การตั้งข้อหา และร่วมติดตามการกระทำผิดซ้ำ เมื่อได้รับการประกันตัว

4.2 การกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะนักค้ารายสำคัญ เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จำเป็นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะต้องมีเครื่องมือ องค์ความรู้ ระบบข้อมูล กฎหมาย และทีมปฏิบัติการที่พิเศษกว่าเครื่องมือที่ใช้กับอาชญากรรมปกติทั่วไป

สรุปการบริหารจัดการและอำนวยการจัดให้มีการประชุมแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การดำเนินการป้องกันต้องเริ่มจากเด็กก่อนวัยเสี่ยงและปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องยาเสพติดที่ถูกต้อง การปราบปรามต้องเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานให้ทันกับนักค้ายาเสพติด โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมากขึ้น

กรอบความคิดยุทธศาสตร์

กรอบแนวคิดยุทธศาสตร์เป็นการวางกรอบและแนวทางการปฏิบัติไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเป็นแบบแผนเพื่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างปี 2555 กับปี 2556 ให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินการให้ยุทธศาสตร์ฯ ในปี 2556 สำเร็จผลในการลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดและเป็นความต่อเนื่องของแผนงานการปฏิบัติในปี 2555-2556 มีดังนี้

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555: 8-11) จึงให้มีการวางกรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ 3 ประการดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง จะต้องมีความต่อเนื่องใน 3 ลักษณะคือ

1.1 ต่อเนื่องในกรอบความคิด ได้แก่ ความคิดที่ว่า การเอาชนะยาเสพติดอย่างได้ผลแท้จริงนั้นจะต้องใช้พลังของประชาชนทั้งประเทศที่เรียกว่า พลังแผ่นดินที่มีความตื่นตัวทำนั้น จึงจะประสบความสำเร็จ รวมทั้งการตัดปัญหาวงจรทั้ง 3 วงจร ได้แก่ วงการผลิต วงจรการค้า วงจรการเสพ โดยใช้หลักเมตตาธรรม หลักนิติธรรม หลักนิติรัฐเป็นสำคัญ

1.2 ต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการ ได้แก่ การยืนยันใน 7 แผนหลักเป็นแผนปฏิบัติการสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1.3 ต่อเนื่องในการทำงาน การต่อยอดในแต่ละกิจกรรม แผนการทำงานแต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มเป้าหมายว่าในปี 2555 ได้ดำเนินการไปถึงจุดใดทั้งทางปริมาณและคุณภาพในการปฏิบัติของปี 2556 จึงจะต้องดำเนินการต่อเนื่องให้ความสำคัญนำไปตามลำดับ ไม่ช้าวนอยู่กับที่หรือก้าวข้ามในขั้นตอนสำคัญ

2. ยุทธศาสตร์ป้องกัน/ปราบปรามยุทธศาสตร์นี้เป็นการชี้ให้เห็นว่าในปี 2555 จากความทุ่มเทของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้บรรลุผลงานได้ตามเป้าหมายสามารถลดหรือสร้างความชะงักงันของปัญหาเสพติดได้ในระดับที่ส่งผลให้ประชาชนมีความพอใจในรัฐบาลในลำดับต้นเมื่อเปรียบเทียบกับนโยบายด้านอื่น ดังนั้นในปี 2556 จะต้องให้น้ำหนักงานป้องกันและปราบปรามก็คือการรวมพลังทั้งปวงที่มีอยู่ ลดสถานการณ์ยาเสพติดด้วยจุดเน้น 4 ป้องเพื่อเป็นการวางรากฐานของการลดปัญหาเสพติดของประเทศอย่างจริงจังประกอบด้วย

2.1 การป้องกันรายใหม่ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ลดอัตราเพิ่มขึ้นของรายใหม่ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหากลดการเสพติดของรายใหม่ได้มากขึ้นเท่าใด จะทำให้ปัญหาเสพติดของประเทศลดลงมากเท่านั้น

2.2 การป้องกันพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขเอื้อให้ประชากรทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหากควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงได้มากเท่าใด โอกาสที่ประชากรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็ลดลงเท่านั้น

2.3 ป้องกันพฤติกรรมซ้ำ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อป้องกันพฤติกรรมบุคคลที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดกลับไปมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีกเป็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

2.4 ป้องกันชุมชน ในที่นี้บริบทของชุมชนจะครอบคลุมหน่วยทางสังคมอื่น เช่น หมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียน โรงงาน ฯลฯ หากสามารถป้องกันหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนในบริบทนี้ได้มากเท่าใด ก็จะเป็นการป้องกันได้มากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ยุทธศาสตร์ 4 ป้องจึงเป็นทิศทางสำคัญที่จะหยุดยั้งและลดปัญหาเสพติดให้ได้ผลในปี 2556 นี้

3. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่เน้นให้เห็นว่าการจะลดปัญหาเสพติดได้อย่างแท้จริงนั้นจะต้องทำให้เกิดการพัฒนาเสริมสร้างอีก 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่

3.1 เสริมสร้างและพัฒนามาตรการปฏิบัติ คือ การปรับปรุงและพัฒนามาตรการทั้ง 4 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่มาตรการด้านSupply มาตรการด้านDemand มาตรการด้านPotential Demand และการบริหารจัดการManagement ซึ่งมาตรการทั้งหมดนี้จะส่งผลสำเร็จต่อการขับเคลื่อนปฏิบัติการ

3.2 เสริมสร้างพัฒนาการภาวะภูมิภาคสู่ 2015 ประชาคมอาเซียนปลอดยาเสพติด คือ การให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ภายนอกประเทศเป็นการแสดงให้เห็นประชาคมอาเซียนรับรู้ปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จ หากไม่มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้บังเกิดผลในทางยุทธศาสตร์ประกอบกับเป็นการเตรียมการอีก 2 ปีข้างหน้าที่เป็นประชาคมอาเซียน จะกลายเป็นประชาคมเดียวกัน

3.3 เสริมสร้างงานเชิงคุณภาพ คือ การมุ่งเน้นการสร้างงานการแก้ไขปัญหา แบบคุณภาพจึงจะแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน โดยจะต้องแปรงานที่เป็นงานในเชิงปริมาณในปี 2555 ให้เป็นงานคุณภาพในปี 2556

4. เป้าหมายเพื่อให้ปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในปี 2556 บรรลุผลและต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปีที่ 2 จึงให้กำหนดเป้าหมายของแผนจำแนกประเภท ต่าง ๆ ได้ 4 ประเภท

4.1 เป้าหมายยุทธศาสตร์ (Strategic Goal) กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ไว้ว่า ควบคุมสถานการณ์ปัญหาเสพติดและสามารถลดระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติดเมื่อเสร็จสิ้น แผนในปี 2556 ในภาพรวมของประเทศ

4.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output) กำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณในภาพรวม เพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานเชิงตัวเลขปริมาณทั้งประเทศ และเป็นเป้าหมายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ 2556 ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตาม โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

4.2.1 ดำเนินการต่อหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศประมาณ 84,320 แห่ง

4.2.2 ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดทุกระบบรวมกัน 300,000 คน ในปี 2556 และ เพิ่มเป้าหมายการติดตามผู้บำบัดที่เข้ารับการบำบัดในปี 2555-2556 รวมกันประมาณ 700,000 คน ทั่วประเทศ

4.2.3 สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่กลุ่มเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงในระดับชั้น ป.5 และ ชั้นป. 6 ทั้งหมดประมาณ 1.5 ล้านคนทั่วประเทศ

4.2.4 เสริมสร้างและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับโรงเรียนและ สถานศึกษาระดับขยายโอกาสขึ้นไป - ระดับอุดมศึกษาจำนวน 11,490 โรงเรียน

4.2.5 มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยง และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา รวมทั้งมีแผน กิจกรรมควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงและแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสามารถลดปัญหาดังกล่าว ได้ทุกอำเภอ

4.2.6 มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการ จนมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว 2,000 แห่ง

4.2.7 ปราบปรามผู้กระทำความผิดคดีเสพติดภายหลังการจับกุม โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน การใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน 40,000 คดี

4.2.8 ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินในคดียาเสพติด จากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ โดยมีปริมาณทรัพย์สิน 2,000 ล้านบาท

4.3 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์/ผลกระทบ (Out Come) ในภาพรวมให้ความหมายในการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงงานเชิงคุณภาพและเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยในปี 2556 กำหนดเป้าหมายดังนี้

4.3.1 ปัญหาความไม่ปลอดภัยของสังคมและชุมชนอันเกิดจากภัยขอบยาเสพติด ลดลงการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยยิ่งขึ้น

4.3.2 กำหนดเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์และเป้าหมายที่เป็นผลกระทบ ในทุกแผนงาน

4.4 เป้าหมายพื้นที่ (Area Base)

4.4.1 ให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายของแต่ละจังหวัด ให้สามารถควบคุมและลดปัญหาเสพติดภายในจังหวัดให้ได้ในปี 2556 เป็นเป้าหมายเชิงสำคัญในระดับพื้นที่

4.4.2 การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ ที่เป็นเป้าหมายระดับประเทศ ให้แต่ละจังหวัดพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมในการกำหนดเป้าหมายของตน โดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดที่จะควบคุมและลดปัญหาของจังหวัดเป็นสำคัญ

สรุป ครอบคลุมทศวรรษศาสตร์ในปี 2556 ต้องมีความต่อเนื่องจากปี 2555 ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามต้องสร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้มีผู้เสพรายใหม่เพิ่มขึ้น และการปราบปรามต้องสามารถควบคุมพื้นที่การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจให้ได้ จะส่งผลต่อภาพรวมของจังหวัด ภาคและประเทศต่อไป

มาตรการแผนการดำเนินงาน

มาตรการและแผนในการดำเนินงานปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดยั่งยืนในปี 2556 นี้ทางศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติได้เน้นเรื่องของการป้องกันเป็นหลัก โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมากขึ้น และสนับสนุนการให้ดำเนินการเกี่ยวกับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินคือ

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555: 11-17) ได้จัดทำแผนการดำเนินงานไว้มีดังนี้

แผนงานที่ 1 แผนการสร้างพลังสังคมชุมชนเอาชนะยาเสพติด

1. เป้าหมายของแผน

1.1 กำหนดเป้าหมาย 84,320 หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นเป้าหมายหลัก โดยในจำนวนนี้ให้ร้อยละ 50 ของหมู่บ้านชุมชนมีความเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดเชิงคุณภาพ

1.2 หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งหมด สามารถลดปัญหายาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพตามแนวทางสันติวิธีของกองทุนแม่ฯ มีศูนย์การเรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินแก้ไขปัญหาเสพติดบูรณาการคู่เศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเพิ่มเติมใหม่ในปี 2556 ได้อีก จังหวัดละไม่เกิน 50 หมู่บ้าน/ชุมชน โดยชี้แจงคุณภาพเป็นหลัก

2. มาตรการดำเนินงาน

การสร้างให้ความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดเป็นงานสำคัญที่ต้องมีความต่อเนื่อง ระยะเวลาและจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามีคุณภาพ จึงจะส่งผลต่อความสำเร็จในการลดปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง การป้องกันยาเสพติดภาคประชาชนจึงเป็นปัจจัยสำคัญชี้ขาดที่สำคัญที่สุดและถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในปี 2556 โดยให้มีแนวทางดังนี้

2.1 ให้ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดและศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ ทบทวนประเมินสถานการณ์ปัญหาและการดำเนินงานรายหมู่บ้านชุมชนที่ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนใดในปี 2555 ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อจะดำเนินการต่อเนื่องในปี 2556 โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความสำคัญกับการประเมินปัญหาเสพติดในหมู่บ้านชุมชน ความเข้มแข็งของแกนนำชุมชนในทางคุณภาพทั้งนี้ให้ประเมินผลแล้วเสร็จก่อนภายในไตรมาสที่ 1 ก่อนที่จะดำเนินการต่อไปหากพื้นที่ใดมีการประเมินก่อนหน้าแล้วและสามารถใช้ประโยชน์ได้ก็สามารถใช้ผลประเมินดังกล่าวได้ต่อ โดยให้นำผลการประเมินมาเป็นฐานพิจารณาเพื่อเสริมความเข้มแข็งของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน

2.2 การดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2555 ในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ นอกจากประเมินตามข้อ 2.1 แล้วให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนระดมสถานะและจำแนกตามกลุ่มประเภทตามความเหมาะสมดังนี้

2.2.1 ประเภทที่ 1 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ระบุไม่มีปัญหาเสพติด ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่ปรากฏในข้อมูลใดว่ามีปัญหาเสพติดในปี 2555 โดยในขั้นต้นมีประมาณ 18,920 แห่งทั่วประเทศ

2.2.2 ประเภทที่ 2 หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่อยู่ในตำบลทุกตำบลที่ติดกับชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทุกด้านที่เสี่ยงและมีปัญหาการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศประมาณ 3,984 หมู่บ้าน/ชุมชนใน 322 ตำบล

2.2.3 ประเภทที่ 3 หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับพระราชทานตั้งแต่ปี 2557 ถึงปัจจุบัน จำนวน 12,198 หมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งที่จะมีการเสนอรายชื่อที่จะเข้ารับพระราชทานใหม่

2.2.4 ประเภทที่ 4 หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เสริมความเข้มแข็ง ในปี 2555 ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏ ในรายงานของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการ ในการเสริมสร้างชุมชนทุกขั้นตอนที่กำหนดในเชิงปริมาณมีจำนวน 48,921 หมู่บ้าน/ชุมชน

2.2.5 ประเภทที่ 5 หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในระดับรุนแรงที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังมีสภาพปัญหา ยาเสพติดรุนแรงมาก เช่น มีผู้ค้า ผู้เสพยาอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวนมากต่อเนื่องมาหลายปีและยังไม่ยุติสมควรแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง การหาหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภทนี้ให้ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด และกลไกที่ระบุรับผิดชอบ โดยเฉพาะ จะต้องค้นหาและกำหนดขึ้นมาเองหรืออีกทางหนึ่ง สำนักงานอำนวยการร่วมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติจะส่งข้อมูลไปให้ดำเนินการทั้งนี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ต่อ หมู่บ้าน/ชุมชนประเภทนี้ จะส่งผลต่อการควบคุมและลดปัญหา ยาเสพติดในจังหวัดว่าจังหวัด สามารถควบคุมยาเสพติดได้แล้วหรือไม่

ทั้งนี้สำนักงานอำนวยการร่วม ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ จะส่งข้อมูลจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนตามฐานข้อมูลที่มีอยู่แล้วส่วนหนึ่ง ให้กับ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ในแต่ละจังหวัดดำเนินการตรวจสอบให้ได้สถานะที่แท้จริง ก่อนที่จะวางแผนแก้ไขปัญหาย่างตรงจุด

2.3 การสร้างความต่อเนื่องของการดำเนินงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อจากปี 2555 เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางเดียวกันทั้งประเทศให้ดำเนินการดังนี้

2.3.1 ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ 1 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหา ยาเสพติด

2.3.1.1 ให้ดำรงสถานะ การไม่มีปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจำกัดการขยายตัวของยาเสพติด ไม่ให้เข้าสู่พื้นที่เหล่านี้

2.3.1.2 ให้พัฒนาแกนนำในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่เหล่านี้จำนวน 10-25 คน : หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้สร้างไว้แล้วให้ทำหน้าที่เฝ้าระวังป้องกันมิให้เกิดปัญหา ยาเสพติดขึ้นในพื้นที่ของตน โดยสอดส่อง ดูแล ป้องกันและมีช่องทาง การแจ้งข้อมูลให้กับศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขตและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ทราบหากมีสิ่งบอ กเหตุที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาทันที

2.3.1.3 สร้างการมีส่วนร่วมในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดทำแผนเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1.4 ดำเนินการ รณรงค์ ป้องกันยาเสพติด สร้างความคุ้มกันกับคนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ตระหนักต่อโทษภัยของยาเสพติดที่อาจเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น ผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

2.3.1.5 บูรณาการงานชุมชนแบบองค์รวมรอบด้านครบวงจรในการแก้ปัญหา ยาเสพติดเพื่อให้มีพลัง และยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ให้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/ ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขตได้กำชับสอบผู้นำที่เป็นทางการทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เหล่านี้ในทุกเดือนที่มีการประชุมอำเภอหรือเขต เพื่อเป็นการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ 2 หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดนทุกหมู่บ้านที่อยู่ในตำบล/ เทศบาลชายแดนทุกจังหวัดชายแดนรอบประเทศให้ดำเนินการ

2.3.2.1 ให้ถือว่าทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในตำบลและเทศบาลที่ติดกับชายแดน เป็นพื้นที่ด่านหน้าสกัดกั้นยาเสพติดของประเทศที่จะต้องสร้างเป็นกำลังประชาชนร่วมกับกำลัง ของฝ่ายรัฐสกัดกั้นยาเสพติดอย่างเข้มแข็งและจริงจังลด Supply ยาเสพติดจากนอกประเทศจึงให้ขยาย พื้นที่สกัดกั้นจากหมู่บ้านชายแดนเป็นตำบลชายแดนพื้นที่สกัดกั้นยาเสพติด เพื่อสามารถใช้บริบท การปกครองระดับท้องถิ่นและตำบลมาสนับสนุนการดำเนินงาน

2.3.2.2 ให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ทุกภาครับผิดชอบหลักในการ ระดมชุมชนเสริมสร้างประสิทธิภาพชุมชนเข้มแข็งต่อสู้ปัญหาเสพติดตามแนวชายแดนโดยวางกรอบ การกิจการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติงานของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในให้ครอบคลุมพื้นที่ ระดับตำบลชายแดนตามแผนทุกพื้นที่สำคัญ ทั้งนี้ในระยะก่อนเริ่มแผนให้กองอำนาจรักษา ความมั่นคงภายในภาค/ส่วนแยกร่วมกับ สำนักงานอำนาจการร่วม ศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดินเอาชนะ ยาเสพติดแห่งชาติประเมินความเข้มแข็งและศักยภาพรายหมู่บ้านที่ดำเนินการ ในปี 2555 ให้แล้วเสร็จ ภายในไตรมาสที่ 1

2.3.2.3 ให้มีแผนระดับหมู่บ้านและตำบลและเป้าหมายทุกพื้นที่ชายแดนให้บรรลุ ขึ้นตอนการเสริมสร้างชายแดนเข้มแข็งเชิงคุณภาพและยั่งยืน โดยนำผลการประเมินมากำหนดกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการทุกหมู่บ้าน/ชุมชนตำบลหรือเทศบาลเป้าหมาย จะต้องลดจำนวนผู้ค้า ผู้เสพอย่างเป็น รูปธรรม

2.3.2.4 สร้างบทบาทกำลังประชาชนชายแดน ร่วมเฝ้าระวัง สกัดกั้นยาเสพติดร่วมกับ ภาครัฐในพื้นที่สำคัญ เพื่อป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชนและเป็นด่านหน้าในการสกัดกั้น ยาเสพติดของประเทศ ให้มีการจัดตั้งกำลังของประชาชนเป็นหมวด หมู่ เพื่อปฏิบัติดังกล่าวและมีการ ฝึกทบทวน การสร้างความพร้อมและสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานต่าง ๆ

2.3.2.5 ให้การประสานงานบูรณาการร่วมกันระหว่างศูนย์อำนาจการพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติดอำเภอ /กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในในพื้นที่โดยให้ ศูนย์อำนาจการ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอเป็นกลไกกลางประสานงานกับทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ชายแดน และสนับสนุนการให้เสริมสร้างชุมชนชายแดนมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบูรณาการกลไกจัดตั้งของชุมชนที่อยู่ภายใต้บทบาทของฝ่ายปกครองในพื้นที่

2.3.2.6 บูรณาการการปฏิบัติระหว่างการจัดตั้งกำลังประชาชนในหมู่บ้าน/ชายแดนกำลังของฝ่ายรัฐตามแนวชายแดนรวมทั้ง การสกัดกั้นจุดตรวจ/ด่านตรวจเส้นทางตามแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของการนำเข้ายาเสพติด โดยให้ทุกอำเภอชายแดนสามารถมีระบบปฏิบัติการกลไกและบุคคลดังกล่าวอย่างชัดเจนปฏิบัติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติดมีการจัดทำเป็นแผน คำสั่งการปฏิบัติรวมทั้งให้กองอำนาจการรักษามั่นคงภายในส่วนแยกและจังหวัดที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงผังการปฏิบัติการสกัดกั้นทั้งระบบตามอำเภอที่รับผิดชอบและมีภาพประเมินศักยภาพ

2.3.3 ต่อกิจกรรมพื้นที่ประเภทที่ 3 หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2.3.3.1 นำผลประเมินหมู่บ้านของแผ่นดินรายหมู่บ้าน/ชุมชนที่พัฒนาชุมชนได้จัดทำไว้เมื่อปี 2555 หรือที่อาจมีการจัดทำขึ้นใหม่ในบางพื้นที่ที่กำหนดเป็นฐานตั้งต้นในการพัฒนาความเข้มแข็งของทุกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เข้มแข็งเพิ่มขึ้นกว่าระดับที่ประเมินสำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้ประเมินกองทุนหมู่บ้านแม่ของแผ่นดินรายชุมชนให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1

2.3.3.2 พัฒนาแกนนำและกำลังอาสาประชาชน กองทุนแม่ของแผ่นดินในทุกหมู่บ้านให้เป็นกำลังอาสาสมัครป้องกันยาเสพติดตามจำนวนของครัวเรือน 1 : 5 โดยให้มีการขึ้นทะเบียนรายชื่ออย่างชัดเจน เพื่อมีบทบาทการเฝ้าระวังยาเสพติดภาคประชาชน

2.3.3.3 ใช้แนวทางทางสันติ ตามการพัฒนาตามขั้นตอนที่กำหนดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เสริมความเข้มแข็งของทุกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยยึดมั่นในแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยสันติ การรับรองครัวเรือน การใช้กฎหมายกติกากฎทางสังคม การบำบัดผู้เสพในชุมชน การดูแลผู้ผ่านการบำบัด ตามปรัชญากองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่กำหนดใน Roadmap ของการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้ง พัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินบูรณาการคู่เศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด ภาคและประเทศให้เข้มแข็ง

2.3.3.4 ให้จัดกิจกรรมต่อเนื่องเป็นกระบวนการ เกิดกระแสในพื้นที่ทุกจังหวัด เพื่อแสดงถึงการรวมพลัง ความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้อภัย ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน รู้รัก สามัคคี เป็น พลังแผ่นดิน ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สุดของการเอาชนะปัญหา ยาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

2.3.3.5 สำหรับหมู่บ้านที่จะเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินรอบใหม่ ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดให้ปฏิบัติอย่างครบตามขั้นตอน/กระบวนการ ด้วยความสมัครใจและยินดีที่จะปฏิบัติ รวมทั้ง มีการตรวจสอบอย่างมีคุณภาพ และผ่านการอบรมบ่มเพาะในปณิธานกองทุนแม่ของแผ่นดินก่อนเข้าพระราชทาน

2.3.4 ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ 4 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ดำเนินการครบทุกขั้นตอนที่กำหนดของการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ปรากฏในรายงานของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติในปี 2555

2.3.4.1 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานอำนวยการร่วม ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพมอบหมายให้ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ตรวจสอบความเข้มแข็งเชิงคุณภาพในขั้นตอนต่าง ๆ ในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อสามารถประเมินความเข้มแข็งของชุมชนอย่างแท้จริง โดยมีระบบและแบบการประเมินความเข้มแข็งแบบเดียวกันทั่วประเทศ ที่เน้นให้ชุมชนประเมินตนเอง วัดผลตนเอง เพื่อหาความเข้มแข็งที่แท้จริง โดยดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายใน ไตรมาสที่ 1

2.3.4.2 ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต นำผลการประเมินรายหมู่บ้าน/ชุมชนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาขั้นตอนที่ยังไม่สมบูรณ์ ที่ยังไม่มีคุณภาพ ที่ยังไม่มีคามเข้มแข็ง และที่ยังไม่ได้ดำเนินการของหมู่บ้าน/ชุมชนแต่ละแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของการลดระดับปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน การดำเนินการต่อผู้ค้า ผู้เสพ การพัฒนาแกนนำที่เข้มแข็ง การสร้างระบบเฝ้าระวัง/ป้องกันยาเสพติดของชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน ฯลฯ

2.3.4.3 ให้จัดทำแผนพัฒนาของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้ประเมินผลมาแล้วตามข้างต้นเชิงคุณภาพ ร่วมกับสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีเป้าหมายที่จะควบคุมและลดปัญหาเสพติดในพื้นที่ให้ได้ผลสำเร็จ

2.3.4.4 ให้บูรณาการงานชุมชนตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนแบบองค์รวมรอบด้าน ครบวงจร ในการแก้ปัญหายาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืน

2.3.5 ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีปัญหาในระดับรุนแรงและต้องแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน

2.3.5.1 ให้สำนักงานอำนวยการร่วมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติและศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ซึ่เข้าจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อหาพื้นที่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบลที่มีปัญหารุนแรง หรือรุนแรงมาก โดยไม่ปกปิดข้อมูล และให้จัดลำดับการแก้ไขปัญหาคือเป็นลำดับต้น ๆ

2.3.5.2 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ระดมสรรพกำลัง ทรัพยากร กำลังปฏิบัติการอย่างเต็มที่รวมทั้งจัดระบบบริหารจัดการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสภาพ ปัญหา เพื่อลดระดับปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ให้ได้ โดยให้มีแผนแก้ไขปัญหาในพื้นที่เหล่านี้เป็น รูปธรรม รายพื้นที่ และขอความเห็นชอบจากศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ทุกพื้นที่ จัดทำเป็นคำสั่งของ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด โดยเฉพาะ ทั้งนี้ ให้พิจารณาการจัดตั้ง กองบังคับการควบคุม หรือ จุดประสานงานเพื่อการแก้ไข เป้าหมายที่กำหนดนี้ เพื่อให้มีการปฏิบัติแบบเบ็ดเสร็จ

2.3.5.3 ใช้มาตรการที่เหมาะสม ทั้งการทำลายโครงสร้างการค้าในพื้นที่ การลด จำนวนผู้เสพ การป้องกันกลุ่มเสี่ยง ฯลฯ อย่างบูรณาการ

2.3.5.4 หลังจากขจัดเงื่อนไข ปัจจัยข้างต้นแล้ว ให้เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามที่ ปรากฏใน Roadmap

2.4 การควบคุมปัญหาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

การลดระดับปัญหาเสพติดของประเทศ จะเกิดผลสำเร็จ ก็เมื่อสามารถควบคุมปัญหา ในระดับพื้นที่ให้ได้ ซึ่งจะต้องเสริมบทบาทของภาคชุมชนให้ตื่นตัวขึ้นมาแก้ไขปัญหาคัด้วยพลังของตน การจัดทำมีระบบพี่เลี้ยงให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อร่วมกันกับชุมชนต่อสู้ปัญหาเสพติดถือเป็นสิ่ง จำเป็นที่จะต้องเสริมให้พลังชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ปัญหานี้เป็นกรอบในการดำเนินงานทั้งประเทศ จึงให้ คำเนินการ ดังนี้

2.4.1 กำหนดให้มีบุคคลจากหน่วยงานในพื้นที่ เป็นพี่เลี้ยง และผู้ประสานงาน ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ในขอบเขตทั่วประเทศ โดยให้ความสำคัญกับหมู่บ้าน/ชุมชนประเภทที่ 2-5 เป็นหลัก และให้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ทุกจังหวัดกำหนด เป็นนโยบายให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของจังหวัดให้การสนับสนุน มีศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติดอำเภอ ในแต่ละอำเภอรับไปปฏิบัติโดย เป็นแกนกลาง ประสานงาน กำหนดพี่เลี้ยง/ ผู้ประสานงานชุมชนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

2.4.1.1 มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานชุมชน หรือที่เป็นเป้าหมาย สำคัญ

2.4.1.2 มอบหมายให้มีปลัดอำเภอประสานงานชุมชน

2.4.1.3 มอบหมายวิทยากรตามกระบวนการที่มีอยู่ในอำเภอเป็นผู้ประสานงาน

2.4.1.4 มอบหมายพัฒนาชุมชนปฏิบัติงานประสานชุมชน

2.4.1.5 มอบหมายชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชนของ กองอำนวยการรักษาความ มั่นคงภายใน ประสานงานพื้นที่เป้าหมายตามแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่ดำเนินงานชุดกองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายใน

2.4.1.6 มอบหมายให้กลุ่ม/เครือข่ายภาคประชาชนที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ในพื้นที่เป็นผู้ประสานงาน ทั้งนี้ การกำหนดผู้ประสานงานชุมชน จะใช้หน่วยเดียว หรือหลายหน่วย ตามข้างต้น อยู่ที่ความพร้อมของหน่วย การครอบคลุมพื้นที่ เป็นสำคัญ

2.4.1.7 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด และผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอแต่ละอำเภอ กำหนดพี่เลี้ยง/ผู้ประสานงาน ชุมชนจากหน่วยงานข้างต้นอย่างชัดเจนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหน้าที่สำคัญ คือ เป็นที่ปรึกษา พี่เลี้ยงชุมชน นำภารกิจที่ได้รับมอบมาประสานงานกับผู้นำชุมชน สืบหาข้อมูล ขับเคลื่อน ชุมชน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน นำข้อปัญหาของชุมชนรายงานต่อหน่วยงาน เสนอศูนย์ อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ และให้มีการจัดระบบภารกิจ การสนับสนุน อย่างชัดเจน ทั้งนี้ให้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ จัดทำเป็นคำสั่งราชชื่อและ พื้นที่ประสานงานให้ชัดเจน และส่งมายังผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด จังหวัด และสำนักงานอำนวยการร่วม ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ” เพื่อจัดทำเป็นทะเบียนคำสั่งพล ทั้งนี้ ให้จัดแล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1

2.4.1.8 ให้สำนักงานอำนวยการร่วม ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะ ยาเสพติดแห่งชาติ และ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกระทรวงมหาดไทยจัดทำคู่มือ ผู้ปฏิบัติงานประสานชุมชนแนวการชี้แจง และมอบหมายศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด จังหวัด และศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ จัดให้มีการประชุม ชี้แจง ผู้ประสาน งานชุมชนในระดับจังหวัดและอำเภอ ให้เข้าใจจุดมุ่งหมาย ภารกิจ หน้าที่ ระบบการปฏิบัติ การรายงาน

2.4.1.9 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดรับผิดชอบ ในการพัฒนาประสิทธิภาพของวิทยากร กระบวนการระดับอำเภอ เพื่อภารกิจที่จำเป็นต้องใช้บทบาท ของวิทยากรกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเสริมสร้างของผู้ประสานงานชุมชน

2.4.2 จัดระบบการดำเนินงานภาคประชาชนให้เข้มแข็ง รองรับการควบคุมปัญหา ยาเสพติดในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ โดย

2.4.2.1 ให้มีองค์กร กลไกจัดตั้งภาคประชาชนป้องกันยาเสพติดตั้งแต่ระดับ หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล ขึ้นไปเป็น กลุ่มพลังแผ่นดิน ป้องกันยาเสพติด หมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำที่เป็นทางการ ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตลับประรด ผู้นำกองทุนแม่ของแผ่นดิน (เฉพาะหมู่บ้านที่มี) ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างพลัง รวมกลุ่มชุมชน มีระบบ ปฏิบัติ มีภารกิจ และมีคำสั่งรองรับที่ถูกต้อง โดยมีสถานที่ประสานงานในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน สำหรับหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีสถานที่ประสานงานแล้ว ให้ใช้สถานที่เดิมก็ได้

2.4.2.2 พิจารณา และมอบบทบาท อำนาจของภาคประชาชนในการปฏิบัติงาน ป้องกัน เฝ้าระวัง โดยบูรณาการอำนาจที่มีอยู่ของกลไกต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ตำรวจบ้าน อป.พร.ตาสับปะรด หรือกลุ่มพลังมวลชนที่มีอยู่ ฯลฯ มาร่วมกันเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพการปฏิบัติในการป้องกัน เฝ้าระวัง

2.4.2.3 พัฒนากลุ่มผู้นำ คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นกำลังสำคัญ และมีบทบาทนำคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ด้วยการเสริม ประสิทธิภาพ อบรม สัมมนา ผู้นำชุมชนต่าง ๆ เพื่อการนี้ มอบหมายให้ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติดจังหวัดทุกจังหวัด จัดให้มี โครงการเสริมทักษะ/เพิ่มศักยภาพผู้นำชุมชนป้องกัน ยาเสพติด และมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยให้ ทุกจังหวัดจัดวิทยากรกระบวนการเป็นวิทยากร ส่วนเนื้อหาหลักสูตร คู่มือ สำนักงานอำนวยการร่วม ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจะเป็นผู้รวบรวม

2.4.2.4 ส่งเสริมบทบาทชุมชนในงานยาเสพติด ได้แก่ การเฝ้าระวังยาเสพติด โดยชุมชน การค้นหาผู้เสพในชุมชน การบำบัดรักษาในชุมชนต่อผู้เสพ/ผู้ใช้ในกลุ่มที่สามารถบำบัด ในชุมชนได้รวมทั้ง การติดตามผู้ผ่านการบำบัดโดยชุมชน ฯลฯ

2.4.2.5 จัดให้มีทุนส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นการสนับสนุนการใช้จ่ายของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้ง ให้มีสวัสดิการให้กับชุมชน ที่ร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.3 ส่งเสริมองค์กร กลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัด รวมตัวกันเป็น ภาคประชาสังคมป้องกัน ยาเสพติดจังหวัด ให้กว้างและจริงจัง ทั้งนี้เพราะ ความตื่นตัวและเข้าร่วมของภาคประชาสังคมในงาน ป้องกันยาเสพติด จะแสดงให้เห็นถึง พลังแผ่นดินอย่างแท้จริง โดยส่งเสริม ผลักดันให้องค์กร สมาคม กลุ่ม ชมรม บุคคล ที่ทำกิจกรรมยาเสพติดในจังหวัด มารวมกันเพื่อ เป็นเวทีสะท้อนข้อมูล แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ด้านยาเสพติด เสนอข้อปัญหาเพื่อผลักดันให้มีการแก้ไข ทั้งในระดับพื้นที่ และระดับ ประเทศ ฯลฯ ได้แก่

2.4.3.1 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัด ทุกจังหวัด จัดทำ ปรับปรุงข้อมูลองค์กร กลุ่ม ชมรม สื่อต่าง ๆ บุคคลที่ทำงานด้านยาเสพติดเด่น ๆ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อนำองค์กร บุคคลเหล่านี้ เป็นฐานของภาคประชาสังคมของจังหวัด

2.4.3.2 ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีการประชุม ประสานงานภาคประชาสังคม ของจังหวัด เป็นเวทีงานด้านป้องกันยาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเวทีของจังหวัดในงาน ด้านยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และตามที่ตกลงร่วมกันของภาคประชาสังคมของจังหวัดนั้น ๆ

2.4.3.3 ให้ทุกจังหวัดมีการค้นหาผู้นำธรรมชาติในระดับต่าง ๆ ในจังหวัดที่มีจิตใจต้องการดำเนินงานด้านยาเสพติดหรือด้านสังคมอื่นที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าวเพื่อก่อให้เกิดการตื่นตัวของภาคประชาสังคมอย่างแท้จริง โดยให้จัดทำเป็นฐานข้อมูลบุคคลผู้นำธรรมชาติสำหรับการสนับสนุนและกำหนดบทบาทแก่บุคคลดังกล่าวต่อไป

2.4.3.4 ให้ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ สนับสนุนให้มีการประชุม แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงานด้านยาเสพติดของภาคประชาสังคมในระดับภาค และระดับประเทศ รวมทั้ง ให้ภาคประชาสังคมมีโอกาสนำเสนอนโยบายด้านยาเสพติดให้กับภาครัฐ

สรุปยาเสพติดมีแนวโน้มและทิศทางที่สูงขึ้นทางภาครัฐต้องเร่งหาวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยเร็ว ซึ่งถือเป็นนโยบายเร่งด่วนหรือวาระแห่งชาติ จากความสำคัญดังกล่าว รัฐจึงใช้วิธีการป้องกันและปราบปรามแบบบูรณาการ หลายหน่วยงานสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือกัน เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย

สถานการณ์ยาเสพติดในปี พ.ศ. 2555 มีการร้องเรียนเรื่องยาเสพติดสูงมากกว่าปีก่อน ๆ และมีผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษามากเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งถือว่าผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยและต้องได้รับการรักษา การซื้อขายยาเสพติด ผู้ค้ารายใหญ่ส่วนมากยังคงสั่งการมาจากเรือนจำทั่วประเทศ นั้นแสดงถึงการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามได้ผล โดยเอาผู้ค้ายาเสพติดไปอยู่ในเรือนจำได้ แต่ฝ่ายควบคุมผู้ต้องขังยังทำการควบคุมไม่ดีไม่ได้ผล ผู้วิจัยได้ศึกษาสถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย ดังนี้

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (2555 : ออนไลน์) ได้อธิบายถึงปัญหาการผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง การปรากฏการจับกุมแหล่งผลิตยาเสพติดภายในประเทศอย่างสม่ำเสมอ นักค้ารายสำคัญยังคงมีบทบาทในการบงการการซื้อขายยาเสพติดทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกเรือนจำ การเกิดขึ้นของผู้เกี่ยวข้องกับการค้าและผู้เสพที่เป็นรายใหญ่ ซึ่งให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับที่รุนแรงแม้ว่าสถิติการจับกุมและการบำบัดรักษาจะเพิ่มขึ้นแต่ก็เป็น การบรรเทาปัญหาได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้นจากสถานการณ์

ในปี 2555 มีประเด็นที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2556 นอกจากนั้น การผลิตภายในประเทศหากนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดยังคงเน้นความเข้มข้นของการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ซึ่งจะทำให้การจัดการยาเสพติดจากภายนอกประเทศได้ยากขึ้น มาตรการดังกล่าว จะมีส่วนทำให้สถานการณ์การลักลอบผลิตยาเสพติดทั้งยาบ้า และไอซ์ ยังคงมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้อีก ซึ่งในช่วงของการประกาศให้ยาเสพติดเป็นนโยบายหลักที่

จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังจะเห็นว่ามี การจับกุมการลักลอบผลิตอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ปี 2551 และปรากฏเรื่อยมาจนถึงปี 2555 ที่มีการจับกุมได้ถึง 20 แหล่ง

อย่างไรก็ตามแหล่งผลิตที่เกิดขึ้นภายในประเทศนอกจากจะอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเหมือนเช่นที่ผ่านมาบางส่วนอาจจะกระจายการผลิตไปยังพื้นที่รอบนอก เพื่อลดความสูญเสีย และการเพ่งเล็งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การลักลอบนำเข้ายาเสพติด

การลักลอบนำเข้ายาเสพติดยังคงใช้พวกเขาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีความชำนาญพื้นที่ โดยเฉพาะฝั่งม้ง ซึ่งมีเครือข่ายอยู่ทั่วประเทศ เมื่อนำเข้ามาในพื้นที่ชั้นในได้แล้วผู้ค้ารายใหญ่จะประสานกับนักค้ายาเสพติดที่อยู่ในเรือนจำเป็นผู้ทำการบงการกระจายยาเสพติดนั้นไปในที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยวิธีการวางยาเสพติดตามจุดที่นัดหมายแล้วมีผู้ค้ารายย่อยนำไปจำหน่ายต่อให้กับผู้ค้าและผู้เสพ อีกทอดหนึ่งเป็นการส่งต่อกันไปเรื่อย ๆ เป็นขบวนการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2555: 1-4) พื้นที่การลักลอบเข้ากลุ่มเครือข่ายนักค้าจะยังคงใช้พื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นหลัก โดยเฉพาะพื้นที่ จ.เชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน แต่การลักลอบนำเข้าทางชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มนักค้าต้องการหลีกเลี่ยงการตรวจค้นจับกุมในพื้นที่ภาคเหนือซึ่งมีความเข้มงวดมากดังนี้

1. ในการลำเลียงยาเสพติดจากพื้นที่ชายแดนเข้ามายังพื้นที่ตอนในในกลุ่มการค้ามักจะอาศัยบุคคลในพื้นที่ทั้งกลุ่มคน 3 สัญชาติจากประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ที่ปรากฏข่าวสารการจับกุมได้แก่ ม้ง มูเซอ จีนฮ่อ ลีซอ อาข่า ซึ่งชนกลุ่มน้อยดังกล่าวจะคุ้นเคยกับสภาพในพื้นที่สามารถหาเส้นทางที่หลีกเลี่ยงการตรวจค้นจับกุมของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มนักค้า ดังนั้น การเฝ้าระวังอย่างเข้มงวดกับชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ โดยเฉพาะกลุ่มม้ง ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์มากมีเครือข่ายกระจายอยู่ในประเทศมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

2. แม้ว่าวิธีการซุกซ่อนกลุ่มการค้าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเดิม ๆ แต่ในช่วงหลังพบการลักลอบขนส่งโดยรถโดยสารประจำทาง รถไฟ การส่งทางพัสดุไปรษณีย์ บ่อยครั้งขึ้น ดังนั้น การประสานความร่วมมือกับบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด การรถไฟและกรมการขนส่งทางบก เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน เป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับการค้ายาเสพติด

3. การประกาศนโยบายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดของรัฐบาลทำให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเข้มข้นเอาจริงเอาจังของทุกภาคส่วน เห็นได้จากสถิติการจับกุมและสถิติการเข้าบำบัดรักษาที่เพิ่มสูงขึ้น แต่จากการสำรวจสถานการณ์ยาเสพติดจากประชาชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนที่อาศัยอยู่ยังคงมีสถานการณ์

รุนแรง สอดคล้องกับการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาเสพติดจากประชาชนที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่งชี้ว่าการแก้ไขปัญหาในหมู่บ้าน/ชุมชนยังไม่เกิดประสิทธิผลเครือข่ายนักค้าทั้งรายกลางและรายย่อยยังคงมีพฤติกรรมในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตามเนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีอยู่อย่างจำกัดดังนั้นการสร้างเสริมเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง รวมทั้งการดำเนินการทางกฎหมายที่ทำให้ผู้ค้าเหล่านี้กลับสู่ชุมชน ได้ช้าลงเช่นการคัดค้านการประกันตัวชั่วคราว เป็นต้น

4. สิ่งหนึ่งที่ทำให้สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศยังคงดำรงอยู่ คือ การที่กลุ่มนักค้ารายสำคัญยังคงมีบทบาทโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักค้าที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำ ซึ่งพบว่ามี การบงการให้เครือข่ายภายนอกเรือนจำดำเนินการการค้ายาเสพติดอยู่ซึ่งขาดจากสถิติการจับกุมที่พบคดีในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทั้งคดีการผลิตและการค้ารายสำคัญ ดังนั้นการดำเนินการต่อกลุ่มนักค้ารายสำคัญที่ถูกจับกุมจะต้องมีมาตรการดำเนินการอย่างเด็ดขาด นับตั้งแต่กระบวนการดำเนินคดีจนกระทั่งถึงการดำเนินการควบคุมตัว ตั้งแต่การเข้มงวดในการเข้าเยี่ยมรวมทั้งการนำระบบตัดสัญญาณโทรศัพท์มาติดตั้งในเรือนจำที่มีปัญหาการส่งการเรื่องยาเสพติดนอกเหนือจากที่ได้ติดตั้งไปแล้ว

5. ปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การดำเนินการต่อข้อร้องเรียนที่ประชาชนได้แจ้งเข้ามาตามช่องทางต่าง ๆ ที่มีพบว่ามีการดำเนินการล่าช้า สถิติการร้องเรียนจากประชาชนในปี 2555 พบการร้องเรียนพื้นที่หรือบุคคลที่ถูกร้องเรียนซ้ำ ตั้งแต่ 3 ครั้งเป็นต้น ไปถึงร้อยละ 5.7 ขณะเดียวกันผลการดำเนินการต่อข้อร้องเรียนดำเนินการได้เพียงร้อยละ 38.2 ซึ่งโดยข้อเท็จจริงการดำเนินการ การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ประชาชน การประชาสัมพันธ์ถึงผลการดำเนินการเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

6. ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมาสถานการณ์การลักลอบส่งออกยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปผลิตยาบ้าและไอซ์ มีการพบอย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้ผลิตได้พยายามเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดหาตั้งแต่การกว้านซื้อจากรายขายยาภายในประเทศ การนำเข้าจากประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์และเกาหลีใต้ เมื่อประเทศเหล่านี้เป็นที่พึ่งพิงจากเจ้าหน้าที่ ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงประเทศนำเข้าที่หลากหลายซึ่งล่าสุดที่พบเป็นการนำเข้าจากประเทศตุรกี ดังนั้นการพัฒนาการข่าวเพื่อสามารถแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงประเทศที่ควรต้องเฝ้าระวังวิธีการสังเกตสินค้า ที่พบว่ามักจะแสดงเป็นสินค้าประเภทอื่น การเฝ้าระวังพื้นที่ชายแดนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พื้นที่พึ่งพิง เช่นด้านจังหวัดตาก กาญจนบุรีและชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การสกัดกั้นมีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

7. นักค้าชาวต่างชาติที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดในประเทศไทย นอกจากบุคคล 3 สัญชาติจากประเทศเพื่อนบ้านแล้ว กลุ่มแอฟริกันและกลุ่มจากประเทศเอเชียใต้ คงเป็นกลุ่มหลักที่มีการจับกุมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการจับกุมที่ผ่านมากลุ่มผู้ค้าเลียงเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงเส้นทางการลำเลียง โดยไม่นำเข้าที่สนามบินสุวรรณภูมิโดยตรง แต่จะใช้สนามบินในภูมิภาคภายในประเทศหรือการไปลงที่สนามบินประเทศเพื่อนบ้านและลักลอบนำเข้าทางชายแดนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงการร่วมมือกับประเทศต้นทางของนักค้าในการสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติด

8. จากการประมวลข้อมูลบุคคลพบว่าแนวโน้มของผู้กระทำความผิดยาเสพติดที่ถูกจับกุมประมาณ 3 ใน 4 เป็นรายใหม่ สัดส่วนผู้กระทำผิดในกลุ่มที่เป็นเยาวชนที่เพิ่มสูงขึ้นและแม้ว่าสัดส่วนโดยรวมส่วนใหญ่ของผู้กระทำผิดจะเป็นเพศชายแต่พบว่าการกระทำผิดในเพศหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงถึงบอเหตุดังกล่าวเหล่านี้ได้ปรากฏผลมาระยะเวลาหนึ่ง สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางแก้ไขปัญหาก็จะต้องมีการทบทวนถึงการป้องกันในกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างจริงจังโดยการประเมินการดำเนินการที่ผ่านมารวมทั้งการหาแนวทางใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการดำเนินการที่ได้ผล

9. การแพร่ระบาดของยาเสพติดเช่นเดียวกับสถานการณ์การค้าที่พบว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและมีแนวโน้มสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาซึ่งกลุ่มเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษา เป็น 2 กลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

10. ยาเสพติดที่แพร่ระบาดแม้ว่ายาบ้าจะยังคงเป็นตัวยาหลักแต่ในแง่ของสัดส่วนแล้วพบว่า ค่อนข้างที่จะคงที่ต่างจากไอซ์ที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดทั้งในด้านการค้าและการเสพ ด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดที่ทุกคนชั้นสามารถเข้าถึงไอซ์และการโฆษณาชวนเชื่อที่เข้าใจถึงความต้องการของผู้เสพทำให้ไอซ์สามารถติดตลาดได้อย่างรวดเร็ว สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังกล่าวจำเป็นต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพทั้งการป้องกันและปราบปรามเพื่อหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหา

11. นอกจากยาบ้าและไอซ์ ที่เป็นตัวยาหลักที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในขณะนี้ ปัญหาเฮโรอีน ก็ยังไม่สามารถนิ่งนอนใจได้ เนื่องจากยังมีการจับกุมและการเข้าบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของพืชกระท่อมและสี่คูณร้อย แม้ว่าสถิติการเข้าบำบัดรักษาจะไม่มีเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด แต่การที่พบการจับกุมการลำเลียงพืชกระท่อมจากพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และมีการจับกุมการลักลอบนำเข้าจากประเทศมาเลเซียอย่างต่อเนื่องชี้ให้เห็นความต้องการยังคงมีอยู่สูง การกระจายตัวของผู้เสพเองได้ง่าย ทำให้มีโอกาสที่จะแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นในอนาคตบำบัดทั้งในลักษณะของโรงพยาบาลหรือค่าย ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในเรื่องของการจัดตั้งสถานที่และค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษา ในขณะที่นักวิชาการ ได้มีการพัฒนาแบบคัดกรองที่เรียกว่า ASSIST ซึ่งสามารถคัดกรองผู้เสพเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยแต่ละกลุ่มจะมีวิธีการบำบัดรักษาที่แตกต่างกัน การนำ

วิธีการดังกล่าวมาประกอบการการบำบัดรักษาจะช่วยให้รัฐประหยัดงบประมาณทั้งในส่วนของ การลงทุนเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานบำบัดรักษาและค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาซึ่งจะช่วยให้ กระบวนการบำบัดรักษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

12. ในส่วนของสภาพเงื่อนไขภายนอกที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ซึ่งประกอบไปด้วยการว่างงานในช่วงไตรมาส 1 ของปี 2555 ที่พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 0.73 หรือมีจำนวน 285,150 คน ต่ำกว่าอัตราการว่างงานในช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่อยู่ที่ร้อยละ 0.83 ในขณะที่ อัตราการว่างงานแฝง (ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชั่วโมงและต้องการทำงานเพิ่มหรือรองานตามฤดูกาล) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 1.44 (จำนวน 557,540 คน) เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 29.2 แสดงให้เห็นว่า แรงงานดังกล่าวยังไม่ก่อให้เกิดผลผลิตอย่างเต็มที่

ผลการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ในรอบปี 2557 มีจำนวน 203,302 คดี ผู้ต้องหา 218,640 คน เป็นคดีไม่ทราบผู้กระทำความผิด 1,242 คดี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการจับกุมย้อนหลัง 2 ปี พบว่าสถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมมีแนวโน้มระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยาเสพติด ที่สำคัญที่มีปริมาณของกลางเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ยังอยู่ในกลุ่มเดิม คือ ยาบ้า ไอซ์ กัญชาแห้ง และพืช กระเทียม โดยเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมาพบว่า

ตาราง 2.1 ผลการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ในรอบปี 2556 - 2557

ยาเสพติด	ข้อมูล	ปี 2556	ปี 2557	ร้อยละ
ยาบ้า	จำนวนคดี	214,703	154,526	-28.03
	ของกลาง (ก.ก)	128.74	112.22	-12.83
ไอซ์	จำนวนคดี	17,202	11,463	-33.36
	ของกลาง (ก.ก)	1,411.74	1,038.98	-26.40
เฮโรอีน	จำนวนคดี	1,122	1,097	-2.23
	ของกลาง (ก.ก)	775.82	371.23	-52.15
เฮ็กซ์ตาซี	จำนวนคดี	124	144	16.13
	ของกลาง (เม็ด)	14,376	29,352	104.91

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ยาเสพติด	ข้อมูล	ปี 2556	ปี 2557	ร้อยละ
กัญชาแห้ง	จำนวนคดี	17,013	13,958	-17.96
	ของกลาง (ก.ก)	26,855.54	32,206.98	19.93
กัญชาสด	จำนวนคดี	810	1,562	92.84
	ของกลาง (ก.ก)	1,521.36	5,970.72	292.46
กิตามีน	จำนวนคดี	169	178	5.33
	ของกลาง (ก.ก)	33.48	40.07	19.68
โคเคน	จำนวนคดี	55	62	12.73
	ของกลาง (ก.ก)	69.30	28.59	-58.74
พืชกระท่อม	จำนวนคดี	10,880	15,314	40.75
	ของกลาง (ก.ก)	37,630.93	55,562.82	47.65

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2558 : 2)

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีรายสำคัญ เฉลี่ย 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.48 และ คิดเป็นร้อยละ 7.45 ของคดียาเสพติดทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2557 พบปริมาณของกลางจำนวนมากเพิ่มขึ้น แม้ว่าจำนวนคดีจะลดลง ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ และกัญชาแห้ง

ตาราง 2.2 สถิติจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี 2553-2557

ปี พ.ศ.	จำนวนคดีทั่วประเทศ	จำนวนคดีรายสำคัญ	ร้อยละ
2553	183,110	7,379	4.03
2554	234,760	7,595	3.24
2555	213,648	8,178	3.83
2556	263,326	10,162	3.86
2557	203,302	15,156	7.45

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2558 : 3)

เมื่อพิจารณาจำนวนคดีรายสำคัญ เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่าปริมาณของกลางยาบ้า ไซซ์ เฮโรอีน และโคเคน ลดลง ส่วนกัญชาแห้ง พืชกระท่อม ปริมาณของกลางเพิ่มขึ้น

ตาราง 2.3 การจับกุมคดียาเสพติดรายสำคัญ เปรียบเทียบปี พ.ศ. 2556 - 2557

ยาเสพติด	ข้อมูล	ปี 2556	ปี 2557	ร้อยละ
ยาบ้า	จำนวนคดี	18	19	5.56
	ของกลาง (ก.ก.)	34.37	27.38	-20.34
ไซซ์	จำนวนคดี	145	136	-6.21
	ของกลาง (ก.ก.)	1,280.78	910.59	-28.90
เฮโรอีน	จำนวนคดี	24	14	-41.67
	ของกลาง (ก.ก.)	765.51	359.64	-53.02
โคเคน	จำนวนคดี	13	8	-38.46
	ของกลาง (ก.ก.)	63.15	24.39	-61.38
กัญชาแห้ง	จำนวนคดี	70	77	10.00
	ของกลาง (ก.ก.)	24,058.70	30,094.90	25.09
พืชกระท่อม	จำนวนคดี	61	54	-11.48
	ของกลาง (ก.ก.)	13,641.50	15,070.06	10.47

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2558 : 4)

สรุปสถานการณ์การค้ายาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกด้าน แม้ว่าทางภาครัฐจะระดมสรรพกำลังร่วมกันแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องและจริงจังเพียงใดก็ตามนักค้ายาเสพติดก็มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ วิธีและกระบวนการค้ายาเสพติดที่สลับซับซ้อนมากขึ้น มีการชักชวนยาเสพติดที่ดีเนบเนียนมากขึ้นเพื่อเลี่ยงหลบเจ้าหน้าที่ทำให้เจ้าหน้าที่มีความยากลำบากมากขึ้นในการตรวจจับตามจุดตรวจจุดสกัด หรือบริเวณด่านถาวรต่าง ๆ นักค้ายาเสพติดมีการเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดจากทางภาคเหนือ เข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มนักค้ายาเสพติดและผู้เสพมีอายุ น้อยลง ชุมชนแออัด และชุมชนต่าง ๆ แหล่งอุตสาหกรรม สถานศึกษาและสถานบริการยังเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด

นโยบายมาตรการและแนวทางดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้สำเร็จได้นั้นก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชนและโดยเฉพาะประชาชนกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาซึ่งนับวันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษายังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีนโยบายมาตรการและแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 18-21) ได้กล่าวถึงมาตรการการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไว้ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษาทั้งนี้ให้รวมถึงภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนนักศึกษาที่ติดยาเสพติดด้วย
2. ให้ดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนครบวงจรนับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสื่อวิธีการสอนและกิจกรรมของสถานศึกษา เน้นการฝึกทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับเยาวชน เพื่อผลทางการพัฒนาบุคลิกภาพและการตัดสินใจเลือกพฤติกรรม
3. ให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาตลอดจนกิจกรรมทางเล็กรอื่น ๆ เน้นการให้เด็ก และเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างไปในทางสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามัคคีในหมู่คณะ
4. ให้สถานศึกษาปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษาให้เยาวชนในสถานศึกษามีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มที่
5. ให้มีการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการตลอดจนสนับสนุนทางวิชาการ รวมทั้งการสอดส่องดูแลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาเน้นการทำงานในระบบเครือข่าย

มาตรการ

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

1. กรณีพบนักเรียนติดยาเสพติดให้โทษในโรงเรียนทางโรงเรียนจะไม่ได้ออกแต่จะต้องดูแลให้ความช่วยเหลือเสมือนหนึ่งเป็นผู้ป่วยโดยให้ได้รับการบำบัดรักษาให้หาย และสามารถที่จะศึกษาเล่าเรียนต่อไปได้

2. กรณีนักเรียนติดยาเสพติดจะขอย้ายโรงเรียนเนื่องจากถูกข่มขู่จากผู้จำหน่ายให้ขอย้ายได้โดยหัวหน้าสถานศึกษาประสานกันโดยตรงเพื่อพิจารณาแผนการเรียนและความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

3. ในกรณีที่นักเรียนหรือบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดให้โทษให้ใช้มาตรการทางกฎหมายโดยตรงเพราะโรงเรียนไม่อาจปกป้องผู้ทำผิดกฎหมายได้ และเพื่อไม่เป็นการเปิดทางให้ใช้นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดในอนาคตต่อไป

สรุปนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติจัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุม และการมีส่วนร่วมหน่วยงานต่าง ๆ ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกัน ปกป้องคุ้มครอง ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แนวทางการดำเนินงาน

นอกจากแนวทางการดำเนินงานตามที่คณะกรรมการของแต่ละสถานศึกษาพิจารณาว่าเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่แล้วกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สถานศึกษาปฏิบัติดังนี้

1. กิจกรรมตามโครงการโรงเรียนสีขาว

เป็นกิจกรรมที่แสวงหาพฤติกรรมใหม่ในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด สื่อลามกอนาจาร การพนันและการทะเลาะวิวาท โดยมีหลักการสำคัญที่ใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหาคือต้นเหตุ นั่นคือพยายามทำให้บ้านอบอุ่นทำให้ชุมชนน่าอยู่และทำให้โรงเรียนให้เป็นที่หวังที่พึ่งพาของนักเรียนนักศึกษาและผู้ปกครองได้

2. กิจกรรมการสำรวจเพื่อจำแนกกลุ่มเป้าหมาย

โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่ม ๆ ได้แก่ กลุ่มผู้ไม่เคยใช้ยาเสพติด กลุ่มผู้มีประสบการณ์แต่ไม่ติด หรือกลุ่มเสี่ยง กลุ่มติดยา (ยังใช้ยาอยู่) กลุ่มที่ติดยาและบำบัดหายแล้ว กลุ่มที่สงสัยว่าค้ายา

3. กิจกรรมแก้ไขปัญหายาโดยการผสมผสานมาตรการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายโดยผสมผสานมาตรการให้เหมาะสมได้แก่

3.1 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด ให้ใช้มาตรการให้การศึกษา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระยะยาวโดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่และประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมทางเลือกให้หลากหลายให้กับนักเรียนนักศึกษา เพื่อเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ และไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

3.2 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด แต่ยังไม่คิด หรือกลุ่มเสี่ยงให้ใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาเน้นการแนะแนวฝึกทักษะชีวิตให้รู้จักแก้ปัญหา ใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาจัดครูพี่เลี้ยงครูที่ปรึกษาพิเศษที่นักเรียนนักศึกษาไว้วางใจและใช้มาตรการป้องปราม โดยการตรวจค้นและสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นครั้งคราว จัดกลุ่มบำบัดในลักษณะค่านักเรียนนักศึกษา โดยประสานกับผู้ปกครองร่วมกันดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

3.3 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ติดยาหรือยังใช้ยาอยู่ ให้ใช้มาตรการป้องปรามโดยการตรวจสุขภาพประจำปีตรวจค่านยาเสพติดและตรวจปัสสาวะในกลุ่มเสี่ยงผสมผสานกับมาตรการให้ความช่วยเหลือ โดยประสานผู้ปกครองและหน่วยงานสาธารณสุข จัดทำกลุ่มบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในรายที่มีสภาพร่างกายและจิตใจไม่พร้อมในการเรียนรู้จะให้พักการเรียน เพื่อบำบัดรักษาจนหายแล้วจึงกลับเข้าเรียนใหม่ โดยมีครูอาจารย์ดูแลอย่างใกล้ชิด

3.4 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ติดยาและบำบัดรักษาหายแล้วให้ใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือสอดส่องดูแลและเฝ้าระวัง เพื่อมิให้กลับไปใช้ยาอีก

3.5 กลุ่มที่สงสัยว่าค้ายาให้ใช้มาตรการสอดส่องดูแลและแจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามผสมผสานกับมาตรการป้องปราม โดยการตรวจสุขภาพประจำปี ตรวจค่านยาเสพติดและสุ่มตรวจปัสสาวะในรายที่ค้ายาเสพติดและว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้ผลให้ใช้มาตรการทางกฎหมาย โดยแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการต่อไป

กิจกรรมการมีส่วนร่วม

มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทั้งนักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์ผู้ปกครองชุมชนตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาครัฐและองค์กรเอกชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด ทั้งนี้ให้ดำเนินการ โดยสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาเห็นความสำคัญและกล้าที่จะปฏิบัติงานจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทางสาธารณสุข ในเรื่องการตรวจสุขภาพและบำบัดรักษาประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเรื่องการปราบปรามและใช้มาตรการทางกฎหมาย ตลอดจนจัดกิจกรรมให้นักเรียนนักศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของสถานศึกษา

กิจกรรมการตรวจสุขภาพนักเรียนและนักศึกษาประจำปี

กิจกรรมการตรวจสุขภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนและนักศึกษามีสุขภาพพลานามัยที่ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รู้จักการดูแลสุขภาพ รู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด เป็นการป้องปราม มิให้นักเรียนนักศึกษาใช้ยาเสพติดและปลูกฝังนิสัยรักการออกกำลังกายและกำหนดให้สถานศึกษาจัดตรวจสุขภาพนักเรียนและนักศึกษาทุกคนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งให้ มีการตรวจสังเกต สุขภาพเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อค้นหาความผิดปกติ ซึ่งหากพบว่ามีนักเรียนนักศึกษาที่

เข้าข่ายสงสัยว่าจะใช้ยาเสพติด ให้ดำเนินการตรวจปัสสาวะ เพื่อขยายผล โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงแล้ว ดำเนินการโดยใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้เลิกใช้ ยาเสพติดและศึกษาเล่าเรียนต่อไปได้

แนวคิดและทิศทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดถ้าหากว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้มี กรอบแนวคิดทิศทางในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนแล้วก็จะช่วยให้การบริหารจัดการมีเป้าหมาย และสามารถบรรลุตามแผนที่วางไว้ได้ดียิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2540 - 2544 : 5 - 8) ได้กล่าวถึง แนวคิดและทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาทของสถาบันในสังคมอาทิสถาบันทางศาสนา สถาบันทางการศึกษา สถาบันครอบครัวและสถาบันชุมชนให้ตระหนักถึงปัญหาและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดภายใต้พื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมโดย

1.1 ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้สถาบันทางศาสนาทุกศาสนา ให้มีบทบาท ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการการป้องกันและการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

1.2 เสริมสร้างศักยภาพให้สถาบันทางการศึกษาทุกแห่งมีกิจกรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมทางการป้องกันยาเสพติด

1.3 เน้นบทบาทของบิดามารดา โดยสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและวิธีการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในครอบครัว

1.4 สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชนมีการวางแผนในชุมชนร่วมกันและกำหนด กฎเกณฑ์ของชุมชนในการดูแลปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยคำนึงถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.5 ใช้กระบวนการทางด้านการประชาสัมพันธ์ในเชิงกว้าง โดยผ่านการสื่อสารต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มประชากรและท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักในปัญหายาเสพติดและสร้างแนว ร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. ประสานและผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสมาชิก ในองค์กรต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันถึงปัญหาและร่วมกันดำเนินการที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน โดย

2.1 สนับสนุนให้เกิดกระบวนการประสานและผนึกกำลังระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชนและองค์กรประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างต่อเนื่อง

2.2 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในปัญหายาเสพติดตลอดจนเชิญชวนให้สถานประกอบการเจ้าของธุรกิจเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะในด้านการป้องกันยาเสพติด

2.3 สนับสนุนและผลักดันให้มืองค์กรพัฒนาภาคเอกชนองค์กรประชาชนกลุ่มอาสาสมัครและผู้นำตามธรรมชาติที่มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

2.4 สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และตระหนักในปัญหาที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องภายในองค์กรและระหว่างองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการประสานพินิจกำลังในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยคำนึงถึงการให้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2.5 ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชนองค์กรพัฒนาภาคเอกชนและองค์กรประชาชน

2.6 สนับสนุนให้ข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ถึงระดับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3. คำนึงถึงการผสมผสานระหว่างสถานการณ์สภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหามิติทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอื่น ๆ กับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องและทันต่อเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองโดย

3.1 ปรับปรุงกระบวนการในการจัดทำแผนและการกำหนดกิจกรรมให้มีลักษณะเชิงรุก เพื่อรองรับปัญหายาเสพติดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินงานของมิติทางสังคมและเศรษฐกิจ

3.2 ปรับปรุงวิธีการและเทคนิคในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตามสภาพข้อเท็จจริงและสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ

4. สร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาใช้รูปแบบผสมผสานการดำเนินงานและผลานความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งนี้เน้นการพัฒนากระบวนการหลักสูตรผู้สอนและวิธีการในการเรียนการสอนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดย

4.1 ใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผสมผสานการดำเนินงานระหว่างมาตรการป้องกันยาเสพติดมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและมาตรการปราบปรามยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกสถาบันการศึกษา ในเรื่องการปราบปรามยาเสพติด

4.2 พัฒนาให้มีหลักสูตรเฉพาะในเรื่องของยาเสพติดโดยครอบคลุมถึงกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตและการจัดตั้งกลุ่มองค์กรเยาวชนเพื่อณรงค์ป้องกันยาเสพติดทั้งนี้หากเป็นไปได้ให้มีการกำหนดหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรภาคบังคับ

4.3 พัฒนาแบบการเรียนการสอนให้เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กระบวนการคิดและกระบวนการตัดสินใจ ตลอดจนสร้างเจตคติต่อต้านยาเสพติดถึงเสพติดและสิ่งมีเมมาต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางศีลธรรมและจริยธรรม

4.4 ให้ความรู้กับครูโดยพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะให้กับครู เพื่อเป็นบุคลากรหลักในสถาบันการศึกษาที่จะรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และให้คำปรึกษากับนักเรียนและผู้ปกครอง

4.5 พัฒนาลือการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยนำเทคนิคการผลิตสื่อทางการตลาดมาประยุกต์ใช้

5. พัฒนาการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้ง 3 ระบบ ได้แก่ ระบบสมัครใจ ระบบต้องโทษและระบบบังคับบำบัดทั้งนี้เน้นที่คุณภาพบริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำ โดย

5.1 พัฒนาและส่งเสริมให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบทุกด้วยาและครบทุกขั้นตอนโดยเน้นคุณภาพที่บริการ

5.2 ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพโดยใช้กลยุทธ์ในเชิงรุก อาทิ การค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนการใช้บริการเคลื่อนที่

5.3 ตระหนักและป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำโดยอาศัยความร่วมมือจากสถาบันครอบครัวและชุมชน

5.4 เร่งรัดและส่งเสริมให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

5.5 พัฒนาความรู้และสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

6. เร่งรัดและขยายการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานปราบปรามให้ครอบคลุม ทั้งการปราบปรามผู้ค้ารายใหญ่และผู้ค้ารายย่อย โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกบุคคลในการปฏิบัติงาน โดย

6.1 มุ่งปราบปรามตัวการผู้ที่ทำให้ปัญหา ยาเสพติดขยายตัวผู้สนับสนุนและผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการค้ายาเสพติดโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและต่างประเทศ

6.2 กำหนดให้หน่วยงานด้านปราบปรามในระดับจังหวัด ทุกจังหวัดที่มีบุคลากร และอุปกรณ์ที่ชัดเจน

6.3 ปรับเปลี่ยนทัศนคติของตำรวจให้เห็นความสำคัญของงานปราบปรามยาเสพติด

6.4 ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยและส่งเสริม การปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนประสานให้เกิดการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมตามโทษ ที่ระบุในกฎหมาย

6.5 แสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน ในการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการปราบปรามยาเสพติด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญ

6.6 กำหนดมาตรการและวิธีป้องกันปราบปรามการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด

7. ส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ยาเสพติด ตลอดจนรับรู้ถึงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านสื่อต่าง ๆ โดย

7.1 ปรับปรุงกระบวนการและวิธีการ ในการเผยแพร่ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการผลิต สื่อการตลาด เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดทั้งในแง่ของวิธีการกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ สร้างกระแสความรู้สึกในการต่อต้านยาเสพติด

7.2 พัฒนาและสนับสนุนให้มีการผลิตและเผยแพร่สื่อผ่านสื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสม กับสภาพท้องถิ่นวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยหลีกเลี่ยงการใช้สื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนสนับสนุน ให้ปัญหายาเสพติดขยายตัว

สรุปการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกให้มีการประชุมแสวงหาความร่วมมือจาก ทุกภาคส่วน การดำเนินการป้องกันต้องเริ่มจากเด็กก่อนวัยเสี่ยงและปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับทัศนคติ เรื่อง ยาเสพติดที่ถูกต้อง การปราบปรามต้องเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานให้ทันกับนักค้า ยาเสพติด โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมากขึ้น

แผนงานหลักในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากความร่วมมือของชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำให้ผลการปฏิบัติภายใต้ ปฏิบัติการวาระ แห่งชาติ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ประสบความสำเร็จอย่างมากมีผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ของรัฐบาล โดยมีผลการจับกุม ผู้เข้ารับการบำบัดมาเป็นประวัตินิติกรรม สืบเนื่องมาจากรัฐบาลเห็นว่า ชุมชนเป็นแหล่งเป้าหมายของยาเสพติด เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามได้ผลอย่างจริงจังและ เป็นรูปธรรม

สำนักงานกิจการพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 12 - 22) ได้กล่าวถึงแผนงานหลักในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ว่า เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายบรรลุมิติวัตถุประสงค์คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 2539 จึงกำหนดให้มีแผนงานหลัก 9 แผนด้วยกันคือ

1. แผนงานการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้
2. แผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก
3. แผนงานพัฒนาการบริหารและการจัดการ
4. แผนงานพัฒนาบุคลากร
5. แผนงานจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูล
6. แผนงานรณรงค์ป้องกันยาเสพติด
7. แผนงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ
8. แผนงานความร่วมมือกับต่างประเทศ
9. แผนงานวิจัยและประเมินผล

1. แผนงานการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้

1.1 สาระสำคัญของแผน

มุ่งที่จะใช้กระบวนการทางการศึกษาและฝึกอบรมเป็นมาตรการหลักในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาเสพติดสร้างความตระหนักในปัญหาและภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมและเสริมสร้างทักษะในการเลือกทางดำรงชีวิตที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อการติดยาเสพติด

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 ให้อาจารย์และแนวครูอาจารย์ประจำชั้นและครูอาจารย์ประจำวิชาต่าง ๆ อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด เป็นอย่างดีและมีความตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องดำเนินมาตรการป้องกันเยาวชนในสถานศึกษาตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับมาตรการป้องกัน

1.2.2 ให้นักเรียนนักศึกษามีโอกาสได้รับข่าวสารข้อมูลและได้รับการกระตุ้นเตือนบ่อย ๆ หรือเป็นประจำจากกิจกรรมหลากหลายรูปแบบของสถานศึกษา

1.2.3 ให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนมีโอกาสได้รับการฝึกฝนทักษะชีวิตบางประการที่จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตวัยรุ่นได้โดยไม่ติดยาเสพติด

1.3 มาตรการดำเนินงาน

1.3.1 ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในทุกระดับดำเนินโครงการ ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม เพื่อสร้างความเข้าใจความรู้และตระหนักในปัญหาสุขภาพจิต แก่ครู/ อาจารย์แนะแนวครู/อาจารย์ประจำชั้นครู/อาจารย์ประจำวิชาในสถานศึกษาในสังกัด

1.3.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาและองค์กรทางการศึกษาในท้องถิ่นจัดกิจกรรมเพื่อ กระตุ้นเตือนสร้างความสำนึกเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน โดยที่นักเรียนนักศึกษาได้มีประสบการณ์จากการมีส่วนร่วม

1.3.3 สนับสนุนให้สถาบันราชภัฏและสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นจัดระบบงาน ป้องกันยาเสพติดให้มีศักยภาพเพียงพอ เพื่อให้การสนับสนุนเชิงวิชาการแก่สถานศึกษาในท้องถิ่น

1.3.4 ดำเนินการพัฒนากระบวนการและเครื่องมือในการฝึกอบรมทักษะชีวิตที่จำเป็น ให้แก่นักเรียนนักศึกษา เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดเพื่อการทดลองและเผยแพร่ ขยายผลต่อไป

1.3.5 ส่งเสริมการสนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อการสอนแบบเรียนและเอกสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการใช้และ กลุ่มเป้าหมาย

1.3.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาต่าง ๆ จัดบริการในแนะแนวเชิงรุก โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและฝึกอบรมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนนักศึกษาให้มากขึ้น

2. แผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก

2.1 สาระสำคัญของแผน

การดำเนินงานภายใต้แผนนี้มุ่งให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เยาวชนสามารถ เจริญเติบโตได้ตามธรรมชาติและสามารถมีพัฒนาการด้านสังคมอารมณ์จิตใจและร่างกายได้อย่าง เต็มตามศักยภาพของแต่ละคนซึ่งต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีเช่นการมีสถานที่ร่มรื่นสวยงาม ปราศจากสิ่งรบกวนและปลอดภัยกับสภาพสังคมที่มีทางเลือกที่สร้างสรรค์ได้รองรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคลอย่างเพียงพอ

2.2 วัตถุประสงค์

2.2.1 ให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดจัดสถานศึกษาให้มีบรรยากาศธรรมชาติ ที่ร่มเย็นปลอดภัยเหมาะแก่การเรียนรู้และพัฒนาการอย่างมีความสุข

2.2.2 ให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนมีโอกาสเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิด การเรียนรู้ โดยมีส่วนร่วมตลอดเวลาทั้งวันที่อยู่ในสถานศึกษาเพื่อลดเวลาว่างและบรรยากาศเฉื่อยชา

2.2.3 ช่วยให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนมีโอกาสค้นพบความสนใจความถนัดและ ความสามารถของตัวเอง

2.3 มาตรการดำเนินงาน

2.3.1 ผลักดันนโยบายการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนแก่สถานศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและทรัพยากร เพื่อดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงสร้างของสถานศึกษาให้มีความร่มรื่นปลอดภัยเหมาะแก่การเรียนรู้และพัฒนาการ

2.3.2 สนับสนุนให้สถานศึกษาให้มีความพร้อมจัดกิจกรรมออกกำลังกายและกีฬาอย่างกว้างขวางและเป็นประจำ

2.3.3 ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกิจกรรมกลุ่มสนใจกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถให้มีความหลากหลายสำหรับนักเรียนนักศึกษา

3. แผนงานพัฒนาการบริหารและการจัดการ

3.1 สารสำคัญของแผน

มุ่งให้สถานศึกษาพัฒนาโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการให้มีระบบที่เหมาะสมมีการประสานงานเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

3.2 วัตถุประสงค์

3.2.1 เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ประสานร่วมมือกันดำเนินงานในระบบเครือข่าย

3.2.2 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการสนับสนุนในเชิงวิชาการและงบประมาณตามความจำเป็น

3.2.3 ให้มีการประสานแผนป้องกันเสพติดระหว่างหน่วยงานในสังกัดของกระทรวง เพื่อจัดปัญหาซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติและหาข้อมูลที่เหมาะสมเกี่ยวกับงบประมาณและกลยุทธ์ในการทำงาน

3.3 มาตรการดำเนินงาน

3.3.1 ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากรระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.3.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในระดับกรมมีเจ้าหน้าที่หรือคณะบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินโครงการป้องกันเสพติดของสถานศึกษาหรือองค์กร ในสังกัดของตน ในฐานะศูนย์ข้อมูลเชิงบริหารและการจัดการ เช่น การจัดทำทำเนียบวิทยากรและบุคลากร เป็นต้น

3.3.3 สนับสนุนให้มีการตรวจและติดตามงานป้องกันยาเสพติด เป็นหนึ่งภาระกิจการตรวจราชการและเยี่ยมเยียนนิเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.4 สนับสนุนให้หน่วยงานที่รับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ งบประมาณเพื่อบริหารและจัดการตลอดจนพัฒนาระบบการประสานงานในเครือข่ายอย่างเพียงพอ

4. แผนงานพัฒนาบุคลากร

4.1 สาระสำคัญของแผน

มุ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเป็นแกนนำในการดำเนินงานได้

4.2 วัตถุประสงค์

4.2.1 ส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนสถานศึกษาทุกสังกัดมีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมทำหน้าที่เป็นแกนนำป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.2.2 เผยแพร่ความรู้และข้อมูลมาตรการใหม่ ๆ ในด้านการป้องกันแก้ไขยาเสพติด และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการป้องกัน

4.2.3 ส่งเสริมบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและวิทยาการของโครงการ มีโอกาสได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ โดยทางตรงจากการร่วมประชุมสัมมนาและศึกษาดูงานทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

4.3 มาตรการดำเนินการ

4.3.1 จัดอบรมวิทยากรแกนนำสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด แก่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ

4.3.2 จัดอบรมแกนนำเยาวชนนักเรียนนักศึกษาและผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นกลไกสร้างความตระหนักในปัญหาและสร้างความสำนึกเกี่ยวกับภารกิจที่จะต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.3.3 ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตการศึกษา

4.3.4 จัดหางบประมาณหรือทุนอุดหนุนให้วิทยากรหลักและเจ้าหน้าที่แกนนำของสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ตรง

4.3.5 ให้การสนับสนุนด้านกำลังใจและสวัสดิการแก่ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

5. แผนงานจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูล - ข่าวสาร

5.1 สารสำคัญของแผน

มุ่งเก็บรวบรวมข่าวสาร - ข้อมูลความรู้ และสถิติต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนและการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ (ปปส.ศธ.) และสนับสนุนให้มีการจัดบริการแนะแนวแก่นักเรียน นักศึกษาผู้ปกครองและบิดา - มารดาในลักษณะเป็นกลุ่ม และให้คำปรึกษารายบุคคล

5.2 วัตถุประสงค์

5.2.1 รวบรวมและจัดระบบข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันให้เป็นระบบ และส่งเสริมให้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนดำเนินงาน

5.2.2 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลทางด้านวิชาการและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ (ปปส.ศธ.) ต่อสาธารณชนและในระหว่างผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.3 ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.4 สนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาจัดบริการแนะแนวพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียนและผู้ปกครองทั้ง โดยทางสารสนเทศทั่วไปและการให้คำปรึกษาเฉพาะราย

5.3 มาตรการดำเนินงาน

5.3.1 จัดระบบข้อมูลข่าวสารและผลงานเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการใช้ โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่

5.3.2 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดเผยแพร่แก่ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น และโอกาสที่เหมาะสม

6. แผนงานรณรงค์ป้องกันยาเสพติด

6.1 สารสำคัญของแผน

มุ่งเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักโดยอาศัยกลไกและสื่อชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนและอบรม

6.2 วัตถุประสงค์

6.2.1 เพื่อให้เยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษามีโอกาสได้รับข้อมูลความรู้และการกระตุ้นเตือนบ่อย ๆ หรือเป็นประจำเกี่ยวกับปัญหาและพิษภัยที่เกิดจากการใช้และติดยาเสพติด ตลอดจนมีความรู้ในการป้องกันตนเองและสังคมจากปัญหายาเสพติด

6.2.2 เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยอาศัยกลไกและสื่อชนิดอื่น

6.3 มาตรการดำเนินงาน

6.3.1 สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับองค์กรในท้องถิ่นจัดกิจกรรมรณรงค์ตามโอกาสโดยให้นักเรียนนักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงออก

6.3.2 ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการกุศล เพื่อป้องกันยาเสพติดการประกวดความสามารถต่าง ๆ และนิทรรศการ

6.3.3 ผลิตและพัฒนาสื่อ เพื่อการรณรงค์ที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาและองค์กรต่าง ๆ

7. แผนงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

7.1 สาระสำคัญของแผน

มุ่งพัฒนาแนวทางและระบบให้ความช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยาในทางที่ผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการใช้ยาเสพติด

7.2 วัตถุประสงค์

7.2.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดมีโอกาสปรับปรุงตนเองภายใต้การช่วยเหลือและแนะแนวของผู้ชำนาญการเป็นกรณีพิเศษอย่างใกล้ชิดด้วย

7.2.2 ช่วยให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูจิตใจผู้ใช้ยาเสพติดบังเกิดผลถาวรมากขึ้น

7.3 มาตรการดำเนินงาน

7.3.1 สนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมทดลองจัดบริการฟื้นฟูจิตใจและเหนี่ยวนำพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาที่ใช้ยาเสพติด โดยอาศัยแนวทางกีฬาบำบัด เพื่อให้ผู้ใช้ยาเสพติดกลับคืนสู่สภาวะปกติ

7.3.2 ให้ความร่วมมือกับสถานบำบัดรักษาและบิดา - มารดาผู้ปกครองในการป้องกันเยาวชนผู้ใช้ยาเสพติดที่ได้รับการถอนพิษยาแล้ว ไม่ให้หวนกลับสู่พฤติกรรมการใช้ยาอีก

8. แผนงานความร่วมมือกับต่างประเทศ

8.1 สาระสำคัญของแผน

การดำเนินงานภายใต้แผนนี้มุ่งขยายโลกทัศน์ผู้เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการศึกษาดูงานการประชุมสัมมนาและแลกเปลี่ยนทรรศนะ โดยตรงกับนักวิชาการต่างประเทศตลอดจนร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศพัฒนาและดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์

8.2 วัตถุประสงค์

8.2.1 ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าและพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานด้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในท้องถิ่นโดยการนำประสบการณ์จากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้

8.2.2 เพิ่มศักยภาพของหน่วยงานที่ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในกรณีที่ขาดแคลนทรัพยากร

8.3 มาตรการดำเนินงาน

8.3.1 ให้นักวิชาการและผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดมีโอกาสศึกษาดูงานร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรมในต่างประเทศ

8.3.2 สนับสนุนให้หน่วยงานที่ดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจัดทำโครงการด้านวิชาการและงบประมาณได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

8.3.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกับประเทศเพื่อนบ้าน

9. แผนงานวิจัยและประเมินผล

9.1 สารสำคัญของแผน

มุ่งที่จะพัฒนางานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีระบบ โดยอาศัยกระบวนการสำรวจวิจัยและประเมินผล

9.2 วัตถุประสงค์

9.2.1 เพื่อศึกษาแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

9.2.2 ประเมินผลรวมของการดำเนินงานด้านการป้องกันยาเสพติด

9.2.3 ค้นคว้าและทดลองเพื่อการพัฒนาสื่อและมาตรการสำหรับป้องกันยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

9.3 มาตรการดำเนินงาน

9.3.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดการศึกษาสำรวจและวิจัยอย่างกว้างขวางโดยให้ได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินและเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

9.3.2 ส่งเสริมให้ทำการศึกษาศึกษาสำรวจพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการค้นหาแนวโน้มของปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

9.3.3 จัดให้มีการติดตามโครงการและประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินนโยบายภายใต้นโยบายของรัฐบาล ได้กำหนดยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะสิ่งเสพติดในส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้มอบงานให้สถานศึกษาหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชน ให้ปิดกั้นโอกาสการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กเยาวชนในทุกวิถีทาง โดยจัดกิจกรรมให้กับเด็กเยาวชนเสริมทางเลือกความสามารถพิเศษของเด็กเยาวชนภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กระทรวงได้กำหนดไว้

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตภายใต้ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด
ไว้ 9 ประการสรุปได้ดังนี้

1. จัดโดยการครอบครัวเข้มแข็ง - โรงเรียนอบอุ่นเพื่อหลอมรวมพลังระหว่างบ้านกับ
โรงเรียนให้เป็นที่พึ่งแก่เยาวชน
2. นำหลักธรรมทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต โดยความร่วมมือระหว่าง
สถาบันทางศาสนาและ โรงเรียน
3. ฝึกเด็กให้เป็นคนมีระเบียบวินัยเป็นพลเมืองดีเห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยใช้
หลักสูตรและแนวทางของลูกเสือ - เนตรนารีผู้นำเพื่อประโยชน์และหลักสูตรของนักศึกษาธิการ
4. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้ออกกำลังกายเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนา
สุขภาพจิตใจเสริมสร้างวินัยในตนเองสามารถร่วมทำงานกันเป็นทีม
5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้เล่นดนตรี เพื่อกล่อมเกลาจิตใจและเสริมสร้าง
สุนทรียภาพ
6. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้มีส่วนในการทำกิจกรรมศิลปะ เพื่อให้เด็กมีความคิด
สร้างสรรค์
7. ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กและ
เยาวชนได้ผูกพันต่อวัฒนธรรมของตนและสามารถเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันด้วย
ความมั่นคงและรู้เท่าทัน
8. โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนสร้างจิตสำนึกทักษะชีวิตและการสร้างภูมิคุ้มกัน
ต่อยาเสพติดคอบายมุขและจัดระบบการดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง
9. โรงเรียนต้องวางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อบำบัดรักษาฟื้นฟูเด็กและ
เยาวชนที่ติดยาเสพติด

สรุปยาเสพติดมีแนวโน้มและทิศทางที่สูงขึ้นทางภาครัฐต้องเร่งหาวิธีการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดโดยเร็ว ซึ่งถือเป็นนโยบายเร่งด่วนหรือวาระแห่งชาติ จากความสำคัญดังกล่าวรัฐจึงใช้วิธี
การป้องกันและปราบปรามแบบบูรณาการ หลายหน่วยงานสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือกัน
เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

เนื่องจากปัญหาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นมาก และแพร่หลายไปยังสถานศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาอย่างรวดเร็ว ขณะนี้ยังไม่มีวิธีการใดที่จะขจัดความเสื่อมโทรมของสังคมนี้ได้ แม้จะมีการใช้วิธีการปราบปรามที่รุนแรงแต่ก็เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ เพราะขบวนการค้ายาเสพติดเป็นเครือข่ายที่กว้างขวางทำในหลายรูปลักษณะ ผู้เสพยาเสพติดก็จะมีสุขภาพทรุดโทรม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม และเศรษฐกิจของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทงเลื่อน ประพัฒน์ทอง (2550 : 38) กล่าวว่าผลกระทบที่ร้ายแรงคือก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคม ซึ่งมีผลสืบเนื่องจากกลุ่มคนที่ได้รับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจด้วยวิธีลัดและลงทุนน้อย แต่ได้ผลกำไรมหาศาล แต่ผลร้ายที่เกิดกับคนในชาติทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ กลุ่มหลงผิดคลั่งคลั่งกับแหล่งบันเทิง มีความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ขาดการขัดเกลาและการอบรมที่ถูกวิธี จึงตกเป็นเหยื่อของผู้จำหน่าย ในสถาบันการศึกษา จากความล้มเหลวของสังคม การขาดมาตรการควบคุมหรือการจัดระเบียบทางสังคม

กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

การจัดทำแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาเพื่อสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเข้มแข็ง ภายใต้กลยุทธ์ที่ยกมาดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (2550 : 27) กล่าวว่าปัญหาเสพติดในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าไปในสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ ทำให้การกำหนดมาตรการที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่สามารถใช้มาตรการป้องกันยาเสพติดเพียงมาตรการเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้มาตรการ เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะทั้งป้องกันและแก้ไข ไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ควรใช้กลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. จำแนกกลุ่มเป้าหมาย เริ่มจากการค้นหาปัญหา ทำความเข้าใจสภาพปัญหาอย่างถ่องแท้ เพื่อจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินงานตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางกิจกรรม การดำเนินงานได้เหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด
 - 1.2 กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการดื่มสุรา สูบหรี่หรือเริ่มทดลองใช้ยาเสพติด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ แต่ยังไม่ติดยาเสพติด
 - 1.3 กลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด
 - 1.4 กลุ่มนักเรียนที่มีการค้ายาเสพติด พฤติกรรมในการค้ายาเสพติด

ทั้งนี้การจัดกลุ่มนักเรียนดังกล่าว ต้องเป็นความลับ รู้เฉพาะในกลุ่มครูอาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่านั้น

2. บูรณาการทำงาน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา สามารถสอดแทรกในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สอดแทรกความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การสร้างเสริมทักษะชีวิตในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีรูปแบบหลากหลายสนองตอบความสนใจ และสอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน จะทำให้กิจกรรมด้านยาเสพติดเข้าไปอยู่ในวิถีการเรียนการสอนอย่างกลมกลืน และสามารถเข้าถึงนักเรียนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงและต่อเนื่อง

3. ผสมผสานมาตรการในการดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติด ในนักเรียนที่พบเห็น มีรูปแบบที่ซับซ้อนทั้งตัวยาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง (การเสพยาหรือการค้ายา) การป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำเป็นต้องผสมผสานมาตรการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

3.1 การป้องกันยาเสพติด โดยการให้การศึกษาข้อมูลข่าวสารณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตภูมิคุ้มกันนักเรียน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดเจตคติต่อต้านและไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมถึงการแทรกแซงพฤติกรรม โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ปรับความคิดค่านิยมเป็นการป้องปราม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียน

3.2 การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่ให้กลับไปใช้ยาเสพติดอีก โดยการส่งต่อสถานบำบัดรักษา รวมถึงการให้โอกาสคืนสู่สังคมให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย ด้วยการให้โอกาสศึกษาต่อและติดตามดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

3.3 การปราบปรามยาเสพติด โดยการประสานเจ้าหน้าที่ปราบปราม เพื่อการป้องปรามและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การเลือกใช้มาตรการใด ๆ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาสภาพปัญหาของแต่ละสถานศึกษา วัฒนธรรมของชุมชน และสังคม

4. การระดมทรัพยากร ถือว่ามีความจำเป็นในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพราะต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมโดยการระดมทรัพยากรและบุคคลทั้ง ภายในสถานศึกษา และชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ บุคลากรเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ

สารวัตกรนักเรียน แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน เป็นต้น ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเฉพาะกิจ เครือข่ายการทำงาน เป็นต้น

5. นักเรียนมีส่วนร่วม นักเรียนจะเป็นผู้เกี่ยวข้องและใกล้ชิดปัญหา กอปรกับนักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างแนวร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่งผลให้การดำเนินงานด้านยาเสพติดได้รับความร่วมมือเป็นที่ยอมรับและง่ายต่อการขยายผลวงกว้างไปยังนักเรียนทั่วไป กิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การเป็นนักเรียนแกนนำ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างจริงจัง ตั้งแต่กระบวนการคิด การตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผลการทำงานในกลุ่มด้วยกัน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้ว ยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับคนอื่น เสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาหรือสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อนนักเรียน โรงเรียนและชุมชน จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ได้เห็นคุณค่าในตนเอง เกิดการเรียนรู้โดยตรงจากประสบการณ์จริง ซึ่งนักเรียนสามารถนำทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการทำกิจกรรม เพื่อสังคมในหมู่บ้าน ชุมชน อำเภอ จังหวัด และประเทศ นับได้ว่าเป็นการส่งเสริมและพัฒนาวัยรุ่นของชาติอีกทางหนึ่ง

6. การจัดระเบียบและปรับสภาพแวดล้อมที่เน้นการควบคุมและลดพื้นที่เสี่ยง ที่เป็นอันตรายหรือไม่เหมาะสมกับนักเรียน พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด สื่อและสถานที่ที่เอื้อต่อการกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เช่น หอพัก บ้านเช่า สวนสาธารณะ สถานบันเทิง ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ควบคู่กับการเปิดพื้นที่ดีให้วัยรุ่น ได้มีทางออกในทางสร้างสรรค์ เพื่อลดแรงกดดันและลดพื้นที่เสี่ยง สามารถดำเนินการได้โดยเริ่มจากพื้นที่ภายในสถานศึกษา ได้แก่ การทำให้ไม่มีมุมอับในสถานที่ลับตาที่จะเป็นแหล่งมั่วสุม เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ฝ้าฟ้าอาคาร พื้นที่รกร้างว่างเปล่าในโรงเรียน ฯลฯ ส่วนการเปิดพื้นที่ดีให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ ทั้งในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต สนามกีฬา ลานหรือซุ้มไม้ กิจกรรมต่าง ๆ ส่วนสถานที่รอบ ๆ สถานศึกษาสามารถดำเนินการ โดยขอความร่วมมือผู้ประกอบการร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ไม่ให้บริการแก่นักเรียนในช่วงเวลาเรียน ร้านค้าไม่จำหน่ายบุหรี่ สุราและสื่อลามกให้กับวัยรุ่น เจ้าของหอพักมีการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

7. การเฝ้าระวังปัญหา เป็นการป้องกันการหวนกลับมาระบาดของยาเสพติด ด้วยการสร้างระบบกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษา มีดังนี้

7.1 ตำรวจสภาพปัญหาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

7.2 รับแจ้งข่าวสารและเบาะแสจากบุคคลภายในสถานศึกษาและชุมชนที่ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล พฤติกรรมและพื้นที่ปัญหา ทั้งนี้ต้องสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับผู้ให้ข่าวสารและแจ้งเบาะแส

7.3 แจ้งเตือนปัญหาให้กับผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ เพื่อเตรียมการป้องกัน

7.4 ปฏิบัติการแก้ไขด้วยการสร้างสภาวะป้องกันปัญหาที่เหมาะสม

8. สร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงจำเป็นต้องระดมความร่วมมือบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและองค์กรศาสนา สร้างเป็นเครือข่ายการทำงานได้หลายรูปแบบ เช่น เครือข่ายนักเรียนแกนนำต้านยาเสพติด เครือข่ายครูแกนนำการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายหน่วยงานภาคี เครือข่ายสถานศึกษาในกลุ่มพื้นที่ ในจังหวัด ในสังกัด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง การทำงานในกลุ่มสมาชิกเครือข่าย การทำงานจะเป็นพลังหนุนช่วยกันทั้งข้อมูลและประสบการณ์ตลอดจนสร้างเสริมกำลังใจซึ่งกันและกัน

9. วิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องรู้เท่าทันปัญหาและสามารถคาดการณ์แนวโน้มเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำ เพื่อเตรียมการป้องกันแก้ไขและเฝ้าระวังปัญหาได้อย่างถูกต้องและทันทั่วถึง การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ที่มีความน่าเชื่อถือที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานอย่างมีหลักการ เป็นเหตุเป็นผล และมีความเชื่อมั่นเชื่อถือได้

กล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องใช้กลยุทธ์และกระบวนการที่หลากหลาย โดยทุก ๆ คนต้องมีส่วนร่วม เช่น ครู นักเรียน และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา นอกจากนั้นยังจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหน่วยงานภายนอก ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรทางศาสนา ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และใช้กระบวนการที่หลากหลายรูปแบบเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการป้องกันยาเสพติดได้

มาตรการในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกำหนดมาตรการไว้เป็นแนวทางที่ชัดเจน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คณะทำงาน โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งครูเป็นคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
2. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาของนักเรียนในการใช้สารเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนในการแก้ไขปัญหากับนักเรียนกลุ่มใช้สารเสพติด
4. เสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ปราศจากมูฮอบ มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน
5. กำชับให้ครูที่ปรึกษาดูแลควบคุมนักเรียน ให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
6. ประสานขอความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรศาสนา เพื่อช่วยสอดส่องดูแลการแพร่ระบาดของยาเสพติดรอบบริเวณสถานศึกษา
7. จัดตั้งเครือข่ายชุมชนต่อต้านยาเสพติด เพื่อความร่วมมือประสานงานในการแก้ปัญหาและเฝ้าระวังดูแลไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน
8. จัดโครงการนักเรียนแกนนำต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา และขยายผลสู่เพื่อนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีครูที่ปรึกษา โครงการเป็นผู้ให้การแนะนำและสนับสนุน
9. เชิญวิทยากรภายนอกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยาเสพติด มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ที่หลากหลายและได้รับประสบการณ์ตรงจากผู้เชี่ยวชาญ
10. จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหา ไม่หันไปแก้ปัญหาโดยใช้สารเสพติดทุกประเภท
11. กำหนดให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดยาเสพติด โดยห้ามนำเข้า ห้ามสูบ ห้ามเสพ ห้ามดื่ม ห้ามซื้อขายยาเสพติด และห้ามนำแอลกอฮอล์ทุกประเภทเข้าไปในสถานศึกษา โดยเด็ดขาด
12. จัดอบรมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น อบรมจริยธรรม ค่ายคุณธรรม ค่ายทักษะชีวิต ฯลฯ
13. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และมีเวทีในการแสดงออกอย่างถูกต้อง
14. มีการคัดกรองนักเรียนกลุ่มที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด เฝ้าติดตามระวังและทำการส่งต่อบำบัดในกรณีที่มีนักเรียนติดยาเสพติด

กิจกรรมในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่ นักเรียน นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลาย ซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดทั้งระบบ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยใช้มาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรการทางการศึกษา รูปแบบของการจัดกิจกรรมจะต้องก่อให้เกิดองค์ประกอบพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการพึ่งพาเสพติด 6 ประการ

1.1 การส่งเสริมความนับถือตนเอง

- 1.1.1 รู้จักตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.1.2 รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง
- 1.1.3 มีความสามารถทำงานได้ตามความเหมาะสมกับวัย
- 1.1.4 มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 1.1.5 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.1.6 มีความมั่นใจว่าตนเองมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้อื่น
- 1.1.7 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และกิจการที่ได้รับมอบหมาย
- 1.1.8 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2 การส่งเสริมการสัมฤทธิ์ผล คือส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน การทำงาน การทำกิจกรรมอื่น ๆ

- 1.2.1 มีความรู้ มีประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม
- 1.2.2 สามารถนำหลักการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น มาปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ

1.2.3 มีความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งส่วนบุคคลและหมู่คณะ

1.3 การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกมุ่งมั่น คือ การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักสร้างสรรค์เป้าหมายหรือกำหนดเป้าหมายให้กับตนเอง และพยายามที่จะหาแนวทางที่จะนำชีวิตของตนไปสู่เป้าหมายในทางสร้างสรรค์ มีพลังใจสำนึกในคุณค่าของตนเอง เพื่อให้เกิดพลังผลักดันให้ตนเองไปสู่เป้าหมาย รู้จักการแก้ไขปัญหายุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นด้วยวิจรรณญาณ โดยปราศจากความรู้สึกน้อยใจ ท้อถอย ประชดชีวิต เพื่อนำตนเองให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต เช่น

- 1.3.1 สามารถเรียน หรือทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเสมอต้นเสมอปลาย
- 1.3.2 สามารถบังคับตนเองได้
- 1.3.3 สามารถวางแผนในอนาคตตนเองได้

1.4 การส่งเสริมความเคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล คือ การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความอดทน เคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและบุคคลอื่น และให้ความเคารพยกย่องบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม เช่น

- 1.4.1 มีสัจจะต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.4.2 มีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น
- 1.4.3 ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
- 1.4.4 ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม

1.5 การพัฒนาทักษะส่วนบุคคลและทักษะสังคมอันจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีโอกาสที่จะฝึกฝนตนเองจนเกิดความชำนาญในการคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ โดยการทำงานด้วยตนเอง การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานเป็นหมู่คณะ และการช่วยเหลือผู้อื่น เช่น

- 1.5.1 มีพื้นฐานในการทำงานและอาชีพ
- 1.5.2 มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพ
- 1.5.3 มีความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน
- 1.5.4 มีความสามารถในการตัดสินใจ
- 1.5.5 มีความสามารถในการติดต่อและเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

1.6 การพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ คือ การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกและเตรียมตัว เพื่อมีงานทำตามความสามารถของตน รู้จักช่องทางในการดำรงชีพอย่างสุจริต ด้วยการจัดประสบการณ์ตรงให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสฝึกฝนงานอาชีพ จนเกิดความชำนาญและสามารถมีอาชีพได้เมื่อเกิดความจำเป็น เช่น

- 1.6.1 สามารถเลือกอาชีพสุจริตที่เหมาะสมกับตนเองได้
- 1.6.2 เมื่อเผชิญปัญหาสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้
- 1.6.3 รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับอาชีพของตน

2. มาตรการบริการสนเทศและเผยแพร่ รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะให้กลุ่มเป้าหมายทราบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านความคิดในเชิงวิเคราะห์อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง ข่าวสารที่ให้กับกลุ่มเป้าหมายนั้น ไม่ได้จำกัดเฉพาะความรู้เรื่องยาเสพติดและวิธีการป้องกันเท่านั้น แต่จะเป็นข่าวสารที่จะพัฒนาการรับรู้ การคิดในเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองและสังคม ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับกลุ่มเป้าหมายนั้น ต้องอาศัยเทคนิควิธี และสื่อชนิดต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญ โดยดำเนินงานเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่ออื่น ๆ เช่น

- 2.1 การจัดวิทยากรบรรยาย อภิปราย เพื่อเผยแพร่ความรู้ บทความ
- 2.2 การเผยแพร่ข่าวสารโดยผ่านสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ เช่น
 - 2.2.1 วิทยุ โดยการผลิตรายการวิทยุในรูปของ บทความ สารคดี ละคร การเผยแพร่โดยใช้คำขวัญ เพลง คำโฆษณาสั้น ๆ เป็นต้น
 - 2.2.2 โทรทัศน์ โดยผลิตรายการโทรทัศน์ในรูปของสารคดี ละคร การเผยแพร่โดยใช้ คำขวัญ เพลง คำโฆษณาสั้น ๆ เป็นต้น
 - 2.2.3 สิ่งพิมพ์ โดยการผลิตบทความ เรื่องสั้น คำขวัญ ลงโฆษณาภาพจริง การ์ตูน เผยแพร่ในวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
- 2.3 การเผยแพร่ข่าวสารโดยผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น
 - 2.3.1 เสียงตามสาย หอกระจายข่าว โดยผลิตรายการ บทความ สารคดีสั้น ธรรมะ ละครสั้น คำขวัญ เพลง เป็นต้น
 - 2.3.2 ป้ายโฆษณา โดยเสนอภาพคำขวัญ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนผ่านป้าย โฆษณาที่ติดตั้งตามที่สาธารณะ และในแต่ละชุมชน
 - 2.3.3 หน่วยเผยแพร่เคลื่อนที่ โดยจัดให้บุคลากรพร้อมรถยนต์และสื่อโสตทัศน ศึกษานิตยสาร ออกไปเผยแพร่ในงานเทศกาลหรือชุมชนต่าง ๆ
 - 2.3.4 สื่อพื้นบ้าน โดยเผยแพร่ข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านศิลปิน พื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง ลิเก ลำตัด ลำเพลิน
- 2.4 การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
 - 2.4.1 การจัดสัปดาห์รณรงค์ป้องกันยาเสพติด
 - 2.4.2 การเดิน/วิ่งรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
3. มาตรการทางเลือก รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตามวัย ความต้องการความสามารถและ ความถนัดของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายหันเหความตั้งใจยอมรับสิ่งที่ดีกว่าการใช้ยาเสพติด รูปแบบของกิจกรรมทางเลือกที่จัดบริการแก่กลุ่มเป้าหมายขณะนี้ คือ
 - 3.1 ด้านสุขภาพอนามัย เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี การออกกำลังกาย เกมต่าง ๆ
 - 3.2 ด้านจริยธรรม เช่น อบรมศีลธรรม กิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมประเพณี
 - 3.3 ด้านสังคม เช่น จัดตั้งชมรม หรือสมาคม จัดค่ายวัยรุ่น การสงเคราะห์ผู้อื่น
4. มาตรการสอดแทรก รูปแบบของกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะเข้าไปช่วยเหลือ ประคับประคองแก้ไขกลุ่มเป้าหมายที่เริ่มมีปัญหา และกำลังประสบปัญหาที่ต้องการแก้ไข ปัญหา เหล่านั้นแต่ไม่รู้จะทำอย่างไร รูปแบบของกิจกรรมมาตรการสอดแทรก คือ การให้บริการให้คำปรึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ เป็นต้น

5. มาตรการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งจะใช้ ยุทธวิธี เทคนิค หรือกระบวนการใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันยาเสพติด รูปแบบของกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์การศึกษาเพื่อชีวิต ศูนย์นันทนาการและการใช้สื่อผสมเพื่อสร้าง ประสิทธิภาพในการเรียนรู้

6. มาตรการกลุ่มเพื่อน รูปแบบของการจัดกิจกรรมในมาตรการนี้ เป็นการรวมตัวของ เพื่อนเพื่อชักชวนกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแนวทางที่สร้างสรรค์ เช่น การจัดตั้งชมรม การจัดตั้งกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

7. มาตรการป้องปราม เป็นการทำกิจกรรม เพื่อให้กลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมในการใช้ยาเสพติด เกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิด ตัวอย่างกิจกรรมที่นำมาใช้ ได้แก่

- 7.1 การจัดระบบเดินเวรยามเฝ้าระวังตามแหล่งที่มีการมั่วสุมใช้ยาเสพติด
- 7.2 การจัดระบบสายตรวจไปตามแหล่งที่มีการค้าปลีกหรือในชุมชนที่มีแหล่งขาย
- 7.3 การคุมตรวจปัสสาวะจากนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นระยะ ๆ โดยไม่บอกล่วงหน้า
- 7.4 การตรวจค้นเพื่อป้องกันการนำยาเสพติดเข้าไปในโรงเรียน
- 7.5 การจัดทำบันทึกประวัติ การมีระบบคะแนนความประพฤติของนักเรียน
- 7.6 การจัดระบบเฝ้าระวังในโรงเรียน โดยใช้นักเรียนเป็นสารวัตรปกครอง
- 7.7 การตั้งด่านตรวจปัสสาวะพนักงานขับรถบรรทุกและรถยนต์โดยสารทางไกล

กระบวนการในการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพ

การวางแผนงานก่อนการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความพร้อมเมื่อได้ปฏิบัติงานจริงทำให้ ทราบขั้นตอน วิธีการ เมื่อได้แผนงาน นำไปปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ พบปัญหา ก็ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง การปรับปรุงก็เริ่มจากการวางแผนก่อน วนไปเรื่อย ๆ จึงเรียวงจร PDCA โดยมีนักวิชาการได้ยกตัวอย่าง ดังนี้

จงจิตร ชมพูนผล (2553 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า วงจรคุณภาพของเดนมาร์กหรือที่หลายคนคุ้นเคย กับวงจร PDCA ได้พัฒนาขึ้นโดย ดร.ชีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดนมาร์ก ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกัน อย่างแพร่หลาย การบริหารในระบบดังกล่าวถูกนำไปใช้ทั้งในภาคเอกชน ธุรกิจการค้า การผลิต แล้วแพร่กระจายเข้าสู่ระบบการบริหารงานราชการ เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีความก้าวหน้าใน การบริหารจัดการ การดำเนินงานให้เกิดคุณภาพงานเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพ ซึ่งจะต้อง มีการตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการป้องกันปัญหาต่าง ๆ โดยมีแนวทางใน การนำไปปฏิบัติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Plan)** หมายถึงการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ไปพร้อมกันด้วย ข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะต้องการวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2. **ขั้นปฏิบัติงาน (Do)** หมายถึงการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูล และเงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ในกรณีที่เป็นการประจำเคยปฏิบัติ หรือเป็นงานเล็กน้อย อาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่จะใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการ ไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานตามแผนในขั้นตอนต่อไป

3. **ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)** เป็นกิจกรรมที่มีขึ้น เพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ ปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพ และคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป

4. **ขั้นการปรับปรุง (Act)** เป็นกิจกรรมที่มีขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย

การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ทุกระดับ ตั้งแต่เล็กสุดคือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคลากรคนหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมาก ย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันไปตามลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลาย ๆ วง วงใหญ่ที่สุด คือ วงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานใหญ่สุดนี้ อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้

วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์การปรากฏเป็นจริงได้ จะต้องปฏิบัติ (D) โดยนำแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนด เป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การ แผนการปฏิบัติงานประจำปี จะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นใหม่อีกหลาย ๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็นผลการปฏิบัติงานขององค์การนั้น ซึ่งองค์การจะต้องทำการตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริง และทำให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์รวมขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

บริบทยาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

จากนี้ไปผู้วิจัยขอนำบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งแต่สถานที่ตั้ง เนื้อที่ของมหาวิทยาลัยตลอดถึงการพัฒนามาตามลำดับจนถึงปัจจุบัน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2555 : 6-7) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งอยู่เลขที่ 439 ถนนจรด ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมืองสาละกลางจังหวัดบุรีรัมย์ บนเนื้อที่ทั้งหมด 297 ไร่ 1 งาน 27 ตารางวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เดิมทีได้ก่อตั้งเป็น “วิทยาลัยครูบุรีรัมย์” ด้วยความต้องการของทางราชการ และประชาชนชาวจังหวัดบุรีรัมย์ นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด (นายสุรวุฒิ บุญญานุสาสน์) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของประเทศชาติที่กำลังขาดแคลน วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2514 คณะผู้ร่วมดำเนินการในระยะแรก คือ อาจารย์วิชา อุตศาสตร์ (ต่อมาได้เป็นอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และอธิการคนแรก ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์) อาจารย์ ดร.พล คำปั้งส์, อาจารย์ณรงค์ วิชาเทพ และอาจารย์เจนวิทย์ ผาสุก วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เปิดรับนักศึกษาครั้งแรกในปีการศึกษา 2515

ในปี พ.ศ. 2519 ได้รับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นผลให้วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด จากผู้อำนวยการเป็น “อธิการ” เปลี่ยนรูปแบบองค์กรทางวิชาการ จากหมวดวิชาเป็นคณะวิชาและภาควิชาซึ่งเปลี่ยนระบบ 3 ภาคเรียนเป็นระบบ 2 ภาคเรียน

ในปีการศึกษา 2521 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 ปีหลัง (ค.บ.) เป็นรุ่นแรกโดยเปิดสอนภาคปกติ 6 วิชาเอก คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา พลศึกษา สังคมศึกษา ศิลปศึกษา และวิทยาศาสตร์ทั่วไป และได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 ปีหลัง ให้กับครูประจำการในวันเสาร์และวันอาทิตย์ (ในภาคเรียนที่ 2) ปีการศึกษา 2521 ด้วย โดยเรียกว่า

โครงการอบรมครูประจำการ (อคป.) ในปีการศึกษาต่อมาได้เปิดศูนย์ให้การศึกษาสำหรับศูนย์ประจำการที่โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เปิดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) 4 ปี ครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2526 วิชาเอกที่เปิด คือ ภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ทั่วไป เปิดสอนหลักสูตรใหม่ในระดับ ป.กศ. ชั้นสูงอีก 3 วิชาเอก เช่น บรรณารักษศาสตร์ พัฒนารวมชนและสหกรณ์ พร้อมกับครุศึกษามหาวิทยาลัย ในระดับ ป.กศ. ปีการศึกษา 2527 มีการขยายฐานการศึกษาไปเป็น “เทคนิคการอาชีพ” ได้เปิดสอนเทคนิคการอาชีพระดับ ป.กศ. ชั้นสูง หลายสาขา คือ การอาหาร ก่อสร้าง กสิกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2527 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2516 ซึ่งพระราชบัญญัติใหม่นี้ให้อำนาจวิทยาลัยครูเปิดสอนวิชาอื่น นอกจากสายครุศาสตร์ ดังนั้นวิทยาลัยครูบุรีรัมย์จึงเปิดสอนวิชาการอื่นเพิ่มเติมทั้งในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีหลายสาขาวิชา เช่น สัตวบาล เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ พัฒนารวมชน เป็นต้น และปริญญาที่ผู้เรียนได้ก็จะมี 3 สาขา คือ ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) และวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.)

ปีการศึกษา 2538 ได้มีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏขึ้นมาใช้แทนพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู จึงได้เปลี่ยนชื่อ “วิทยาลัยครูบุรีรัมย์” เป็น “สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์” ตำแหน่งอธิการเปลี่ยนเป็น “อธิการบดี” คณะวิชาเป็นคณะ หัวหน้าคณะวิชาเป็นคณบดีและสามารถเปิดสอนได้ถึงระดับปริญญาเอก โดยยึดหลักปรัชญาว่า “เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” โดยพระราชบัญญัตินี้สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ขยายฐานการศึกษาโดยเปิดโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการและจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา ในปีการศึกษา 2541 ในปีการศึกษา 2542 ได้เปิดสอนเพิ่มอีกสาขาวิชา คือ สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ปีการศึกษาต่อมาได้เปิดอีกหลายสาขา ได้แก่ สาขาวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่นและสาขารัฐประศาสนศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2547 มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏขึ้นมาใช้แทนพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล การดำเนินการตามภารกิจมีความคล่องตัวมากขึ้น มีสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ สภาส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยและสภาคณาจารย์และข้าราชการพลเรือนเกิดขึ้น การแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย สำนักงานอธิการบดี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยี การเกษตร คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิจัย สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ปรัชญา (Philosophy)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับศาสตร์สากล

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
2. ทำการวิจัย
3. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี
5. ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู
7. ส่งเสริมและสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ

กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เดิมคือ “สำนักกิจการนักศึกษา” เป็น
หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2542 และในปี 2547 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กองพัฒนา
นักศึกษา” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยให้กองพัฒนานักศึกษาดูแล
รับผิดชอบประสานและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
ดูแลความประพฤติและสวัสดิการของนักศึกษารวบรวมข้อสนเทศทางการศึกษาและอาชีพ ตลอดจน
ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อสนองต่อบนโยบาย
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ
(ศอ.ปช.) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดบุรีรัมย์ (ศอ.ปส.จ.บร.) และนโยบาย
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด และยุทธศาสตร์ที่ 7 การมีส่วนร่วม
ของภาคประชาชน รวมถึงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปัจจุบันได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน สถานที่ตั้ง
กองพัฒนานักศึกษา อาคาร 1 ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และศูนย์เพื่อนใจ (To Be Number
One) สถานที่ตั้งอาคารเรียนปฏิบัติการสิ่งทอ ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การดำเนินการป้องกันยาเสพติดของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1. ตรวจร่างกาย/ ตรวจปัสสาวะ/ ตรวจเชื้อในหมู่นักศึกษา/ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา/
ความใกล้ชิดของอาจารย์กับนักศึกษา/ การสร้างเครือข่ายกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

2. มีการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด
 3. จัดทำเป็นประเด็นยุทธศาสตร์/ นำประเด็นเรื่องยาเสพติดมาสอดแทรกในการทำกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม

4. ปฏิบัติการออกตรวจหอพักนักศึกษาของเอกชน และจัดระเบียบสังคมร่วมกับหน่วยงานพัฒนาสังคม

5. จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

6. จัดตั้งชมรม ศอ.ปส.ย ภาคเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์

จุดมุ่งหมาย

ลดปริมาณนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่กำลังเข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำออกจากรวงจรปัญหายาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน และสร้างสถานศึกษาสีขาวให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายรวมทางยุทธศาสตร์

1. สร้างศูนย์อำนวยการและประสานงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับนักศึกษาและบุคลากร
3. พัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาทุกระบบ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ

จุดเน้นการดำเนินงาน

จุดเน้นการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีดังนี้

1. การป้องกันเชิงรุกในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่
2. การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ครบวงจร สร้างมาตรฐานการบำบัดรักษา
3. การติดตาม ช่วยเหลือเพื่อมิให้กลับไปเสพยา และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ
4. การสกัดกั้นยาเสพติดแบบบูรณาการทั้งระบบ
5. การแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างแท้จริง
6. การบริหารจัดการ บูรณาการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2559

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2559 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ โดยอยู่ในกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (5 ปี) พ.ศ. 2558 - 2562

1. ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติด
3. ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม
4. ยุทธศาสตร์การควบคุมด้วยยาและผู้ค้ายาเสพติด
5. ยุทธศาสตร์สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด
6. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

รัฐบาลกำหนดให้ปัญหา ยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ และมอบนโยบายให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาตามแผนงานที่ 3 การสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันยาเสพติดกำหนดมาตรการป้องกันนักเรียน นักศึกษา และเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง และในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยง ยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงการมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุขตลอดจน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้คืนสู่สังคมได้อย่างปกติมหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงาน ดังนี้

1. นำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย
2. ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึก ร่วมกันที่จะปกป้อง คุ้มครอง ดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือ และร่วมแรงร่วมใจ จัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ส่งเสริม สนับสนุน จัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็น ส่วนหนึ่งของการเรียน การสอน เช่น กิจกรรม To Be Number One กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ ค่าคุณธรรม กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหารป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริม การรวมกลุ่มของนักศึกษา ทั้งในส่วนของชมรม และสถานักศึกษา
4. จัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกัน ต่อต้าน ยาเสพติดและอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแกนนำ ในมหาวิทยาลัย
5. มหาวิทยาลัยจัดระบบการดำเนินงาน 5 มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย ยาเสพติด คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการ บริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ปล่อย

6. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกระดับ อำนาจการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานและจัดมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดดีเด่น ด้วยการยกย่องชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตร เลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ มาตรการลงโทษบุคลากรที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้ออกจากราชการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในครั้ง นี้ ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย จำเป็นจะต้องมีการศึกษาจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวินิจฉัยไว้ก่อนหน้านี้แล้ว โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีหัวข้องานวิจัยที่มีความคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกัน โดยสรุปเนื้อหาของงานวิจัยได้ดังนี้

บำรุง วรผล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษาและประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 209 คน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านพบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผน ด้านการสนับสนุน และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

ธงชัย สุเมทธิพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรณีศึกษาสหวิทยาเขต กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ผู้ปกครอง นักเรียน 7 คน ผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น 25 คน ผลการวิจัย พบว่า ด้านการวางแผน ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ด้านการดำเนินการ

ป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้าบ้างเล็กน้อย แต่ผู้นำชุมชนไม่มีส่วนร่วม อิทธิพลของเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การเสพยาบ้า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดควดขันและปล่อยปะละเลยการให้ความรักสนับสนุนแบบตามใจเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้าและทุกกลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า สภาพปัญหา นโยบาย ด้านการป้องกันยาเสพติดไม่เข้มงวดต่อเนื่องและขาดการประชาสัมพันธ์ ครูที่ปรึกษามีภาระหน้าที่มากเกินไปไม่สามารถดูแลนักเรียนในห้องอย่างทั่วถึงและบางส่วนขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง ขาดบุคลากรที่มีใจรักและทุ่มเทเสียสละการทำงานด้านยาเสพติดโดยตรง ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแลและร่วมมือกับทางโรงเรียน ยังขาดการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง ขาดความร่วมมือในการให้ข้อมูลด้านยาเสพติดเพราะเกรงกลัวอิทธิพลและขาดการติดตามประเมินผล ข้อเสนอแนะควรกำหนดเป็นนโยบายหลักมีกลยุทธ์เชิงรุก โดยมีคณะกรรมการเฉพาะกิจที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในด้านการวางแผน การดำเนินกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ และการติดตามประเมินผล ควรตั้งหน่วยงานที่มีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูล ให้คำปรึกษา ประสานงานบำบัดรักษา ให้บทบาทและความสำคัญของครูที่ปรึกษาในกิจกรรมโฮมรูมอย่างแท้จริง ครูควรมีระบบบริหารจัดการในแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ทำข้อมูลทะเบียนประวัติ นักเรียนที่ใช้สารเสพติด เผื่อระวัง ติดตาม ประเมินผล เพิ่มงบประมาณ และบุคลากร และมีแผนการปฏิบัติงาน กำหนดแนวทางตามยุทธศาสตร์

อัจฉราภรณ์ ละเอียดดี (2546 : 84) การศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนต่อการบำบัดรักษาเสพติดแอมเฟตามีน มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์และประเมินศักยภาพการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในด้านการเฝ้าระวังและสนับสนุนการบำบัดรักษานักเรียนที่เสพยา/ติดสารเสพติดแอมเฟตามีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่มีรายงานผลการตรวจปัสสาวะในนักเรียนเป็นบวกมากกว่าร้อยละ 1 และกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพในอัตราสูง ผลการศึกษาพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การค้นหา กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ คณะกรรมการได้มีส่วนร่วมดำเนินการประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการค้นหา คัดกรองผู้ติดยา/ผู้เสพ และด้านการบำบัดรักษาอยู่ในระดับน้อย การทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพในโรงเรียน โดยแนะนำชักชวนให้เข้าสู่การบำบัดรักษา การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยการค้นหา คัดกรองผู้ติดยา/ผู้เสพ มีการดำเนินการอย่างรอบคอบมากขึ้นพร้อมทั้งเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของนักเรียน และผู้ปกครองมาร่วมในกิจกรรม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักเรียนการประสานงานด้านยาเสพติดกับผู้ปกครองควรใช้สื่อบุคคล ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการบำบัดรักษาควรจัดกิจกรรม

กลุ่มในผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการบำบัดรักษา การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ในโรงเรียนจะช่วยลดแรงกดดัน และผลกระทบโดยตรงต่อทีมงานของครู ในโรงเรียนรวมทั้งเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมให้คณะทำงานคลายความกังวลจากภาวะถูกคุกคามของผู้เสียและผู้ค้ายาเสพติด

วัชรีย์ ลาภเหลือ (2547 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี นี้เป็นการวิจัยประเมินผล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาของการมีส่วนร่วมของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ในเขตพื้นที่ 13 อำเภอ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 300 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง ถ้าจำแนกเป็นหลายด้าน ด้านการสำรวจปัญหาค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านนี้ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนครูมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ในด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติตามแผน ครูมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ในด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพสมรส ปัจจัยด้านการได้รับความรู้เรื่องยาบ้า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาในระดับปานกลาง

สุดเขต แจ่มกระจ่าง (2547 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของครูระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูระดับชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดนอกสถานศึกษา

อยู่ในระดับปานกลาง และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ รายได้ การสนับสนุนจากผู้บริหาร สื่ออุปกรณ์ในการป้องกันยาเสพติด การได้รับการอบรมเรื่องการป้องกันยาเสพติด ความรู้เรื่อง โทษ ของยาเสพติดและทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อุปสรรคในการดำเนินการป้องกันยาเสพติด ได้แก่ ภาระการสอนและงานอื่น ๆ มากเกินไป การขาดงบประมาณสนับสนุนจากโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการรณรงค์ในการป้องกันยาเสพติด

กิตติศักดิ์ สงวนแพง (2549 : 85) ได้ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรม To Be Number One ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงจากระดับปานกลางไปเป็นระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การรณรงค์กระแสต่อต้านยาเสพติด และกิจกรรมวางแผน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิด การเปลี่ยนแปลงจากระดับน้อยไปเป็นระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมให้คำปรึกษาและส่งต่อ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ปัญหาของการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ไม่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่มีความสามารถในการทำกิจกรรม รู้สึกเสียเวลามองไม่เห็นประโยชน์ และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ

อศวิณี แก้วดวงเล็ก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูต่อการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูต่อการป้องกันสารเสพติดภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี ประชากรวิจัยที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 55 คน ผลการศึกษา พบว่า ครูที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 ส่วนใหญ่เคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเสพติด จากสื่อโทรทัศน์และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติด ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันสารเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาครูมีระดับการมีส่วนร่วมมาก ในการร่วมประชุมค้นหาสาเหตุของปัญหาการคิดสารเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด ด้านวางแผนดำเนินกิจกรรมครูมีระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมประชุมวางแผนในการจัดกิจกรรม ให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดมากที่สุด ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน ครูมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้เรื่องสารเสพติดในการเรียนการสอน ในชั้นเรียน มากที่สุด และด้านติดตามและประเมินผลงานครูมีระดับการมีส่วนร่วมในการรายงานข้อมูลหรือผลการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมากที่สุด

กานต์ชญญา แก้วแดง (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิต เพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้สารเสพติดในมหาวิทยาลัย ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา และเสริมสร้างการเรียนรู้ เพื่อการใช้ทักษะชีวิต เพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษานั้นจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะนโยบาย ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสารเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ สรุปผลจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมและปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการณรงค์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่ให้แพร่ระบาด บังคับต่าง ๆ ที่ทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมในป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ ดังนี้

แมก (Mack, 1971 : 5571-A) ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะของนิสิตที่ติดยาเสพติดและศึกษาหาสาเหตุของการติดยาเสพติดพร้อมกับทัศนคติในการใช้ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 8 ของนิสิตปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยวิธีการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ จำนวน 278 คน ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุสำคัญในการติดยาเสพติดให้โทษของกลุ่มตัวอย่าง คือความพอใจ ความรู้สึกที่ดีและเพื่อร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ

เฟอร์กูสัน (Ferguson, 1991 : 2341-A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของยุทธวิธีการห้ามปรามที่ใช้เพื่อลดปัญหาการใช้ยาเสพติด ในโรงเรียนที่มีนักเรียน ซึ่งได้รับรายงานว่าทำมาเป็นเวลานานกว่าสองปี ยุทธวิธีดังกล่าวสร้างโดยเขียนนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด การตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษามีโครงการช่วยเหลือนักเรียน โครงการพิเศษสำหรับนักเรียนที่เป็นนักกีฬา โครงการฟื้นฟูหลังการรักษาพ่อแม่สัมพันธ์ และหลักสูตรของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า ยุทธวิธีการเขียนนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด การให้คำปรึกษามีผลทำให้จำนวนที่เส่งเสพติดมีจำนวนลดลง

เฮอริงติง และคณะ (Herting et al. 1996 : 32 - 61) ได้ทำการศึกษาโมเดลแบบหลายมิติของการเข้าไปพัวพันกับยาเสพติดของวัยรุ่น โดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เน้นศึกษาในมิติเบื้องต้น 5 ประการ ได้แก่ การเริ่มเข้าไปเสพยา การดื่ม แอลกอฮอล์ การใช้

สารเสพติดอื่น ๆ ปัญหาในการควบคุมการใช้ยาเสพติด และผลกระทบที่ตามมา จากการใช้สารเสพติด ผลการวิจัยทำให้เกิดความเข้าใจในข้อแตกต่างและการตัดสินใจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ที่ถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูง

อัลลอต และลีโอนาร์ด (Allot and Leonard. 1991 : 491-505) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษา เกี่ยวกับการใช้ยาของเด็กนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นโยบายของรัฐบาลและการร่วมมือของครู อาจารย์ จัดโครงการฝึกอบรม ฝึกทักษะที่โรงเรียน และความร่วมมือของกลุ่มผู้ปกครองจะช่วยเป็น บรรทัดฐานเกี่ยวกับความรู้เรื่องการใช้ยา และสารเสพติดแก่นักเรียน ซึ่งมีผลทำให้การจัดการศึกษา เพื่อป้องกันการ ใช้ยาเสพติดมีประสิทธิภาพสูง

โยวนอสไซ และคณะ (Younoszalet al.1999 : 77-94) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มการใช้สาร เสพติด ระหว่างปี 1987-1991 โดยการใช้โปรแกรมป้องกันการเสพติดกับวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดทั่วทั้ง โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีปริมาณการใช้สารเสพติดแทบทุกชนิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญในวัยรุ่น และ พบว่า การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเป็นเด็กที่มีปัญหาเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เด่นชัดที่สุด ที่ทำให้วัยรุ่นเสพยา เสพติดในขณะที่การคบเพื่อนที่ไม่เสพยาเสพติดเป็นปัจจัยป้องกันการเสพยาเสพติดที่สำคัญที่สุด

โรซาท (Rosati, 2000 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การป้องกันยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนตามโครงการ โรงเรียนปลอดยาเสพติดซึ่งเป็นการป้องกันยาเสพติดแบบครบวงจรของ มหาวิทยาลัยบราวน์ ผลจากการศึกษา พบว่า ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยคุ้มกันที่มีอยู่ในตัวบุคคลและ ในสิ่งแวดล้อม คือ เงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลต่อการ ใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยง คือสภาพชีวิตของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกสุขอนามัย ซึ่งปัจจัยเสี่ยงนี้มีหลายประการ เช่น ปัจจัยเสี่ยงในตัวบุคคล ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว ปัจจัยเสี่ยงด้านโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชน และปัจจัยเสี่ยงด้านสังคม

2. ปัจจัยคุ้มกัน คือ สภาพชีวิตของเด็กที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกสุขอนามัย เช่น ปัจจัยคุ้มกันด้านตัวบุคคล ปัจจัยคุ้มกันด้านเพื่อน ๆ ปัจจัยคุ้มกันด้านครอบครัว ปัจจัยคุ้มกันด้าน โรงเรียน ปัจจัยคุ้มกันด้านชุมชน และปัจจัยคุ้มกันด้านสังคมสำหรับแนวทางในการป้องกันยาเสพติด มีดังนี้

2.1 การทำให้เด็กมีความตั้งใจและมีทักษะใช้ชีวิตที่ถูกสุขลักษณะและสร้างสภาพ แวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าว วิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือ ลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัย คุ้มกันในตัวนักเรียนและสภาพแวดล้อมของเด็ก

2.2 แนวทางเริ่มแรกของวิธีป้องกันการติดยาเสพติด โดยอาศัยโรงเรียนเป็นหลักเน้นที่ ตัวบุคคล โดยใช้วิธีชูให้กลัวยาเสพติด การให้ความรู้โดยการให้ข้อมูล การจัดบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ การจัดการบรรยายโดยผู้ที่เคยติดยา เป็นต้น

3. แนวทางปัจจุบันของวิธีการป้องกันยาเสพติด โดยอาศัยโรงเรียนเป็นหลักเน้นการดำเนินการแบบครบวงจร คือ ใช้แนวทางที่เห็นตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมการให้โรงเรียน ชุมชน ครอบครัว และนักเรียนเข้ามามีบทบาท หลักสูตรที่เน้นเรื่องการสร้างทักษะ และองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ นโยบายและกระบวนการวิธี หลักสูตรบรรยายภายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียน โครงการให้ความช่วยเหลือนักเรียน การมีส่วนร่วมของครอบครัวและกิจกรรมเชิงบวก

4. นโยบายและกระบวนการวิธีที่เสนอแนะไว้จากการวิจัย คือ โรงเรียนที่ปลอดภัยหรือความคาดหวังในตัวนักเรียนที่ชัดเจน กระบวนการวิธีบังคับใช้กฎหมายเข้าแทรกแซง การกำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การกำหนดเขตโรงเรียนปลอดภัย การกำหนดเขตโรงเรียนปลอดการโฆษณา และนโยบายจัดการกับผู้ค้า เป็นต้น

สรุปงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ปัญหาของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่ มีปัญหาการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดที่คล้ายคลึงกัน คือ เกิดจากปัญหาพื้นฐานของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การอยากรู้อยากลอง สภาพแวดล้อมและชุมชน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่บิดามารดา ครูหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถที่จะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้นจำนวน 11,028 คน

รายละเอียดของประชากร ปรากฏดังตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้น	จำนวน คน
1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1	4,408
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2	3,380
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3	3,240
รวม	11,028

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และเทคนิคการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์สุวรรณรักษ์, 2555 : 148) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ให้กระจายตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปรากฏดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3

สถานภาพตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1	4,408	148
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2	3,380	113
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3	3,240	109
รวม	11,028	370

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยกำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 22 คน ประกอบด้วย นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษาจำนวน 5 คน นักศึกษาที่ทำหน้าที่สภานักศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาจำนวน 1 คน รวมจำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตัวอย่าง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ชั้นปีการศึกษา

() ปีที่ 1

() ปีที่ 2

() ปีที่ 3

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2557 : 3) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่เคยมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จำนวน 5 ท่านดังนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติกร รัตกุล วุฒิ ศษ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ วุฒิ ศศ.ค. (พัฒนศาสตร์)

หัวหน้างานอนามัยและสุขภิบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.3 อาจารย์ ดร.สุรัชย์ ปิยานุกุล วุฒิ Ph.D. (Reading) อาจารย์ประจำ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

4.4 อาจารย์ ดร.จิตาภรณ์ เวียงวิเศษ วุฒิ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์
ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้าน
การวัดผลและประเมินผล

4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษสุดา นุรณพันธ์ วุฒิ ค.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต)
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวัดผลและประเมินผล

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำ
เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ การหาค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม

7. ค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ย
ทดสอบความแตกต่างที่ใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือ ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามี
ค่าอำนาจจำแนกสูง อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ผลปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ 52 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่
ระหว่าง 1.95 ถึง 4.61

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ในข้อ 7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.806 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 นำประเด็นเนื้อหาในแต่ละด้านมาสร้างกรอบประเด็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างเนื้อหา

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไข
เนื้อหาส่วนที่ใช้

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
พิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือและความอนุญาติในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ แจ้งให้บุคลากรสายสนับสนุนและพนักงาน มหาวิทยาลัยเพื่อให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กับผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วยตนเอง

1.4 แบบสอบถามจำนวน 370 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็นในแต่ละด้านทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน

2.3 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้งซึ่งหากผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็จะบันทึกเพิ่มเติมอีก

2.4 การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้บันทึกเทปไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาติในการบันทึกต่อผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
3. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

(Percentage)

2. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พุนลาภทวี. 2539 : 79)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 – 6.00	การมีส่วนร่วมของนักศึกษามากที่สุด
4.51 – 5.50	การมีส่วนร่วมของนักศึกษามาก
3.51 – 4.50	การมีส่วนร่วมของนักศึกษาปานกลาง
2.51 – 3.50	การมีส่วนร่วมของนักศึกษาน้อย
1.51 – 2.50	การมีส่วนร่วมของนักศึกษาน้อยที่สุด
1.00 – 1.50	ถ้าไม่มีส่วนร่วม

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติด จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test Independent

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติด จำแนกตามชั้นปีที่ 1-3 วิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปมาพิจารณาพร้อมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน
2. วิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive Method) คือพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ
 - 1.1 ค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อ ตามวิธีการของ T-test
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ ค่า T-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามชั้นปีที่ 1-3 โดยการวิเคราะห์ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 - S.D. แทน ส่วนเบนเบี่ยงมาตรฐาน
 - t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
 - F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
 - *
 - **
- แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วทำการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์จะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ชั้นปี ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ชั้นปี ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	370	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	154	41.62
1.2 หญิง	216	58.38
2. ชั้นปี		
2.1 ปีที่ 1	148	40.00
2.2 ปีที่ 2	113	30.54
2.3 ปีที่ 3	109	29.46

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 370 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชาย จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 เป็นหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 58.38

เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.54 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 29.46

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4.2 - 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	4.57	0.72	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา	3.50	0.76	น้อย
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา	2.99	0.51	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	3.59	0.56	ปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	3.42	0.76	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.61	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วม
ในการป้องกัน อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมี
ส่วนร่วมในการป้องกัน ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ($\bar{X} = 3.59$)
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา ($\bar{X} = 2.99$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน โดยภาพรวม และรายข้อ

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด ในมหาวิทยาลัย	5.02	1.00	มาก
2. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบ บริเวณมหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่นักศึกษา เข้ามามั่วสุมในมหาวิทยาลัย	4.65	0.99	มาก
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตรา สอดส่อง กวดขัน พื้นที่สุ่มเสี่ยงในมหาวิทยาลัย	4.75	1.18	มาก
4. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.34	1.34	ปานกลาง
5. นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคล ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย	4.59	1.19	มาก
6. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็น สมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.53	1.35	มาก
7. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ	4.66	1.30	มาก
8. นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติดตามโครงการของมหาวิทยาลัย	4.74	1.17	มาก
9. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของ ยาเสพติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย	4.35	1.18	ปานกลาง
10. นักศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.47	1.19	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด	4.08	1.31	ปานกลาง
12. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	4.62	1.06	มาก
13. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ชมรมศูนย์อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One) ในสถานศึกษาภาคเยาวชนจัดขึ้น	4.62	1.24	มาก
14. นักศึกษามีส่วนร่วมกับโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.65	1.12	มาก
รวมเฉลี่ย	4.57	0.72	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการป้องกัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4, ข้อ 9, ข้อ 10, และข้อ 11. อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้น อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 5.02$) รองลงมา คือ ข้อ 3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราสอดส่อง กวดขัน พื้นที่สุ่มเสี่ยงในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 11. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียน เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ($\bar{X} = 4.08$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา
โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
15. นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง เกี่ยวกับยาเสพติด	2.90	1.49	น้อย
16. นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักศึกษา กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.76	1.18	ปานกลาง
17. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสายตรวจนักศึกษาในการควบคุม ดูแลและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักศึกษากลุ่มเสี่ยง	3.26	1.47	น้อย
18. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบสุขภาพของนักศึกษา และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักศึกษา เพื่อหาสารเสพติด	4.62	1.22	มาก
19. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักศึกษา และเฝ้าระวัง ดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ	4.78	1.14	มาก
20. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษา เกี่ยวกับยาเสพติดออกเป็น กลุ่มแรงค์วนที่สุด กลุ่มแรงค์วน และกลุ่มปกติ	2.65	1.54	น้อย
21. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรอง สำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพักนักศึกษา	2.58	1.45	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.50	0.76	น้อย

จากตาราง 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการคัดกรองค้นหา โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=3.50$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 16. อยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 18. และ ข้อ 19. อยู่ในระดับมาก
นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 19. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
นักศึกษา และเฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.78$) รองลงมาคือ
ข้อ 18. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบสุขภาพของนักศึกษาและการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักศึกษา
เพื่อหาสารเสพติด ($\bar{X}=4.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 21. นักศึกษามีส่วนร่วมกับ
มหาวิทยาลัยในการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพักนักศึกษา ($\bar{X}=2.58$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา
โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
22. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา	3.52	1.38	ปานกลาง
23. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในมหาวิทยาลัย	3.41	1.48	น้อย
24. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต	2.76	1.50	น้อย
25. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีการตรวจเยี่ยมบ้านพักและหอพักนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	2.55	1.41	น้อย
26. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกองพัฒนานักศึกษาในการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการเฝ้าระวังยาเสพติด	3.13	1.51	น้อย
27. นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการคัดกรองความประพฤติของนักศึกษา	4.69	1.18	มาก
28. นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาดูตามักศึกษากลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติดที่ขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน	3.68	1.27	ปานกลาง
29. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่าย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง	1.79	0.95	น้อยที่สุด
30. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสพ	1.86	1.08	น้อยที่สุด

ตาราง 4.5 (ต่อ)

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
31. นักศึกษามีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ	4.76	1.28	มาก
32. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา	4.08	1.26	ปานกลาง
33. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	1.36	0.61	ไม่เคยมีส่วนร่วม
34. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการส่งต่อผู้เสพ ผู้ติดให้หน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู	1.39	0.63	ไม่เคยมีส่วนร่วม
รวมเฉลี่ย	2.99	0.51	น้อย

จากตาราง 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 33, ข้อ 34, อยู่ในระดับไม่เคยมีส่วนร่วม ข้อ 29, ข้อ 30, อยู่ในระดับน้อยที่สุด ข้อ 22, ข้อ 28, ข้อ 32, อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 31. นักศึกษามีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือ ข้อ 27. นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการคัดกรองความประพฤติของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 33. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด ($\bar{X} = 1.36$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง โดยภาพรวม
และรายข้อ

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
35. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดให้มหาวิทยาลัย เป็นเขตปลอดยาเสพติดทุกประเภท	3.58	1.52	น้อย
36. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการและบทลงโทษ สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	2.64	1.50	น้อย
37. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราตามสถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย	2.47	1.31	น้อย
38. นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด	3.37	1.37	น้อย
39. นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับนักศึกษา ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.36	1.42	น้อย
40. นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษาทราบ	4.79	1.25	มาก
41. นักศึกษามีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง รอบมหาวิทยาลัยในระยะ 500 เมตร	4.22	1.39	ปานกลาง
42. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.80	1.24	มาก
43. นักศึกษามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารนักศึกษา ดำเนิน กิจกรรมจิตอาสาในการดำเนินงานด้านยาเสพติด	4.56	1.28	มาก
44. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด	4.35	1.32	ปานกลาง
45. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	2.54	1.30	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.67	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 41, ข้อ 44, อยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 40, ข้อ 42, ข้อ 43, อยู่ในระดับมาก ส่วนนอกนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 42. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ ข้อ 40. นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษาทราบ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 37. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราตามสถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.47$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
46. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	2.49	1.31	น้อยที่สุด
47. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.35	1.13	น้อย
48. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.46	1.17	น้อย
49. นักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านเสพติดตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้	4.22	1.31	ปานกลาง
50. นักศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านการป้องกันเสพติดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ	3.07	1.44	น้อย

ตาราง 4.7 (ต่อ)

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
51. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล สรุปผล การดำเนินการแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษา	3.14	1.49	น้อย
52. นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทาง การแก้ปัญหาหาเสพคิดร่วมกัน	4.22	1.45	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.42	0.76	น้อย

จากตาราง 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพคิด ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 46. อยู่ในระดับน้อยที่สุด ข้อ 49. ข้อ 52. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนอกนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49. นักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านเสพคิดตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ และข้อ 52. นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหาหาเสพคิดร่วมกัน ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 46. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพคิด ($\bar{X} = 2.49$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยจำแนกตามเพศ ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4.8 - 4.13 ดังนี้

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	4.63	0.71	4.53	0.73	1.212
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา	3.51	0.75	3.49	0.76	0.275
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา	3.00	0.53	2.99	0.51	0.118
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	3.60	0.55	3.59	0.56	0.206
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	3.48	0.76	3.37	0.77	1.359
รวมเฉลี่ย	3.64	0.53	3.59	0.54	0.853

จากตาราง 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหา ยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	5.06	0.93	4.99	1.05	0.636
2. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบ บริเวณมหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอก ที่ไม่ใช่ นักศึกษาเข้ามาั่วสูมในมหาวิทยาลัย	4.70	1.03	4.61	0.97	0.899
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตรา สอดส่อง กวดขัน พื้นที่สุ่มเสี่ยงในมหาวิทยาลัย	4.84	1.13	4.69	1.21	1.277
4. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.47	1.32	4.25	1.35	1.504
5. นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคล ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย	4.72	1.19	4.50	1.18	1.763
6. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็น สมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.55	1.41	4.52	1.30	0.235
7. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬาส่งเสริม ให้นักศึกษาออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ	4.71	1.34	4.62	1.28	0.680
8. นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติดตามโครงการของมหาวิทยาลัย	4.73	1.19	4.75	1.17	0.130
9. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของ ยาเสพติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆ ในมหาวิทยาลัย	4.40	1.14	4.32	1.21	0.663
10. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.44	1.07	4.49	1.12	0.355

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
11. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด	4.10	1.27	4.06	1.34	0.268
12. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่างๆที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	4.65	1.22	4.61	0.92	0.383
13. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ชมรมศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One) ในสถานศึกษาภาคเยาวชนจัดขึ้น	4.69	1.25	4.57	1.24	0.868
14. นักศึกษามีส่วนร่วมกับโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	4.77	1.08	4.57	1.15	1.675
รวมเฉลี่ย	4.63	0.71	4.53	0.73	1.212

จากตาราง 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา
โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15. นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการคัดกรอง นักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง เกี่ยวกับ ยาเสพติด	2.83	1.42	2.94	1.54	0.717
16. นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขพฤติกรรม นักศึกษากลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.79	1.21	3.75	1.16	0.323
17. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสายตรวจนักศึกษา ในการควบคุมดูแล และเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรม นักศึกษากลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด	3.21	1.52	3.30	1.44	0.568
18. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบสุขภาพของนักศึกษาและ การสุ่มตรวจปัสสาวะของนักศึกษา เพื่อหาสารเสพติด	4.67	1.19	4.58	1.25	0.695
19. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักศึกษาและ เฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ	4.84	1.13	4.74	1.15	0.857
20. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรอง นักศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดออกเป็น กลุ่มเร่ร่อนที่สุด กลุ่มเร่ร่อน และกลุ่มปกติ	2.64	1.57	2.66	1.52	0.157
21. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรอง สำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพัก นักศึกษา	2.66	1.42	2.51	1.46	0.970
รวมเฉลี่ย	3.51	0.75	3.49	0.76	0.275

จากตาราง 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม
และรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด จําแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ และรักษา โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
22. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา	3.60	1.43	3.45	1.34	1.102
23. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดให้มี ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติด ในมหาวิทยาลัย	3.40	1.42	3.41	1.53	0.031
24. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดบริการ ให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหาเสพติด	2.80	1.53	2.73	1.48	0.453
25. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีการตรวจ เยี่ยมบ้านพักและหอพักนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ดิทยาเสพติด	2.59	1.46	2.51	1.38	0.515
26. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกองพัฒนานักศึกษาในการ จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการเฝ้าระวังยาเสพติด	3.12	1.47	3.14	1.53	0.097
27. นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการ กัดกรองความประพฤติของนักศึกษา	4.68	1.10	4.70	1.23	0.138
28. นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาติดตาม นักศึกษาในกลุ่มเสี่ยงดิทยาเสพติดที่ขาดเรียนติดต่อกัน หลายวัน	3.71	1.33	3.67	1.23	0.306

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
29. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง	1.77	0.92	1.81	0.98	0.388
30. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสพ	1.74	0.99	1.94	1.13	1.797
31. นักศึกษามีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ	4.78	1.29	4.75	1.28	0.181
32. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา	4.11	1.25	1.05	1.27	0.445
33. นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	1.35	0.62	1.37	0.61	0.304
34. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการส่งต่อผู้เสพ ผู้ติด ให้หน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู	1.36	0.61	1.40	0.65	0.582
รวมเฉลี่ย	3.00	0.53	2.99	0.51	0.118

จากตาราง 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
35. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดให้มหาวิทยาลัย เป็นเขตปลอดยาเสพติดทุกประเภท	3.58	1.41	3.57	1.45	0.099
36. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการ และบทลงโทษสำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรม เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	1.55	0.89	1.62	0.87	0.735
37. นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราตาม สถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย	2.42	1.35	2.51	1.29	0.675
38. นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรม ของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด	3.70	1.17	3.79	1.15	0.735
39. นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับ นักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4.06	1.29	3.98	1.34	0.552
40. นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ ปัญหาสุขภาพจิตที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษาทราบ	4.68	1.37	4.88	1.14	1.472*
41. นักศึกษามีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่เสี่ยง/ บังคับเสี่ยงรอบมหาวิทยาลัยในระยะ 500 เมตร	4.25	1.34	4.20	1.42	0.369
42. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เฝ้าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด	4.93	1.14	4.71	1.30	1.718*
43. นักศึกษามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารนักศึกษา ดำเนินกิจกรรมจิตอาสาในการดำเนินงานด้าน ยาเสพติด	4.62	1.23	4.53	1.32	0.665

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
44. นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดภัยเสพติด	4.38	1.25	4.32	1.38	0.374
45. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	1.49	0.76	1.41	0.69	1.038
รวมเฉลี่ย	3.60	0.55	3.59	0.56	0.206

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.12 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 40. และข้อ 42. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามเพศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
46. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	2.53	1.35	2.46	1.29	0.533
47. นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.49	1.16	3.25	1.10	2.067*
48. นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.51	1.16	3.43	1.17	0.651

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
49. นักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านสารสนเทศตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้	4.34	1.33	4.14	1.30	1.399
50. นักศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านการป้องกันสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ	3.02	1.48	3.11	1.42	0.599
51. นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล สรุปผลการดำเนินการแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษา	3.14	1.55	3.13	1.44	0.084
52. นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหาสารสนเทศร่วมกัน	4.36	1.39	4.11	1.48	1.652
รวมเฉลี่ย	3.48	0.76	3.37	0.77	1.359

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.13 พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารสนเทศ ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 47. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	4.37	0.79	4.85	0.61	4.56	0.634	14.951**
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา	3.01	0.56	3.83	0.74	3.83	0.64	70.881**
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ และรักษา	2.62	0.39	3.23	0.44	3.25	0.43	93.538**
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	3.36	0.62	3.80	0.39	3.70	0.50	25.703**
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	2.93	0.65	3.68	0.62	3.80	0.69	68.450**
รวมเฉลี่ย	3.26	0.46	3.88	0.42	3.83	0.47	75.910**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 4.14 พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบเป็น รายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการเปรียบเทียบดังตารางที่ 4.15 – 4.20

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		4.3764	4.8534	4.5636
ปีที่ 1	4.3764	-	0.4769*	0.1871
ปีที่ 2	4.8534	-	-	0.2898*
ปีที่ 3	4.5636	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.15 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		3.0145	3.8331	3.8362
ปีที่ 1	3.0145	-	0.8186*	0.8217*
ปีที่ 2	3.8331	-	-	0.0031
ปีที่ 3	3.8362	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.16 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา จำแนกตามชั้นปีเป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		2.6289	3.2342	3.2534
ปีที่ 1	2.6289	-	0.6053*	0.6245*
ปีที่ 2	3.2342	-	-	0.0192
ปีที่ 3	3.2534	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.17 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		3.3600	3.7039	3.8053
ปีที่ 1	3.3600	-	0.4454*	0.3440*
ปีที่ 2	3.7039	-	-	0.1014
ปีที่ 3	3.8053	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.18 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับ
ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จำแนกตามชั้นปี
เป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		2.9334	3.6890	3.8047
ปีที่ 1	2.9334	-	0.7556*	0.8713*
ปีที่ 2	3.6890	-	-	0.1157
ปีที่ 3	3.8047	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.19 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แตกต่างกันในระดับ
นัยสำคัญ .05 สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ชั้นปีการศึกษา	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
		3.2626	3.8323	3.8830
ปีที่ 1	3.2626	-	0.6204*	0.5697*
ปีที่ 2	3.8323	-	-	0.0506
ปีที่ 3	3.8830	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 4.20 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ประกอบ มีลักษณะแบบกึ่งมีโครงสร้างโดยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน จากการสัมภาษณ์พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งมีประเด็นที่เหมือนกันและต่างกัันดังต่อไปนี้

4.1.1 ประเด็นที่เหมือนกัน

4.1.1.1 ในระดับสถาบันอุดมศึกษาสิ่งที่ต้องดำเนินการคือการศึกษาให้ความรู้เรื่องภัยของยาเสพติด และโทษจากยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนัก การรณรงค์อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งผลักดันให้นักศึกษาได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะชมรมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการกระจายกลุ่มการทำกิจกรรมให้นักศึกษาได้อย่างกว้างขวาง

4.1.1.2 การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติด

4.1.1.3 การมีส่วนร่วมคัดกรองนักศึกษาใหม่ (ตรวจสอบสารเสพติด) ในช่วงปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่และสุ่มตรวจสอบสารเสพติดในนักศึกษาหอพัก

4.1.2 ประเด็นที่ต่างกัน

4.1.2.1 มีส่วนร่วมโดยสนับสนุนและดำเนินงานในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการดำเนินการตามนโยบายของราชการ

4.1.2.2 การมีส่วนร่วม โดยการแสดงออกให้ผู้สูบบุหรี่เห็นว่าไม่เป็นที่ชื่นชมหรือชื่นชอบของคนรอบข้างในพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ได้ข้อสรุปดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม To Be Number 1 กิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ โดยนักศึกษามีกิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักศึกษา ทั้งในส่วนของชมรมและสถานักศึกษา จัดให้มีการณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่นักศึกษา สร้างความตระหนักต่อปัญหายาเสพติดและรู้จักปฏิบัติตนในการป้องกันปัญหาเสพติด มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดบรรยายพิเศษ โดยวิทยากร การจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน และในโอกาสที่สำคัญ

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา จากการสัมภาษณ์พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งมีประเด็นที่เหมือนกันและต่างกัันดังต่อไปนี้

4.2.1 ประเด็นที่เหมือนกัน

4.2.1.1 นักศึกษาใหม่จะได้รับการคัดกรองเบื้องต้นทุกคนหากมีการตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ จะนำสู่กระบวนการตามลำดับขั้นตอนต่อไป โดยกระทำเป็นความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูล สำหรับนักศึกษาหอพักจะได้รับการคัดกรองปีละ 1 ครั้ง

4.2.1.2 แนวการคัดกรองผู้เสพ ผู้เสี้ยง ต่อยาเสพติด มีแนวทางคือ เปิดศูนย์ Hot Line ตอบปัญหาชีวิต โดยนักศึกษาไม่ต้องเปิดเผยตัวตน และประสานงานอาจารย์ที่ปรึกษาในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักศึกษา รวมทั้งในกลุ่มผู้นำนักศึกษาที่ช่วยดูแลสอดส่องอีกหนึ่งช่องทาง

4.2.1.3 การมีส่วนร่วมในการช่วยสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนร่วมห้องและเพื่อนในคณะ

4.2.2 ประเด็นที่ต่างกัน

4.2.2.1 หากิจกรรมให้นักศึกษาทำ ทำให้ใช้เวลาให้ก่อประโยชน์ และไม่มีเวลาไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สังเกตพฤติกรรม ขอผู้มตรวจสารเสพติด

4.2.2.2 นำแนวคิด “สังเกต / เข้าถึง / สอดถาม” มาช่วยในการคัดกรอง

จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3
 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ได้ข้อสรุปดังนี้ สำหรับ
 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดและปัญหาต่าง ๆ ให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
 ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมปรับเปลี่ยน
 พฤติกรรมหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสม เช่น การจัดค่ายอบรม การส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญ
 ประโยชน์ ฯลฯ นอกจากนี้ ให้พิจารณาใช้วิธีการสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นห้วง ๆ เพื่อการป้องปรามใน
 กลุ่มนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการติดสารเสพติด

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา จากการสัมภาษณ์ พบว่า
 คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา
 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งมีประเด็นที่เหมือนกัน
 และต่างกันดังต่อไปนี้

4.3.1 ประเด็นที่เหมือนกัน

4.3.1.1 มีส่วนร่วมโดยการให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางมหาวิทยาลัยทุกด้าน
 เพื่อช่วยเหลือผู้บำบัดยาเสพติด ให้คำปรึกษา และเป็นທີ່ปรึกษาให้กับผู้ที่กำลังจะเลิกใช้สารเสพติด

4.3.1.2 มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในเวลาว่างให้กลุ่มต้องการให้การช่วยเหลือ
 บำบัดรักษา มอบความรักความเข้าใจ สัมพันธ์ที่ดีให้กับเค้า รวมถึงนำเค้าเข้าโครงการที่ปลอดภัย
 เสพติดหรือมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดอยู่เสมอ

4.3.2 ประเด็นที่ต่างกัน

4.3.2.1 มีส่วนร่วมจากการเฝ้าระวังและสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาอย่าง
 ใกล้ชิด

4.3.2.2 เปิดศูนย์ Hot Line ตอบปัญหาชีวิต โดยนักศึกษาไม่ต้องเปิดเผยตัวตน

จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3
 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ได้ข้อสรุปดังนี้
 สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ให้ถือนโยบายผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่จะต้องรักษา จึงให้ทุก
 มหาวิทยาลัยใช้นโยบายนี้อย่างจริงจัง โดยร่วมกับสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำนักศึกษา
 ที่ตรวจพบว่าใช้ยาเสพติดเข้ารับการบำบัดอย่างเหมาะสมภายหลังการจำแนก คัดกรองแล้ว ทั้งนี้
 ให้ส่งเสริมโครงการจิตสังคมนักบำบัดในมหาวิทยาลัย และเน้นย้ำให้สถานศึกษาจัดให้มีการติดตาม
 ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไปด้วย

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จากการสัมภาษณ์พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งมีประเด็นที่เหมือนกันและต่างกันดังต่อไปนี้

4.4.1 ประเด็นที่เหมือนกัน

4.4.1.1 การมีส่วนร่วมให้มีการติดตามกำกับดูแลนักศึกษา ให้คำปรึกษาในสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดแก่นักศึกษา

4.4.1.2 มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดภูมิทัศน์บริเวณภายในมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานที่เปิดเผยไม่มีมุมอับ ให้ข้อมูลในพื้นที่ที่คาดว่าอาจเป็นจุดเสี่ยง เพื่อให้ฝ่ายรักษาความปลอดภัยร่วมกับทางตำรวจท้องที่เข้าไปตรวจตราอย่างต่อเนื่อง

4.4.2 ประเด็นที่ต่างกัน

4.4.2.1 มีส่วนร่วมเผยแพร่ แชรข้อมูลผ่าน Social Network เกี่ยวกับโทษและพิษภัยร้ายแรงของยาเสพติด

4.4.2.2 มหาวิทยาลัยควรมีผู้รับแจ้งเบาะแสในพฤติกรรมของเพื่อนนักศึกษาที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ได้ข้อสรุปดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด และมหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินการในด้านการเฝ้าระวังนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมอบหมายให้บุคลากร ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด และสารวัตรนักศึกษา ร่วมกันติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการติดตั้งผู้รับแจ้งเบาะแสในด้านพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากจะเป็นการสร้างระบบกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

4.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จากการสัมภาษณ์พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สถานักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งมีประเด็นที่เหมือนกันและต่างกันดังต่อไปนี้

4.5.1 ประเด็นที่เหมือนกัน

4.5.1.1 ควรมีการรณรงค์เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยแทรก
ไปในทุกกิจกรรมที่จัด เพื่อให้เกิดความตระหนักและความต่อเนื่องของการรณรงค์

4.5.1.2 มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมีการวางแผนจัดการปัญหาเสพติดและ
ขั้นตอนการคัดกรอง

4.5.1.3 ขาดงบประมาณในการทำกิจกรรมเพื่อรณรงค์เรื่องการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติด

4.5.2 ประเด็นที่ต่างกัน

4.5.2.1 ควรมีการสุ่มตรวจสอบหาสารเสพติดในนักศึกษา บุคลากร และอาจารย์
เป็นประจำทุกปี

4.5.2.2 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด
ในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3
สถานศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ได้ข้อสรุปดังนี้
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนา
นักศึกษาอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การ
ดำเนินงานต้องหยุดชะงัก หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินงานวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแยกตามเพศและชั้นปี

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่มีเพศและชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น จำนวน 11,028 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้ เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและเทคนิคการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่ม แบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ให้กระจาย ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัย กำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 22 คน ประกอบด้วย นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาที่ทำหน้าที่สภานักศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจกรรม นักศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 22 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือแล้วนำ เครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีลักษณะคล้ายคลึง กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถาม เป็นรายข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ทดสอบ ความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจแจกแจง สูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.95 ถึง 4.61 แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.806 สำหรับแบบสัมภาษณ์มีลักษณะ แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของนักศึกษาในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 370 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการนำเทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยการบันทึกเทป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ด้วยใช้คอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
- 4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางโดยแบ่งเป็นรายชื่อ รายคำ และโดยภาพรวม ประกอบคำอธิบาย
- 4.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test Independent
- 4.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามชั้นปีที่ 1-3 วิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
- 4.5 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยวิธีอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กันเพื่อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายค่าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า ทุกค่านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตามชั้นปีที่ต่างกัน โดยรวมและรายค่าน แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า ทุกค่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ สำหรับในภาพรวมที่แตกต่างกัน ได้ทำการ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า ไม่มีคู่ใดแตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์

5.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมป้องกัน และเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม To Be Number 1 กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยนักศึกษามีกิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการ รวมกลุ่มของนักศึกษาทั้งในส่วนของชมรมและสถานศึกษา จัดให้มีการณรงค์และประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่นักศึกษา สร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาเสพติด และรู้จักปฏิบัติตนในการป้องกันปัญหาเสพติด มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดบรรยาย พิเศษ โดยวิทยากร การจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน และในโอกาสที่สำคัญ

5.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ต่อ ยาเสพติดและปัญหาต่าง ๆ ให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้ มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือดูแลช่วยเหลือ ตามความเหมาะสม เช่น การจัดค่ายอบรม การส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ นอกจากนี้ ให้พิจารณาใช้วิธีการสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นห้วงๆ เพื่อการป้องปรามในกลุ่มนักศึกษาที่เสี่ยงต่อ การติดสารเสพติด

5.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา สำหรับนักศึกษาที่มี พฤติกรรมด้านยาเสพติดให้ถือюн นโยบายผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่จะต้องรักษา จึงให้ทุกมหาวิทยาลัยใช้ นโยบายนี้อย่างจริงจัง โดยร่วมกับสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนักศึกษาที่ตรวจพบ ว่าใช้ยาเสพติด เข้ารับการบำบัดอย่างเหมาะสมภายหลังการจำแนก คัดกรองแล้ว ทั้งนี้ให้ส่งเสริม โครงการจิตสังคมนำบำบัดในมหาวิทยาลัย และเน้นย้ำให้สถานศึกษาจัดให้มีการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ นักศึกษาหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไปด้วย

5.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง มหาวิทยาลัยควรมีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวดและมหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินการในด้านการเฝ้าระวังนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมอบหมายให้บุคลากรประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด และสารวัตรนักศึกษา ร่วมกันติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการติดตั้งตู้รับแจ้งเบาะแสในด้านพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากจะเป็นการสร้างระบบกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

5.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานด้านการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก หรือไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ พบประเด็นที่สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติด ยังคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยและยังเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงปัญหา ตลอดจนยังไม่มีความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหา ที่สำคัญขาดความสามารถในการทำงาน การสร้างทีมงาน หรือกลุ่มต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวร่วมในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ การมองปัญหาเสพติดเป็นปัญหาของมหาวิทยาลัยต้องแก้ปัญหา โดยมหาวิทยาลัยควรให้คุณค่าความหมายของการแก้ไขปัญหาเสพติด การสำนึกร่วมในการแก้ไขปัญหา อาจเกิดมาจากการรับรู้ ความตระหนักในปัญหาหรืออาจเกิดจากการกระตุ้นจากภายนอกโดยผ่านโครงการหรืองานพัฒนาอื่น ๆ และมีประเด็น

การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงๆ ได้แก่ นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบบริเวณมหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ นักศึกษาเข้ามาสู่มั่วสุมในมหาวิทยาลัย และนักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราสอดส่อง กวดขัน พื้นที่เสี่ยงในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมี นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดตามโครงการของมหาวิทยาลัย และนักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของยาเสพติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย การได้ข้อสรุปดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากนักศึกษา ในการสอดส่องพฤติกรรม เพื่อนักศึกษาที่จะอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรวิทย์ ลาภเหลือ (2547 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี นี่เป็นการวิจัยประเมินผล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของครู ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาของการมีส่วนร่วมของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ในเขตพื้นที่ 13 อำเภอ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดเขต แจ่มกระจ่าง (2547 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของครูระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูระดับชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ครูระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกานต์ชัยญา แก้วแดง (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้สารเสพติดในมหาวิทยาลัย ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการ

ดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา และเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อการใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการป้องกันแก้ไขปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสารเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมเป็นนักศึกษาที่มุ่งมั่นต่อการศึกษา ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่อบอุ่นให้ความหวังใจและเพื่อนนักศึกษาส่วนใหญ่ก็ ประกอบกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัย มีความหวังใจและมุ่งมั่นดูแลนักศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัย ส่วนราชการอื่น ๆ ตลอดจนชุมชนได้ร่วมมือกันส่งผลให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการปกป้องตนเองจากยาเสพติด ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศวิณี แก้วดวงเล็ก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูต่อการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ภูมิศึกษา โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูต่อการป้องกันสารเสพติดภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี ประชากรวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 55 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 ส่วนใหญ่เคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเสพติด จากสื่อโทรทัศน์ และครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติด ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันสารเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการคัดกรองค้นหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดและปัญหาต่างๆ ให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสม เช่น การจัดค่ายอบรม การส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ นอกจากนี้ ให้พิจารณาใช้วิธีการสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นห้วงๆ เพื่อการป้องปรามในกลุ่มนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดสารเสพติด ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ สงวนแพง (2549 : 85) ได้ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรม To Be Number One ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลงจากระดับน้อยไปเป็นระดับปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมให้คำปรึกษาและส่งต่อ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ปัญหาของการเข้าร่วมกิจกรรมได้แก่ ไม่ชอบ

ทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่มีความสามารถในการทำกิจกรรม รู้สึกเสียเวลามองไม่เห็นประโยชน์ และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดในมหาวิทยาลัย หรือนักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติด และเน้นย้ำให้สถานศึกษาจัดให้มีการติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไปด้วย ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ ละเอียดดี (2546 : 84) การศึกษาการพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนต่อการบำบัดรักษาสุขภาพเสพติดแอมเฟตามีน มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และประเมินศักยภาพการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในด้านการเฝ้าระวัง และสนับสนุนการบำบัดรักษานักเรียนที่เสพ/ติดสารเสพติดแอมเฟตามีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง โรงเรียนที่มีรายงานผลการตรวจปัสสาวะในนักเรียนเป็นบวกมากกว่า ร้อยละ 1 และกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพในอัตราสูง ผลการศึกษาพบว่า ด้านการค้นหา คัดกรองผู้ติดยา/ผู้เสพ และด้านการบำบัดรักษา อยู่ในระดับน้อย

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรดำเนินการติดตั้งตู้รับแจ้งเบาะแสในด้านพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ บำรุง วรผล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี การวิจัยคั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในสถานศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่าง ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษาและประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 209 คน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานด้านการต่อต้านยาเสพติด และนักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย สุเมทธิพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีศึกษาสหวิทยาเขต กรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ผู้ปกครอง นักเรียน 7 คน ผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น 25 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผน ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ด้านการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้า ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้าบ้างเล็กน้อย แต่ผู้นำชุมชนไม่มีส่วนร่วม อิทธิพลของเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การเสพยาบ้า ครูควรมีระบบบริหารจัดการในแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ทำข้อมูลทะเบียนประวัติ นักเรียนที่ใช้สารเสพติด เฝ้าระวัง ติดตาม ประเมินผล เพิ่มงบประมาณ และบุคลากร และมีแผนการปฏิบัติงาน กำหนดแนวทางตามยุทธศาสตร์

3. ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ

ปรากฏว่ามีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักศึกษาทั้งในส่วนของชมรมและสถานศึกษา จัดให้มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่นักศึกษา สร้างความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดและปัญหาต่าง ๆ ให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสม

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา สำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ให้ถือนโยบายผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่จะต้องรักษา จึงให้ทุกมหาวิทยาลัยใช้นโยบายนี้อย่างจริงจัง โดยร่วมกับสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนักศึกษาคณะที่ตรวจพบว่าใช้ยาเสพติดเข้ารับการบำบัดอย่างเหมาะสม

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง มหาวิทยาลัยควรมีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด และมหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินการในด้านการเฝ้าระวังนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมอบหมายให้บุคลากรประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด และสารวัตรนักศึกษาร่วมกันติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนค่านิยมที่เหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานด้านการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม นอกจากให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษาแล้วยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลสุขภาพพลานามัยให้สมบูรณ์อยู่เสมอ แต่ในสภาพปัจจุบันปัญหายาเสพติดซึ่งมาในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ แพร่หลายเข้าไปสู่เยาวชนและสถานศึกษา ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ทางมหาวิทยาลัยควรรหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังกล่าวมิให้เกิดขึ้นในรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาและให้นักศึกษารู้และตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดให้โทษ เพื่อให้นักศึกษาสามารถหาวิธีการปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดให้โทษ ทุกชนิด

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา คั้งนั้น มหาวิทยาลัยควรมีโครงการเกี่ยวกับการบำบัดและฟื้นฟูสำหรับนักศึกษาที่ติดยาเสพติด เป็นมาตรการที่ต้องใช้ความพยายามทั้งเรื่องของ กลไก กำลังพล งบประมาณ และวิธีการในการดำเนินการค่อนข้างมาก เริ่มตั้งแต่การค้นหา คัดกรอง บำบัด ฟื้นฟู ติดตาม และกระบวนการกลับคืนสู่สังคม และสิ่งที่สำคัญที่ควรได้รับการผลักดันเพิ่ม ความเข้มข้นมากขึ้น คือขั้นตอนการกลับคืนสู่สังคม เช่น การติดตามดูแล ช่วยเหลือหลังการบำบัด และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรสร้างระบบการติดตามเชิงรุก การค้นหา ผู้เสพแบบสมัครใจ ผู้เสพส่วนใหญ่ไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัด

1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอจากการสัมภาษณ์ คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลรายละเอียดกับนักศึกษาเกี่ยวกับโทษ พิษภัยของยาเสพติด สถิติการจับกุมคดียาเสพติดในพื้นที่ และผลกระทบที่ตามมา เช่น เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ เกิดปัญหาสังคม ทั้งนี้ เพราะว่า นักศึกษา ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดอย่างแท้จริง ว่าส่งผลเสียหายเป็นลูกโซ่ เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย อย่างเช่น บุคคลในครอบครัวติดยาเสพติดจะส่งเสียดต่สุขภาพกายและจิตใจ ผลการเรียนตกต่ำ เมื่อติดยาเสพติดแล้วต้องการเงินมาซื้อยาเสพติดก็จะหามาทุกวิถีทาง เริ่มจากลักเล็กขโมยน้อยภายในครอบครัว ต่อมาไปกระทำผิดกฎหมายอื่น ๆ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ รวมกับกลุ่มผู้เสพยาเสพติดด้วยกันปล้นทรัพย์ หรือแม้แต่นำผู้อื่นเพราะต้องการทรัพย์สิน เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมทั้งสิ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาระบบข้อมูลที่เอื้ออำนวยให้ผู้บริหาร อาจารย์สามารถใช้วิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาได้ทุกมิติและทุกระดับ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในทุกเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการแก้ไขปัญหาคควรมีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว หรืออาจารย์อื่นที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักศึกษาได้

2.2 ควรศึกษาและน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาและให้ความสำคัญในการต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจังและต้องแก้ปัญหา สิ่งมอมเมาอบายมุขอื่นควบคู่กันไปด้วย มีการพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อม บริการทางการแพทย์ และจิตวิทยาสังคม เพื่อมิให้ปัญหาเลวร้ายยิ่งกว่าที่เป็นในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2542). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2544). หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). คู่มือของการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาร์ดี.ที.ดี. ไซค์.

กิตติศักดิ์ สวงวนแพง. (2549). ได้ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรม To Be
Number One ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ส.ม. (การจัดการระบบสุขภาพ). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กานดา พูนลาภทวี. (2539). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.

กานต์ชญญา แก้วแดง. (2555). การเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติด
โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

จงจิตร ชมพูนุส. (2553). การบริหารคุณภาพการศึกษา. ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2553, จาก : <http://youth.ftpi.or.th>

เจตน์ มงคล. (2547). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบล
บางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลิม เกิดโมลี. (2543). แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ชัยยุทธ รัตนปทุมวรณ. (2544). องค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
สถาบันพระปกเกล้า.
- ทองเลื่อน ประพัฒน์ทอง. (2550). กระบวนการป้องกันและต่อต้านปัญหายาเสพติดในระดับ
มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา. นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 41 อัดสำเนา.
- ธงชัย สุเมทพิพรรณ (2546). การมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีศึกษาสหวิทยาเขต กรุงเทพมหานคร 3
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). กฎหมายทางเลือกของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- บำรุง วรผล. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรศักดิ์ บรรเทาทุกข์. (2558). สภาพในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ระยอง :
มหาวิทยาลัยระยอง.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547). ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 121
(ตอนพิเศษ 23 ก).
- พิบูลย์ ไซยคุณ. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบ - ลีด : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการ
ปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแควระบบ - ลีด. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ).
ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (2555). คู่มือศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). การบริหารการพัฒนาชนบท. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ :
ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

- วิทยา ทิพย์ทอง. (2545). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2544). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วัชรลี ลากเหลือ. (2547). การมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2555). สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทยปี 2555 และแนวโน้ม. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2556, แหล่งที่มา [http://www.nccd.go.th/upload/content/1\(101\).pdf](http://www.nccd.go.th/upload/content/1(101).pdf).
- สยาม ภูหนองโอง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืนจังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบูรณ์ นันทวงศ์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีอนามัยกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สร ปิ่นอักษรสกุล. (2548). การดำเนินโครงการที่มีผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สันติ จัยสิน. (2544). เทคนิคการเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- สำนักกิจการพิเศษสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2539). ยุทธศาสตร์เชิงระบบและการมีส่วนร่วมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: องค์ความคิดในการเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2544). อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสาครและระนอง /สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). เอกสารประกอบระเบียบวาระการประชุม
การดำเนินโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์วิจิตร ศรีอ้าน ชั้น 5
อาคารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2546). ยาเสพติดเรื่องควรรู้.
กรุงเทพฯ : ร้าไท.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. (2550). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). ผลการปราบปรามยาเสพติด
ทั่วประเทศ ประจำปี 2557. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบลิ๊ก.
- สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน. (2547).
รวมกฎหมายที่ประชาชนควรรู้. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
(2553). ความรู้และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. งานวิจัยด้านสารเสพติด
เชิงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สิริพัฒน์ ลากจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดเขต แจ่มกระจ่าง. (2547). การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของกुरुระดับประถมศึกษา
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรพล พุฒคำ. (2544). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน.
ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- เสาวนีย์ ภูขุม. (2552). มหันตภัยของยาเสพติด. กรุงเทพฯ : เพชรกระรัต.
- อัจฉราภรณ์ ละเอียดดี. (2546). การศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนต่อการ
บำบัดรักษายาเสพติดแอมเฟตามีน. การประชุมวิชาการนานาชาติ ครั้งที่ 2 สุขภาพจิตกับ
ยาเสพติด ปี 2546 หน้า 84 (วันที่ 19-21 สิงหาคม 2546 ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์
กรุงเทพมหานคร) กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.
- อันวา แดงโกเมน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลทำอิฐอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์
เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

อัศวิน แก้วดวงเล็ก. (2554). การมีส่วนร่วมของครูต่อการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). จังหวัดชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

Ferguson. G.A. (1991). **Statistical Analysis in Psychology and Education**. New York : McGraw Hill. Inc.

Allot, R.P. & P.R. Leonard. (1991). **Drug Education : A Review of British Government Policy and Evident on Effectiveness**. Chicago : Rand McNally College.

Herting, J.R. and Others. (1996). "A Multidimensional Model of an Adolescent Drug Involvement." **ERS-Spectrum**. (CD-ROM). 6(3) : 325 – 61.

Rosati, M.M. (2000). "Free School Project." Lawrence Public School Massachusetts : Education Development Center.

Mack, John U. (1971). "A Study of Select Cognitive Orientation among a Drug – Abuse Non – Abuse and Normal Adolescent population." **Dissertation Abstracts Internation**. 32 (9) : 5571A.

Younoszai, T.M. and Others. (1999). "Trends from 1897 to 1991 in Alcohol, Tobacco, and Other Drugs (ATOD) Use among Adolescents Exposed to a School District – Wide Prevention Intervention." **ERS – Spectrum (CD – Rom)**. 29 (1) : 77 - 94

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๙๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ

ด้วย นายนิติ ฤทธิ์สุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๕๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๕๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๙๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติกง รัตกุล

ด้วย นายนิติ ฤทธิ์สุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๙๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๙๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอลาขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุรัชย์ ปิยานุกุล

ด้วย นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ตีอ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๙๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ธิตาภรณ์ เวียงวิเศษ

ด้วย นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๙๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษสุดา บุรณพันธ์ศักดิ์

ด้วย นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ.๐๕๕๕.๑๑/๘๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัล อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้วย นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ตย ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๑๐๑๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ด้วย นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๕๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถาม เป็นรายชื่อ โดยการทดสอบด้วย t-test ถ้าค่า t มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 1.95 - 4.61 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	t
1.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.617
2.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบบริเวณมหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่นักศึกษาเข้ามาั่วสุมในมหาวิทยาลัย	4.150
3.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตรา สอดส่อง กวดขัน พื้นที่สุ่มเสี่ยงในมหาวิทยาลัย	4.417
4.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	3.217
5.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย	4.317
6.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็น สมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	3.650
7.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ	4.117
8.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดตามโครงการมหาวิทยาลัย	3.617
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของยาเสพติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย	3.317
10.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	3.617
11.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด	3.517
12.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	3.950

ข้อ	รายการ	t
13.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ชมรมศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One) ในสถานศึกษาภาคเยาวชนจัดขึ้น	4.450
14.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับ โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	2.883
15.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง เกี่ยวกับยาเสพติด	1.950
16.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักศึกษากลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.317
17.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดสายตรวจนักศึกษาในการควบคุมดูแล และเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักศึกษากลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด	2.950
18.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพของนักศึกษา และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักศึกษา เพื่อหาสารเสพติด	3.683
19.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักศึกษา และเฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ	4.317
20.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด ออกเป็น กลุ่มแรงค์วนที่สุด กลุ่มแรงค์วน และกลุ่มปกติ	1.950
21.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพักนักศึกษา	2.983
22.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา	2.350
23.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	4.217
24.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหายาเสพติด	3.183
25.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีการตรวจเยี่ยมบ้านพักและหอพักนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	3.417
26.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับกองพัฒนานักศึกษาในการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการเฝ้าระวังยาเสพติด	2.883

ข้อ	รายการ	t
27.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการคัดกรองความประพฤติของนักศึกษา	4.017
28.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาดูตามนักศึกษากลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติดที่ขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน	3.083
29.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่าย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง	3.650
30.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสพ	3.650
31.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	3.650
32.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา	3.650
33.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	3.150
34.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการส่งต่อผู้เสพ ผู้ติด ให้หน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู	2.017
35.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นเขตปลอดยาเสพติดทุกประเภท	2.350
36.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการและบทลงโทษสำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	2.283
37.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราตามสถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย	2.817
38.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด	2.950
39.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับนักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	2.950
40.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษาราย	4.550
41.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงรอบมหาวิทยาลัยในระยะ 500 เมตร	3.617

ข้อ	รายการ	t
42.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เฝ้ารอวัง ไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.050
43.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารนักศึกษา ดำเนินกิจกรรมจิตอาสาในการดำเนินงานด้านยาเสพติด	3.850
44.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริม การเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด	3.450
45.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด	2.450
46.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติด	2.583
47.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	3.383
48.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	2.950
49.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษา ในด้านยาเสพติดตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้	3.417
50.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษา ในด้านการป้องกันยาเสพติดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ	2.883
51.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการประเมินผล สรุปผล การดำเนินการแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษา	2.450
52.	นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดร่วมกัน	3.583

ภาคผนวก จ

การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 52 ข้อ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.806 ซึ่งมีค่าสูงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std. Deviation	N of Variables
SCALE	176.40	372.800	19.308	52

Reliability Coefficients

N of Cases =	30	N of Items =	52
Alpha =	.806		

ตาราง การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน	
1.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	.804
2.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบบริเวณมหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่นักศึกษาเข้ามาั่วสุมในมหาวิทยาลัย	.807
3.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตรา สอดส่อง กวดขัน พื้นที่เสี่ยงในมหาวิทยาลัย	.799
4.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	.803
5.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย	.796
6.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็น สมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	.793
7.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ	.797
8.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดตามโครงการของมหาวิทยาลัย	.800
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของยาเสพติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย	.804
10.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย	.805
11.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด	.808
12.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	.799
13.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ชมรมศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (To Be Number One) ในสถานศึกษาภาคเยาวชนจัดขึ้น	.806

ข้อ	รายการ	Cronbach's Alpha if Item Deleted
	ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา	
14.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	.798
15.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง เกี่ยวกับยาเสพติด	.805
16.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักศึกษาในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	.803
17.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสายตรวจนักศึกษาในการควบคุมดูแลและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักศึกษาเสี่ยงต่อยาเสพติด	.809
18.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพของนักศึกษา และการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักศึกษา เพื่อหาสารเสพติด	.803
19.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักศึกษา และเฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ	.793
20.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด ออกเป็น กลุ่มแรงดันที่สุด กลุ่มแรงดัน และกลุ่มปกติ	.803
	ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา	
21.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพักนักศึกษา	.809
22.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา	.807
23.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย	.802
24.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหายาเสพติด	.805
25.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีการตรวจเยี่ยมบ้านพักและหอพักนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	.805
26.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกองพัฒนานักศึกษาในการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการเฝ้าระวังยาเสพติด	.798

ข้อ	รายการ	Cronbach's Alpha if Item Deleted
27.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการคัดกรองความประพฤติของนักศึกษา	.791
28.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาดูตามนักศึกษากลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติดที่ขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน	.806
29.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่าย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง	.802
30.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสพ	.802
31.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	.802
32.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา	.802
33.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด	.808
34.	ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการส่งต่อผู้เสพ ผู้ติด ให้หน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู	.800
35.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นเขตปลอดยาเสพติดทุกประเภท	.803
36.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการและบทลงโทษสำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	.807
37.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราตามสถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัย	.806
38.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด	.809
39.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับนักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	.807
40.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษาทราบ	.803

ข้อ	รายการ	Cronbach's Alpha if Item Deleted
41.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงรอบมหาวิทยาลัยในระยะ 500 เมตร	.805
42.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เพื่าระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด	.808
43.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารนักศึกษา ดำเนินกิจกรรมจิตอาสาในการดำเนินงานด้านยาเสพติด	.796
44.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด	.798
45.	ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.801
46.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	.804
47.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด	.795
48.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด	.803
49.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษา ในด้านยาเสพติดตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้	.804
50.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษา ในด้านการป้องกันยาเสพติดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ	.798
51.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล สรุปผล การดำเนินการแจ้งอาจารย์ ที่ปรึกษา	.803
52.	นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหาเสพติดร่วมกัน	.807

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งแบบสอบถามมี 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

1.2 แบบสัมภาษณ์

2. ข้อมูลที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษารับรองว่าจะเก็บเป็นความลับ และจะนำผลไปใช้เพื่อศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากนักศึกษาเป็นอย่างดียิ่งขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายนิติ อุตธีสูรกาญจน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 3 ตอน ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () ชาย
 () หญิง

2. ชั้นปี

- () ปีที่ 1
 () ปีที่ 2
 () ปีที่ 3

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5 ด้าน ดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ซึ่งในแต่ละข้อ
 จะแบ่งตามระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

- 6 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
 1 หมายถึง ถ้าไม่มีส่วนร่วม

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ถ้าไม่มีส่วนร่วม
		6	5	4	3	2	1
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติด ในมหาวิทยาลัย						
2.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตราภายในและรอบบริเวณ มหาวิทยาลัย มิให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่นักศึกษา เข้ามามั่วสุมในมหาวิทยาลัย						
3.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจตรา สอดส่อง กวดขัน พื้นที่สุ่มเสี่ยงในมหาวิทยาลัย						
4.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าว เกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัย						
5.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารบุคคล ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในรั้วมหาวิทยาลัย						
6.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการเป็น สมาชิก/จิตอาสา เพื่อร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย						
7.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลานกีฬา เพื่อส่งเสริม ให้นักศึกษาออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ						
8.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ตามโครงการของมหาวิทยาลัย						
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โทษของยาเสพติด ติดตามป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย						
10.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ถ้าไม่มีส่วนร่วม
		6	5	4	3	2	1
11.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศในห้องเรียนเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด						
12.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น						
13.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ชมรมศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (To Be Number One) ในสถานศึกษาภาคเยาวชนจัดขึ้น						
14.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข						
15.	ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง เกี่ยวกับยาเสพติด						
16.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักศึกษา กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด						
17.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสายตรวจนักศึกษา ในการควบคุมดูแล และเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักศึกษา กลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด						
18.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพของนักศึกษา และการร่วมตรวจปัสสาวะของนักศึกษา เพื่อหาสารเสพติด						
19.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักศึกษา และเฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ						
20.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดออกเป็น กลุ่มแรงด่วนที่สุด กลุ่มแรงด่วน และกลุ่มปกติ						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		6	5	4	3	2
21.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดของนักศึกษาในหอพักนักศึกษา					
22.	ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ และรักษา นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา					
23.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัย					
24.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการป้องกันปัญหาเสพติด					
25.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดให้มีการตรวจเยี่ยมบ้านพักและหอพักนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด					
26.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับกองพัฒนานักศึกษาในการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการเฝ้าระวังยาเสพติด					
27.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการคัดกรองความประพฤติของนักศึกษา					
28.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาคิดตามนักศึกษา กลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติดที่ขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน					
29.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดค่าย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง					
30.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย จัดค่ายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสพ					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ถ้าไม่มีส่วนร่วม
		6	5	4	3	2	1
31.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ						
32.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานด้านจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา						
33.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมบำบัดและให้กำลังใจนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด						
34.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการส่งต่อผู้เสพ ผู้ติด ให้นำหน่วยงานที่ดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู						
35.	ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นเขตปลอดยาเสพติดทุกประเภท						
36.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการและบทลงโทษสำหรับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด						
37.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการตรวจตราตามสถานประกอบการ ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบๆ มหาวิทยาลัย						
38.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด						
39.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับนักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด						
40.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังให้เพื่อนนักศึกษารอบ						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		6	5	4	3	2
					ถ้าไม่มีส่วนร่วม	
41.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงรอบมหาวิทยาลัยในระยะ 500 เมตร					
42.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแล กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้า เฝาระวังไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด					
43.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารนักศึกษา ดำเนินกิจกรรมจิตอาสาในการดำเนินงานด้านยาเสพติด					
44.	นักศึกษามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปลอดยาเสพติด					
45.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
46.	ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
47.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
48.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
49.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านยาเสพติดตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้					
50.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการนักศึกษาในด้านการป้องกันยาเสพติดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ					

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		6	5	4	3	2
51.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล สรุปผล การดำเนินการแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษา					
52.	นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมหาแนวทาง การแก้ปัญหาหาสาเหตุคิดร่วมกัน					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายนิติ ฤทธิสุรกาญจน์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบสัมภาษณ์

โดยการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง : การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ผู้ทำวิจัย : นายนิติ ฤทธิ์สุรกาญจน์

ผู้ให้สัมภาษณ์ :

การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์จะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้น ปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3
3. สถานภาพ คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา
 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3
 สถานักศึกษา
 ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา
 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ในฐานะที่ท่านเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุดและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อนึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ในกรณีที่นักศึกษาบางท่านไม่อนุญาตให้ระบุ ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์ จะใช้รหัสดังนี้

1. คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา ใช้ A1 - A5
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ใช้ B1 - B10
3. สถานักศึกษา ใช้ C1 - C 5
4. ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ใช้ D1
5. หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ใช้ E1

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน

1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หรือไม่ และอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขป้องกันปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 มหาวิทยาลัยมีการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้หรือไม่ ?

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา

2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/กลุ่มเสี่ยง อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านมีแนวทางการคัดกรองค้นหาผู้เสพ ผู้เสี่ยง ต่อยาเสพติด อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองค้นหาปัญหาเสพติดอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา

3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการช่วยเหลือบำบัดรักษา นักศึกษา กลุ่มเสพกลุ่มติด หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 มหาวิทยาลัยมีระบบการส่งต่อกลุ่มเสฟ กลุ่มติดเข้าสู่อการบำบัดรักษาอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง

4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการแนะนำนักศึกษาไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสฟติด อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยให้มีระบบและกลไกการเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสฟติดที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง พื้นที่แหล่งอันตรายหรือไม่ ถ้าจัดท่านได้มีส่วนร่วม อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

5.1 ท่านมีส่วนในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มีแผนปฏิบัติการ และการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงาน เกี่ยวกับยาเสพติดในมหาวิทยาลัยอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยของเราควรมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 มหาวิทยาลัยมีการจัดการปัญหายาเสพติดอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้อย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ซ

ข้อมูลเชิงคุณภาพของของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ข้อมูลเชิงคุณภาพของของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

1. การสอบถามโดยการสัมภาษณ์จะไม่ระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยจะใช้รหัสดังนี้
 - 1.1 คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา ใช้ A1 - A5
 - 1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ใช้ B1 - B10
 - 1.3 สภานักศึกษา ใช้ C1 - C 5
 - 1.4 ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ใช้ D1
 - 1.5 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ใช้ E1
2. การหาคำตอบโดยการใช้การสัมภาษณ์ใน 5 ประเด็น ดังนี้
 - 2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
 - 2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา
 - 2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา
 - 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง
 - 2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ผลการสัมภาษณ์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน

1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หรือไม่อย่างไร ?

A1 มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด และรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด ดูป้ายและสติ๊กเกอร์เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

A2 มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด และได้เข้าร่วมอบรมการป้องกันปัญหาเสพติด

A3 มีส่วนร่วมครับ อย่างแรกต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน ไม่ยุ่งหรือข้องเกี่ยวกับยาเสพติด และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆของคณะและชมรมเกี่ยวกับการป้องกันและรณรงค์ยาเสพติดของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

A4 มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด และรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

A5 มีส่วนร่วมในการช่วยกันสอดส่องดูแล และพฤติกรรมของผู้มีความเสี่ยงติดยาเสพติด

B1 มีส่วนร่วม โดยการช่วยแนะนำและตักเตือนเพื่อนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ไม่ให้มีการใช้สารเสพติดไม่ว่ากรณีใดๆ

- B2 มีส่วนร่วม โดยการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาที่มีโอกาสติดยาเสพติด
- B3 มีส่วนร่วม โดยการแสดงออกให้ผู้สูบบุหรี่เห็นว่าไม่เป็นชั้นชมหรือชั้นชอบของคนรอบข้างในพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และรณรงค์ปัญหาป้องกันยาเสพติดในมหาวิทยาลัย
- B4 มีส่วนร่วม ในการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด
- B5 มีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น และไม่ใช้ยาเสพติดและดื่มของมึนเมาทุกชนิด
- B6 มีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหาเสพติด และรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด
- B7 มีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น
- B8 มีส่วนร่วม ในการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด
- B9 มีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น
- B10 มีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหาเสพติด และรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด
- C1 มีส่วนร่วม ในการสอดส่องดูแลความผิดปกติภายในบริเวณมหาวิทยาลัยและเมื่อพบการใช้ยาเสพติดในมหาวิทยาลัยก็จะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว
- C2 มีส่วนร่วม อย่างแรกผมไม่ใช่พวกสูบบุหรี่หรือดื่มและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นการให้ความร่วมมือ ในการต่อต้านยาเสพติด และในการออกค่ายผมจะพูดถึงโทษและรณรงค์การป้องกันการ ใช้ยาเสพติดกับนักศึกษาชาวค่ายและคนในชมรม
- C3 ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติด
- C4 มีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหายาเสพติด และได้เข้าร่วมอบรมการป้องกันปัญหายาเสพติด
- C5 ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติด
- D1 มีส่วนร่วม โดยสนับสนุนและดำเนินงานในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการดำเนินการตามนโยบายของราชการ
- E1 มีส่วนร่วม เพราะในฐานะที่เป็นนักกิจกรรม สามารถรณรงค์เรื่องการใช้สารเสพติดแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย และจะใช้กิจกรรมในการจัดเวลาให้นักศึกษามีความรู้เข้าใจเรื่องยาเสพติดมากขึ้น
- 1.2 ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขป้องกันปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างไร ?
- A1 มีการจัดอบรมที่เกี่ยวกับกรรมการรณรงค์ป้องกันภัยยาเสพติด
- A2 นักศึกษาควรช่วยสอดส่องดูแลเฝ้าระวังป้องกันภัยยาเสพติด

A3 สำหรับผมทุกอย่างต้องเริ่มจากตัวเองก่อนครับ และค่อยๆ เริ่มปลูกฝังเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดไปยังเพื่อนๆ พี่น้องๆ ในคณะ และขยายผลสู่ทุกคณะในมหาวิทยาลัย

A4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการต่อต้านยาเสพติด รวมถึงจัดอบรมให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับป้องกันปัญหาเสพติด

A5 จัดรณรงค์ให้นักศึกษาเห็นโทษของยาเสพติด

B1 มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ป้องกันภัยยาเสพติดและควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

B2 ควรจัดรณรงค์ให้เห็นโทษของยาเสพติดและทำป้ายติดตามถนนในมหาวิทยาลัย

B3 คิฉินขอยกตัวอย่าง เรื่องการสูบบุหรี่ ควรจัดพื้นที่ให้นักสูบได้สูบโดยไม่กระทบกับผู้อื่น หรือทำโครงการเพื่อลดจำนวนผู้สูบ เช่น “สูบไม่เท่” หากกลุ่มเป้าหมาย คัดกรองนักสูบที่ต้องการ ลด ละ เลิก การสูบบุหรี่ เพื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัด

B4 มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการที่เด็ดขาดกับผู้ที่มีความเสี่ยงและผู้ที่เสพหรือผู้ขายอย่างเป็นทางการ

B5 รณรงค์ให้นักศึกษาเห็นโทษของยาเสพติด

B6 มีการจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ป้องกันภัยยาเสพติด

B7 จัดอบรมให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับป้องกันปัญหาเสพติด

B8 ควรให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเกี่ยวกับเรื่องป้องกันยาเสพติด

B9 ให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับป้องกันปัญหาเสพติดกับนักศึกษาให้มากขึ้น

B10 จัดกิจกรรมส่งเสริมการต่อต้านยาเสพติด

C1 มหาวิทยาลัยต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่กำกับดูแลงานด้านยาเสพติดให้ชัดเจนและขอความร่วมมือกับผู้นำนักศึกษาทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

C2 ในความคิดผมนั้น การติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่เริ่มจากระดับมหาวิทยาลัย มักจะเริ่มจากระดับมัธยมหรือแ่งกว่านั้นคือระดับประถม เราจึงอาจจะต้องออกไปให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับนักเรียน และมีการคัดกรองก่อนเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

C3 ควรให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และการจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดต่างๆควรมีรูปแบบนำเสนอที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อ

C4 จัดรณรงค์ให้เห็นโทษของยาเสพติดและประชาสัมพันธ์ทั้งมหาวิทยาลัย

C5 ควรมีการจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ป้องกันภัยยาเสพติด

D1 ในระดับสถาบันอุดมศึกษาสิ่งที่ต้องดำเนินการคือทำให้ความรู้เรื่องภัยของยาเสพติด และโทษจากยาเสพติดในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนัก การรณรงค์อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งผลักดันให้นักศึกษาได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะชมรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นการกระจายกลุ่มการทำกิจกรรมให้นักศึกษาได้อย่างกว้างขวาง

E1 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการรณรงค์ป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติด และตรวจสอบสารเสพติด ทุก 3 เดือน

1.3 มหาวิทยาลัยมีการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้
อย่างไร ?

A1 มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด และรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

A2 คิดฉันได้มีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลเพื่อนๆ ในมหาลัย

A3 มีการคัดกรองนักศึกษา และมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ตรวจหาเสพติดใน

ปีสภาวะ

A4 มีส่วนร่วมในการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

A5 คิดฉันร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด

B1 ห้ามไม่ให้ นักศึกษามีการใช้ยาเสพติด และหากพบเจอจะถูกทำโทษตามระเบียบ

ของมหาวิทยาลัย

B2 ร่วมรณรงค์ให้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติด

B3 ร่วมรณรงค์ให้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติด โดยเฉพาะเรื่องบุหรี่ที่ฉันทำ

โครงการเกี่ยวข้องในการรณรงค์ให้ ลด ละ เลิก การสูบบุหรี่

B4 มหาวิทยาลัยยังไม่มีมาตรการที่เด็ดขาดกับผู้ที่มีความเสี่ยงและผู้ที่เสพหรือผู้ขาย

B5 เข้าฟังมหาวิทยาลัยจัดบรรยายเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

B6 ร่วมรณรงค์ให้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติด

B7 มีส่วนร่วมในการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

B8 ร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

B9 เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

B10 ร่วมรณรงค์ให้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติด

C1 มหาวิทยาลัย มีผู้ดูแลและรับผิดชอบด้านยาเสพติดและประสานความร่วมมือจากองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน โดยผมทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของสถานศึกษาชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบถึงข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด

C2 ร่วมคัดกรองนักศึกษาเข้าใหม่ช่วงปฐมนิเทศ

C3 มีการคัดกรองนักศึกษาเข้าใหม่ช่วงปฐมนิเทศ และคัดกรองนักศึกษาหอพัก

C4 มีส่วนร่วมในคัดกรองนักศึกษาเข้าใหม่ช่วงปฐมนิเทศ

C5 ผมมีส่วนร่วมในการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

D1 เป็นผู้จัดและผลักดันกิจกรรมและการรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

E1 คัดกรองนักศึกษาใหม่ (ตรวจสอบสารเสพติด) ในช่วงปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่และ

ผู้ตรวจสอบสารเสพติดในนักศึกษาหอพัก

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดกรองค้นหา

2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดกรองนักศึกษา กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า/
กลุ่มเสี่ยง อย่างไร ?

A1 ร่วมทำหน้าที่คัดกรองนักศึกษาใหม่ที่เข้าปฐมนิเทศ และนำทีมงานผู้นำนักศึกษา
เข้าร่วมอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

A2 นำแนวคิด “สังเกต / เข้าถึง / สอบถาม” มาช่วยในการคัดกรอง

A3 สำหรับผมไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวหรือคบการกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่หากพบ
เจอจะทำการแจ้งไปที่อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามความเหมาะสม

A4 มีการตรวจหาสารเสพติดในนักศึกษาใหม่ที่กำลังเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

A5 มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในวันเข้าปฐมนิเทศ

B1 มีส่วนร่วมในการช่วยสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B2 คิดฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B3 คิดฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B4 มีส่วนร่วมกับการตรวจหาสารเสพติดในหอพักนักศึกษา

B5 คิดฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B6 ช่วยสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B7 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B8 คิดฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B9 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B10 ช่วยสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนร่วมห้องและเพื่อนในคณะ

C1 มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในวันเข้าปฐมนิเทศ

C2 ร่วมทำหน้าที่คัดกรองนักศึกษาใหม่ที่เข้าปฐมนิเทศ

C3 มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในวันเข้าปฐมนิเทศ

C4 มีส่วนร่วมคัดกรองนักศึกษาเข้าใหม่ช่วงปฐมนิเทศ

C5 ร่วมทำหน้าที่คัดกรองนักศึกษาใหม่ที่เข้าปฐมนิเทศ

D1 ดำเนินการ/ประสานงานโครงการคัดกรองนักศึกษา 1. นักศึกษาใหม่จะได้รับการคัดกรองเบื้องต้นทุกคน หากมีการตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ จะนำสู่กระบวนการลำดับขั้นตอนต่อไป โดยกระทำเป็นความลับไม่เปิดเผยข้อมูล 2. นักศึกษาหอพักจะได้รับการคัดกรองปีละ 1 ครั้ง

E1 เข้าร่วมประชุมป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติด และร่วมมือกับทางเจ้าหน้าที่

2.2 ท่านมีแนวทางการคัดกรองค้นหาผู้เสพ ผู้เสี่ยง ต่อยาเสพติด อย่างไร ?

A1 ร่วมทำหน้าที่คัดกรองนักศึกษาใหม่ที่เข้าปฐมนิเทศ โดยใช้ตัวตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของนักศึกษา

A2 ดูจากลักษณะบุคลิกภาพภายนอก ที่สามารถสังเกตเห็น โดยง่ายในการคัดกรอง

A3 ผมจะสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับสารเสพติดหรือไม่ โดยเริ่มจากเพื่อนในห้อง สาขาวิชา และคณะที่ผมมีหน้าที่รับผิดชอบ

A4 ดูจากลักษณะบุคลิกภาพภายนอก (อาการคนติดยาจะตาช่อ และมือไม้สั่น)

A5 ร่วมทำหน้าที่ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในกลุ่มนักศึกษาใหม่

B1 สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก ของกลุ่มผู้มีความสงสัยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

B2 นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสู่ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในกลุ่มนักศึกษา

B3 การสังเกตจากพฤติกรรม

B4 นำนักศึกษาที่มีความเสี่ยง มาตรวจหาเสพติด

B5 สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก

B6 สังเกตจากพฤติกรรม

B7 ผมจะสังเกตจากพฤติกรรมภายนอก

B8 สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก

B9 สังเกตจากพฤติกรรมของพวกมีอาการติดยาเสพติด

B10 สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก

C1 มหาวิทยาลัยต้องคัดกรองนักศึกษาเป็นประจำทุกปี และให้มีการสุ่มตรวจกระจายทั่วถึงเข้าสู่ระดับ คณะ สาขาวิชา และห้องเรียน โดยการนำความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อน

C2 การสังเกตจากพฤติกรรม

C3 ควรมีการสุ่มตรวจในทุกชั้นปี และนักศึกษาที่อาจารย์ประจำห้องเรียนมองว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง

C4 มหาวิทยาลัยควรคัดกรองนักศึกษาให้น้อยครั้งขึ้นและครบทุกปีการศึกษา

C5 มหาวิทยาลัยต้องคัดกรองนักศึกษาเป็นประจำทุกปี

D1 แนวทางการคัดกรองเบื้องต้นใช้วิธีตรวจสอบสารเสพติดจากปัสสาวะ ในช่วงปฐมนิเทศ นักศึกษาใหม่ ส่วนผู้เสพ ผู้เสี่ยง ต่อยาเสพติด มีแนวทางคือ เปิดศูนย์ Hot Line ตอบปัญหาชีวิต โดยนักศึกษาไม่ต้องเปิดเผยตัวตน และประสานงานอาจารย์ที่ปรึกษาในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักศึกษา รวมทั้งในกลุ่มผู้นำนักศึกษา ที่ช่วยได้ดูแลสอดส่องช่วยอีกหนึ่งช่องทางในช่วงในการจัดกิจกรรมต่างๆ

E1 หากกิจกรรมให้นักศึกษาทำ ทำให้ใช้เวลาให้ก่อประโยชน์ และไม่มีเวลาไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สังเกตพฤติกรรม ขอสุ่มตรวจสารเสพติด

2.3 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองค้นหาปัญหาสุขภาพจิตอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้อย่างไร

A1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

A2 เข้าร่วมอบรมหลักสูตรต่อต้านสิ่งเสพติด และวิธีการคัดกรองผู้เสพยาเสพติดที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น

A3 ร่วมกับมหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

A4 ร่วมกับมหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

A5 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

B1 ผมมีส่วนร่วมในการตรวจเช็คสภาพของนักศึกษากลุ่มเสี่ยงว่ายังศึกษาอยู่หรือไม่ และยังคงอยู่กับสิ่งเสพติดอยู่หรือไม่

B2 มหาวิทยาลัยมีการสุ่มตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในกลุ่มนักศึกษา

B3 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

B4 มีส่วนร่วมกับการตรวจหาสารเสพติดในหอพักนักศึกษากับทางมหาวิทยาลัย

B5 มหาวิทยาลัยมีการตรวจหาสารเสพติดในช่วงปฐมนิเทศ

B6 มหาวิทยาลัยมีการตรวจหาสารเสพติด

B7 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

B8 มหาวิทยาลัยมีการตรวจหาสารเสพติด

B9 มหาวิทยาลัยมีการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ

B10 มหาวิทยาลัยมีการตรวจหาสารเสพติดในช่วงปฐมนิเทศ

C1 มหาวิทยาลัยทำการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในวันปฐมนิเทศ เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือและแก้ไข ไม่เป็นการเอาผิดหรือเชิญออก โดยผมได้เป็นกรรมการร่วมในการคัดกรองนี้

C2 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

C3 มีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ และคัดกรองนักศึกษาหอพัก โดยผมร่วมเป็นทีมงานที่ช่วยในการคัดกรอง

C4 ร่วมกับมหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

C5 มหาวิทยาลัยมีการคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ

D1 ร่วมจัดตั้งคณะกรรมการในการคัดกรองคัดกรองนักศึกษาใหม่ในช่วงปฐมนิเทศ นักศึกษาใหม่ และคณะกรรมการผู้ตรวจสอบสารเสพติดในนักศึกษาหอพักทุกๆ ภาคเรียน

E1 คัดกรองนักศึกษาใหม่ (ตรวจสารเสพติด) ในช่วงปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ โดยร่วมเป็น คณะกรรมการในการคัดกรองด้วย และผู้ตรวจสอบสารเสพติดในนักศึกษาหอพัก โดยร่วมออกตรวจสอบกับทีมงานงานยาเสพติดและโรคเอดส์ของกองพัฒนานักศึกษา

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและรักษา

3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างไร ?

A1 ร่วมกับทางมหาวิทยาลัยและกองพัฒนานักศึกษาจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด

A2 ให้กำลังใจในกลุ่มผู้หลงผิดไปเสพลิงเสพติด และช่วยมหาวิทยาลัยสอดส่องดูแล

A3 มีการพูดคุยแนะนำเพื่อนๆ ในคณะและชมรมที่ผมดูแลอยู่ ในการรณรงค์และป้องกันไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ต่อต้านการใช้ยาเสพติด

A4 จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด และแนะนำตักเตือนเพื่อนๆ ให้เห็นถึงโทษของยาเสพติด

A5 ให้กำลังใจและให้คำแนะนำกับกลุ่มที่เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ให้หันกลับไปลองอีก

B1 ช่วยเป็นหูเป็นตาดูแลสังเกตนักศึกษา ถึงความผิดปกติหรือมีการใช้สิ่งเสพติดหรือไม่

B2 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา แต่ก็เข้าร่วมอบรมวิธีการช่วยเหลือนักศึกษาที่ติดยาเสพติด

B3 ให้คำปรึกษา และเป็นพี่ปรึกษาให้กับผู้ที่กำลังจะเลิกบุหรี่

B4 มีการพูดคุยแนะนำเพื่อนๆ ในหอพักนักศึกษาไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

- B5 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา
- B6 ให้คำแนะนำเพื่อนๆไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- B7 ผมไม่มีส่วนร่วมครับ
- B8 ให้กำลังใจและให้คำแนะนำคนที่เคยติดยา ให้เค้าอยู่ร่วมในสังคมได้
- B9 มีการพูดคุยแนะนำเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด
- B10 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา
- C1 หลังจากมหาวิทยาลัยทำการคัดกรองนักศึกษาแล้ว ก็มีการวางแผนงานในการเฝ้าระวังดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ด้วยการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมและประเมินการจากจากอาจารย์ผู้สอน
- C2 การพูดคุยกับแนะนำคนในชมรมและชาวค่าย ให้ความรู้และณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด
- C3 พูดคุยและให้คำแนะนำกับกลุ่มนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- C4 มีการพูดคุยแนะนำเพื่อนๆนักศึกษาไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- C5 ร่วมจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด
- D1 เปิดศูนย์ Hot Line ตอบปัญหาชีวิต โดยนักศึกษาไม่ต้องเปิดเผยตัวตน จัดกิจกรรมณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา รวมถึงจัดตั้งชมรมที่นักศึกษาทำหน้าที่ขับเคลื่อนการณรงค์และให้ความรู้แก่เพื่อนนักศึกษาและเยาวชน
- E1 ให้กำลังใจแก่ผู้ที่กำลังจะเลิกใช้สารเสพติด ให้ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างถูกต้อง ให้คำปรึกษา และเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ที่กำลังจะเลิกใช้สารเสพติด

3.2 ท่านมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการช่วยเหลือบำบัดรักษา นักศึกษา กลุ่มเสพติด หรือไม่อย่างไร ?

- A1 จัดกิจกรรมนักศึกษาให้นักศึกษาที่เคยเสพติดหรือติดยาเสพติด เข้าร่วมกิจกรรมให้เห็นถึงโทษและพยายามให้เค้ามีส่วนร่วมมากที่สุด จะได้ทราบและเป็นตัวอย่างให้เพื่อนๆต่อไป
- A2 ให้กำลังใจในกลุ่มผู้หลงผิดไปเสพสิ่งเสพติดให้เค้ามีกำลังใจที่จะเลิกมัน โดยพูดคุยและชวนทำกิจกรรมต่างๆไม่ให้ไปหมกมุ่นกับยาเสพติด
- A3 ถ้าได้รับแจ้ง ช่วยในการประสานงานกับอาจารย์ประจำคณะของผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษา
- A4 จัดกิจกรรมในเวลาว่างให้กลุ่มต้องการให้การช่วยเหลือบำบัดรักษา มอบความรักความเข้าใจ สัมพันธ์ที่ดีให้กับเค้า รวมถึงนำเค้าเข้าโครงการที่ปลอดสิ่งเสพติด หรือมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดอยู่เสมอ

- A5 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในด้านนี้
- B1 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ
- B2 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B3 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษาของมหาวิทยาลัยคะ
- B4 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ
- B5 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B6 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B7 ผมไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B8 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B9 ผมไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- B10 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- C1 มีส่วนร่วมครับ จากการเฝ้าระวังและสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด
- C2 ผมไม่มีส่วนร่วมครับ
- C3 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ
- C4 ผมไม่มีส่วนร่วมครับ แต่ก็ให้กำลังใจเพื่อนที่เคยคิดยาเสพติดไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก
- C5 ผมไม่มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษา
- D1 มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโดยการทำเป็นเรื่อง “ลับ” เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับนักศึกษา
- E1 มีส่วนร่วม โดยการให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางมหาวิทยาลัยทุกด้าน เพื่อช่วยเหลือผู้บำบัดยาเสพติด ให้คำปรึกษา และเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ที่กำลังจะเลิกใช้สารเสพติด
- 3.3 มหาวิทยาลัยมีระบบการส่งต่อกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ อย่างไร ?
- A1 มีการส่งต่อกลุ่มติดและเสพไปบำบัดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ
- A2 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ
- A3 ในกระบวนการนี้ ถ้าผมได้รับแจ้งผมจะช่วยประสานอาจารย์ประจำวิชาของผู้เข้าสู่การบำบัดรักษา ให้ท่านได้ทราบสาเหตุที่ผู้เข้าสู่การบำบัดรักษาต้องหยุดเรียนไป
- A4 มีการส่งต่อกลุ่มติดและเสพไปบำบัดกับ โรงพยาบาลบุรีรัมย์ แต่ดิฉันไม่ทราบรายละเอียดคะ

A5 ดิฉันไม่ทราบว่ามหาวิทยาลัยมีระบบการส่งต่อกลุ่มเสฟ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาหรือไม่ และดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B1 ผมช่วยเหลือในกรณีการพบนักศึกษาติดสารเสพติด แจ้งให้ทางมหาวิทยาลัยทราบและนำไปบำบัดรักษาต่อไป

B2 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B3 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B4 ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B5 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B6 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B7 ผมไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้

B8 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

B9 ผมไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้

B10 ดิฉันไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้คะ

C1 มีการจำแนกกลุ่มนักศึกษาของเป็นระบบดูแล กลุ่มที่มีอาการหนักมาก ๆ ก็จะทำ การส่งต่อเพื่อบำบัด ส่วนผู้ที่มีอาการ ไม่หนักมากมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดและพาทำกิจกรรมเพื่อไม่ให้มีการหมกมุ่นกับยาเสพติด

C2 ผมไม่มีส่วนร่วมครับ

C3 ทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายร่วมกับโรงพยาบาลบุรีรัมย์ และสาธารณสุขจังหวัด ในการส่งต่อกลุ่มติดและเสฟไปบำบัด แต่ตรงกระบวนการนี้ผมไม่มีส่วนร่วมครับ

C4 ทราบเพียงส่งต่อ ไปบำบัดกับโรงพยาบาลบุรีรัมย์ครับ

C5 ผมไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้

D1 ในการคัดกรองนักศึกษาเบื้องต้นหากพบปีศาจจะสีม่วง จะให้นักศึกษามาตรวจ ใหม่รอบที่ 2 หากพบอีกจะส่งต่อให้ตรวจที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด หากยังพบเป็นสีม่วงอีกครั้ง จึง จะส่งเข้ากระบวนการบำบัดต่อไป

E1 นำกลุ่มนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเข้าสู่ศูนย์บำบัดยาเสพติด ให้ความ ร่วมมือช่วยเหลือทางเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบำบัดยาเสพติด สังเกตพฤติกรรมและเก็บ ข้อมูลนักศึกษากลุ่มเสฟและกลุ่มเสี่ยง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง

4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการแนะนำนักศึกษาไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อย่างไร ?

A1 แนะนำและปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด และไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

A2 ให้คำแนะนำไม่ให้เพื่อนๆ ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

A3 ในการออกค่ายต่างๆ ถ้ามีโอกาส ผมจะแนะนำและพูดคุยเกี่ยวโทษของยาเสพติด ไม่ไปเกี่ยวข้องกับต่อต้านการใช้ยาเสพติด

A4 ให้คำแนะนำเพื่อนๆ และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติด

A5 แนะนำและชี้ให้นักศึกษาเห็นโทษของยาเสพติดที่เป็นผลเสียกับตัวเอง ครอบครัว และสังคม

B1 แจ้งให้รู้ถึงภัยและผลกระทบของยาเสพติดที่จะส่งผลเสียในด้านต่างๆ

B2 แนะนำและพูดคุยถึงโทษของยาเสพติดผลเสียของตัวเองและคนรอบข้าง

B3 ร่วมเผยแพร่ แชรส์ข้อมูลผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์กเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดเป็นการรณรงค์อีกวิธีหนึ่ง

B4 มีการพูดคุยแนะนำเพื่อนๆ ในหอพักนักศึกษาไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

B5 แนะนำและบอกให้ทราบถึงโทษอันตรายของยาเสพติด

B6 ให้คำแนะนำเพื่อนๆ ถึงโทษของยาเสพติด

B7 บอกให้นักศึกษารู้ถึงภัยและผลกระทบของยาเสพติด

B8 แนะนำและชี้ให้นักศึกษาเห็นโทษของยาเสพติด

B9 ให้คำแนะนำเพื่อนๆ ถึงโทษของยาเสพติด

B10 ให้คำแนะนำเพื่อนๆ ถึงโทษของยาเสพติด

C1 เข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้ด้านยาเสพติด โดยร่วมเป็นผู้ช่วยวิทยากรในการให้ความรู้และแนะนำเพื่อนๆ นอกรอบ และเข้าร่วมเสวนาจัดการการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเฝ้าระวังภัยจากยาเสพติด

C2 ในการออกค่าย ถ้ามีโอกาสผมจะแนะนำและพูดคุยเกี่ยวโทษของยาเสพติด ไม่ไปเกี่ยวข้องกับต่อต้านการใช้ยาเสพติด

C3 มีการแนะนำและแนะนำนักศึกษาเข้าใหม่ในช่วงปฐมนิเทศและรับน้อง

C4 แนะนำและชี้ให้นักศึกษาเห็นโทษของยาเสพติด

C5 ร่วมจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ป้องกันภัยยาเสพติด

D1 จัดโครงการรณรงค์และป้องกันปัญหายาเสพติด รวมถึงจัดหาวิทยากรให้ความรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด

E1 มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ให้ความร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยในการช่วยเหลือบำบัดยาเสพติด มีกิจกรรมรณรงค์ป้องกันปัญหา ยาเสพติด

4.2 ท่านมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยให้มีระบบและกลไกการเฝ้าระวังสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนอย่างไร ?

A1 จัดตั้งทีมงานสารวัตรนักศึกษา คอยช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา ที่โอกาสไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และกิจกรรมรณรงค์ที่ไม่ถูกวิธี

A2 คอยสอดส่องเป็นหูเป็นตาให้มหาวิทยาลัย และเข้าร่วมอบรมเพื่อทราบถึงลักษณะการแพร่ระบาดของยาเสพติด

A3 ช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

A4 ช่วยดูแลเพื่อน พี่ๆน้องๆในคณะไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

A5 ดูแลสอดส่องเพื่อนในห้องเรียน และกลุ่มผู้นำนักศึกษาที่ทำงานร่วมกัน ไม่ให้ไปยุ่งกับยาเสพติดและเครื่องดื่มมึนเมา

B1 ช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B2 ช่วยสอดส่องดูแล และแนะนำเพื่อนๆไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

B3 ช่วยดูแล และสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B4 ช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหอพัก

B5 ช่วยสอดส่องดูแล หากเกิดพบเห็นการกระทำที่น่าสงสัยหรือพบเจอผู้ที่กำลังใช้สารเสพติดก็แจ้งให้ทางเจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลเรื่องนี้ทราบ

B6 สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B7 ช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B8 สอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

B9 สังเกตพฤติกรรมของเพื่อนนักศึกษา

B10 สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีโอกาสติดยาเสพติด

C1 เป็นกำลังสำคัญในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักศึกษาอย่างใกล้ชิดและรายงานต่อผู้ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องถึงสถานการณ์ของยาเสพติด

C2 ผมไม่มีส่วนร่วมในด้านนี้ และรู้สึกมหาวิทยาลัยยังไม่เข้มงวดเรื่องนี้เท่าไร

C3 ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

C4 ช่วยสอดส่องดูแล สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา

C5 สอดส่องและเป็นหูเป็นตาให้กับมหาวิทยาลัย ช่วยกันป้องกันปัญหายาเสพติด

D1 รับนโยบาย ประสานงาน และดำเนินงานตามภารกิจ รวมทั้งการประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

E1 มีการติดตามกำกับดูแลนักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา สังเกตพฤติกรรมนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง

4.3 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง พื้นที่แหล่งอันตรายหรือไม่ ถ้าจัดทำไม่ได้มีส่วนร่วม อย่างไร ?

A1 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

A2 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

A3 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

A4 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

A5 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B1 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B2 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B3 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B4 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B5 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B6 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

B7 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B8 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B9 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B10 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ดิฉันไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้

C1 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C2 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C3 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C4 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C5 มหาวิทยาลัยได้มีการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและขจัดปัจจัยเสี่ยง แต่ผมไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

D1 มหาวิทยาลัยจัดภูมิทัศน์บริเวณภายในมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานที่เปิดเผยไม่มีมุมอับ ให้ข้อมูลในพื้นที่ที่คาดว่าอาจเป็นจุดเสี่ยง เพื่อให้ฝ่ายรักษาความปลอดภัยร่วมกับทางตำรวจท้องถิ่นเข้าไปตรวจตราอย่างต่อเนื่อง

E1 มีส่วนร่วมในการการจัดระเบียบพื้นที่เสี่ยง และคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ดีแก่นักศึกษา เพื่าระวังสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

5.1 ท่านมีส่วนในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มีแผนปฏิบัติการ และการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงาน เกี่ยวกับการเสพติดในมหาวิทยาลัยอย่างไร ?

A1 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

A2 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

A3 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

A4 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

A5 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B1 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B2 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B3 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B4 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B5 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B6 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B7 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B8 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

B9 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

B10 ดิฉัน ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้คะ

C1 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C2 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C3 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C4 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

C5 ผม ไม่มีส่วนร่วมกับตรงจุดนี้ครับ

D1 มีส่วนในการเสนอชื่อคณะกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

E1 มีส่วนให้คำปรึกษา แนะนำ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษาดูแลช่วยเหลือติดตามนักศึกษา เข้าร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5.2 ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยของเราควรมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างไร ?

A1 มีการคัดกรองนักศึกษาก่อนเข้าศึกษา และจัดกิจกรรมที่รณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดโดยสม่ำเสมอ

A2 ค่อยดูแลเอาใจใส่นักศึกษา และให้ความรู้ถึงสิ่งเสพติด

A3 มีคณะกรรมการตรวจตราดูแลการใช้ยาเสพติดในมหาวิทยาลัย และขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ครอบครัวของนักศึกษาด้วย

A4 จัดกิจกรรมที่ป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติด และมีการคัดกรองนักศึกษา (ตรวจหาสารเสพติด) เป็นประจำ

A5 มหาวิทยาลัยควรจัดหน่วยสอดส่องดูแลและสังเกตผู้มีพฤติกรรมเสี่ยง

B1 ควรจัดตั้งศูนย์ที่เฝ้าระวังและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดภายในมหาวิทยาลัย

B2 จัดตั้งหน่วยงานมาดูแลและสอดส่องนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติด

ยาเสพติด

B3 ควรทำงานอย่างจริงจัง ร่วมมือกับหลายๆ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก

B4 ควรนำนักศึกษาทุกๆชั้นปี ในทุกๆภาคเรียนการศึกษามาร่วมตรวจหาสารเสพติด

B5 ควรมีการสุ่มตรวจสอบหาสารเสพติดในนักศึกษา บุคลากรและอาจารย์เป็น

ประจำทุกปี

B6 ควรจัดกิจกรรมที่รณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

B7 จัดกิจกรรมที่ป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติด

B8 จัดกิจกรรมที่รณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด

B9 จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้นักศึกษา

B10 จัดกิจกรรมที่ป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติด

C1 มหาวิทยาลัยควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่กำกับดูแลงานด้านยาเสพติดให้

ชัดเจน

C2 มหาวิทยาลัยควรเข้มงวดในการหาหาเสพติด และขอความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการปัญหาเสพติดร่วมกัน

C3 ควรเพิ่มระดับความเข้มข้นในการป้องกันปัญหาเสพติดให้มากขึ้น

C4 ควรมีการคัดกรองนักศึกษาที่เข้มข้นขึ้นและครอบคลุมทุกระดับ

C5 จัดกิจกรรมที่ป้องกันเกี่ยวกับยาเสพติดและอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดให้นักศึกษาให้มากขึ้น

D1 ควรมีการรณรงค์เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยแทรกไปในทุกกิจกรรมที่จัด เพื่อให้เกิดความตระหนักและความต่อเนื่องของการรณรงค์

E1 ควรมีการตรวจสารเสพติด นักศึกษาก่อนการปฐมนิเทศ ติดป้ายรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดตามจุดเสี่ยงภายในมหาวิทยาลัย และรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

5.3 มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการปัญหาเสพติดอย่างไร และท่านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้อย่างไร

A1 มีการคัดกรองนักศึกษาหาสารเสพติดเป็นประจำทุกๆชั้นปี เพื่อลดปัญหาการใช้ยาเสพติดในนักศึกษา

A2 สุ่มตรวจสอบสารเสพติดปีสภาวะทุกๆเดือน จะได้ป้องกันปัญหาเสพติดในเบื้องต้น

A3 ควรให้นักศึกษามีบทบาทร่วมรณรงค์เกี่ยวกับโทษยาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

A4 มีการคัดกรองนักศึกษาหาสารเสพติดเป็นประจำ

A5 มหาวิทยาลัยควรให้นักศึกษาร่วมรณรงค์เกี่ยวกับโทษและข้อเสียของยาเสพติด

B1 มหาวิทยาลัยจัดคณะกรรมการตรวจสอบดูแลพฤติกรรมของนักศึกษาและนักศึกษาแต่ละคณะที่ช่วยกันดูแลไม่ให้นักศึกษาคณะนั้นๆ ไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

B2 รณรงค์ให้เห็นถึงพิษภัยของยาเสพติดทั้งมหาวิทยาลัย และควรให้มีนักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น

B3 ควรมีโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โดยใช้ตัวแทนนักศึกษาที่ได้รับการยอมรับในการประชาสัมพันธ์ให้เห็นโทษของยาเสพติดและวิธีการป้องกันยาเสพติด

B4 มีการสุ่มตรวจยาเสพติดเป็นประจำ ทั้งในห้องเรียน และหอพักนักศึกษา เพื่อลดปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัย

B5 มหาวิทยาลัยควรให้นักศึกษาร่วมรณรงค์เกี่ยวกับโทษยาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

B6 ควรมีการสุ่มตรวจยาเสพติดเป็นประจำ

B7 ควรมีการรณรงค์เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

B8 จัดกิจกรรมที่รณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดเป็นประจำ

B9 ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้นักศึกษาบ่อยๆ

B10 ควรให้นักศึกษาร่วมรณรงค์เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

C1 มหาวิทยาลัยทำการคัดกรองนักศึกษา เพื่อเป็นการหาแนวทางในการช่วยเหลือและแก้ไขไม่เป็นการเอาผิดหรือเชิญออก โดยผมได้เป็นกรรมการร่วมในการคัดกรองนี้

C2 มีการคัดกรองนักศึกษาหาสารเสพติด แต่ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ที่ยังมีน้อยเกินไป

C3 ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติดในมหาวิทยาลัยด้วย

C4 มหาวิทยาลัยควรมีการคัดกรองนักศึกษาที่เข้มข้นขึ้นและครอบคลุมทุกระดับ รวมถึงอาจารย์ และเจ้าหน้าที่

C5 ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดทั้งมหาวิทยาลัย

D1 เน้นการจัดกิจกรรมที่มีเนื้อหาณรงค์ไม่ใช้และไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในทุกๆ

กิจกรรม

E1 ได้มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์อำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมีการวางแผนจัดการปัญหายาเสพติด และขั้นตอนการคัดกรอง”

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ฅ

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์

1. การสอบถามโดยการสัมภาษณ์จะไม่ระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยจะใช้รหัสดังนี้
 - 1.1 คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา ใช้ A1 - A5
 - A1 นางสาวสิริกร ไชยสา
 - A2 นางสาวกรรณิการ์ บุญมา
 - A3 นายสุรศักดิ์ อานุกูล
 - A4 นางสาวสวรรยา ศรีไชย
 - A5 นางสาวกุสุมา งามรัมย์
 - 1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ใช้ B1 - B10
 - B1 นายกิตติศักดิ์ โตหนึ่ง
 - B2 นางสาวนุชผา มูลคำ
 - B3 นางสาวธรรिता สถาน
 - B4 นายณัฐภาส ดวงกระโทก
 - B5 นางสาวกัลยา ชื่นจันทร์
 - B6 นางสาวอนุสรรา ดันทอง
 - B7 นายธนธิป คนโทฉิมพลี
 - B8 นางสาวหฤทัย สุดใจ
 - B9 นายธานินทร์ แก้วยก
 - B10 นางสาวสุภาภรณ์ ศรีสมพร
 - 1.3 สถานักศึกษา ใช้ C1 - C5
 - C1 นายธนบูรณ์ วงศ์แจ่ม
 - C2 นายปริญญา ดินแดง
 - C3 นายกิตติพงษ์ ดาวเรือง
 - C4 นายธนพล ปู่แดน
 - C5 นายสมนึก สิทธิสังข์
 - 1.4 ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ใช้ D1
 - D1 นางสาวกฤษชญา กุลทอง
 - 1.5 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ใช้ E1
 - E1 ลิเบเอกฟ้าประทาน เดิมขุนทด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นิตติ ฤทธิสุรกาญจน์
วันเดือนปีเกิด	1 ตุลาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 3 ถนนธานี อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา พนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 - 2551 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์